

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาศถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

เพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรม

และการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรม

The Study of Morality Situations in Support for Moral Assembly
and Morality Model in Chiang Rai Province

โดย

ภัททิรา วิภาวิญญู

ภรณ์ แก้วบวร

พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง

สัญญาเลขที่ ส.20/2563

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาศถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

เพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรม

และการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรม

The Study of Morality Situations in Support for Moral Assembly
and Morality Model in Chiang Rai Province

โดย

ภัททิรา วิภาวิญญู

ภรณ์ แก้วบวร

พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สนับสนุนโดย

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรมและการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรม เกิดขึ้นจากความตระหนกอย่าง สอดคล้องต้องกันระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายที่ต้องการสร้างสรรค์ให้จังหวัดเชียงรายเป็น จังหวัดคุณธรรม ตามวิสัยทัศน์ “จังหวัด สะอาด ปลอดภัย น่าอยู่ คนมีคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจเข้มแข็ง” ประกอบกับที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงรายได้เห็นชอบให้มีการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริม คุณธรรมจังหวัดเชียงราย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559 – 2564) โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับจิตใจประชาชนให้ มีคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงรายเพื่อ สร้างคุณธรรมในสังคมไทย และส่งเสริมให้จังหวัดเชียงรายเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประเทศและ ประชาคมอาเซียน ประกอบกับการที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญใน การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) เพื่อให้หน่วยงานและ องค์กรทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการปลูกฝัง ส่งเสริมคุณธรรม สร้างค่านิยม และจิตสำนึกที่ดี อย่าง สอดคล้องกับการขับเคลื่อนในระดับประเทศด้วยการใช้กระบวนการ “ระเบิดจากข้างใน” นำไปสู่สังคม คุณธรรมที่เกื้อกูลและแบ่งปันอันส่งผลให้ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง สงบสุขด้วยวิถีทางศาสนา มั่งคั่ง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวงในฐานะหน่วยงานด้านวิชาการจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาศถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่ จังหวัดเชียงรายเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรม และการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรมเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินการจังหวัดคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมขึ้น

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และการได้รับความร่วมมืออย่างดีจากประชาชนชาวจังหวัดเชียงราย รวมถึงผู้แทนเครือข่ายทางสังคมทั้ง 13 กลุ่มเครือข่าย ในการให้ข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการอภิปรายกลุ่ม รวมไปถึงการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นสิ่ง ที่กลุ่มผู้วิจัยตระหนักและขอขอบพระคุณในความกรุณาจากทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน รวมถึงเสียสละเวลา ในการให้ข้อมูล และการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี

กลุ่มผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษานี้จะสามารถสร้างประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทาง ดำเนินการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมจังหวัดเชียงรายอย่างเป็นรูปธรรม และหากมีข้อผิดพลาดประการใด กลุ่มผู้วิจัยขออภัยเพื่อนำไปปรับปรุงสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ภัททิรา วิภาภิญโญ

ภรณ์ แก้ววร

พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง

ผู้วิจัย

3 กันยายน 2563

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรมและการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายโดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในจังหวัดเชียงราย และนำข้อมูลมาสนับสนุนกระบวนการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการสำรวจสถานการณ์คุณธรรมจากสื่อและรวบรวมสถิติทางสังคมย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560-2562) ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมด้าน พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในเครือข่ายคุณธรรม 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรทางศาสนา 5) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ปรากฏผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายจากเอกสารที่เผยแพร่แล้วเช่น ข่าว สถิติ และการขอข้อมูลจากเครือข่าย เป็นต้น ย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) จากแหล่งข่าวออนไลน์ (ระหว่างเดือน มกราคม2560– ธันวาคม2563) จำนวน 47 แหล่งข่าว จากเนื้อหาข่าวทั้งหมด จำนวน 499 ข่าวโดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรม และความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม พบว่ามีสถานการณ์คุณธรรมด้านดีมากกว่าสถานการณ์คุณธรรมด้านที่ไม่ดี กล่าวคือ สถานการณ์คุณธรรมด้านดีมีจำนวนทั้งหมด 275 สถานการณ์ และสถานการณ์คุณธรรมด้านไม่ดี จำนวน 224 สถานการณ์ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) พอเพียง 2) วินัย 3) สุจริต และ4) จิตอาสา พบว่า ตั้งแต่ปี 2560-2562 มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงรายในด้านสุจริตจำนวนมากที่สุด คือ 221 สถานการณ์ โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 21 สถานการณ์ และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบ จำนวน 200 สถานการณ์ และเมื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม พบว่ามีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของเครือข่ายภาคประชาสังคมมากที่สุด จำนวน 260 สถานการณ์โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 62 สถานการณ์ และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 198 สถานการณ์

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในกลุ่มเครือข่ายคุณธรรม 6 กลุ่ม ประกอบไปด้วย 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรทางศาสนา 5) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน และ6) เครือข่ายภาคประชาสังคม โดยการเก็บข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ

1) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (ทั้งในรูปแบบ online และ offline)

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 302 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุช่วง 46-60 ปีมากที่สุด ทางด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและเป็นผู้ที่อยู่ในเครือข่ายองค์กรภาครัฐมากที่สุด

1.2 ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสา

1) คุณธรรมด้านความพอเพียง ประชากรชาวเชียงรายมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความพอเพียงในพฤติกรรมการกิน / ใช้สอยสิ่งต่าง ๆ และการออมในระดับพอประมาณโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นในระดับสม่าเสมอมากที่สุด

2) คุณธรรมด้านความมีวินัย ประชากรชาวเชียงรายมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความมีวินัยในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคมในระดับสม่าเสมอมากที่สุด

3) คุณธรรมด้านความสุจริต ประชากรชาวเชียงรายมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความสุจริตด้วยการมีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่นในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมในระดับสม่าเสมอมากที่สุด

4) คุณธรรมด้านความมีจิตอาสา ประชากรชาวเชียงรายมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความมีจิตอาสาด้วยความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินที่เกิดและผู้มีพระคุณในระดับสม่าเสมอมากที่สุด

1.3 ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัดเชียงราย

1) คุณธรรมด้านความพอเพียงในการมีความพอประมาณในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ และการมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ

2) คุณธรรมด้านความมีวินัยเกี่ยวกับการมีความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมายอย่างเสมอภาค

3) คุณธรรมด้านความสุจริตในการมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานทั้งต่อหน่วยงาน / องค์กรของตนเองและหน่วยงาน หรือองค์กรอื่น

4) คุณธรรมด้านความมีจิตในลักษณะของการที่หน่วยงาน/องค์กรส่งเสริมให้มีโครงการเพื่อสาธารณะประโยชน์มากที่สุด

1.4 ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ใน 4 ประเด็น ได้แก่

1) ความโดดเด่นในคุณลักษณะของคุณธรรมแต่ละด้าน

1) คุณธรรมด้านความพอเพียง ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความพร้อมในการรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากที่สุด

2) คุณธรรมด้านความมีวินัย ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมายมากที่สุด

3) คุณธรรมด้านความสุจริต ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความมีคุณธรรมตามหลักศาสนา หรือวัฒนธรรมมากที่สุด

4) คุณธรรมด้านความมีจิตอาสา ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความสามัคคีมีจิตอาสา

2) คุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นของชาวจังหวัดเชียงราย ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีคุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นในด้านความพอเพียงมากที่สุด

3) คุณธรรม / จริยธรรมที่ควรได้รับการปลูกฝังมากที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าควรมีการปลูกฝังคุณธรรม/จริยธรรมในด้านความมีวินัยให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด

2) การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสัมภาษณ์ผู้แทนเครือข่าย

1) สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

องค์กรคุณธรรม ทั้ง 13 เครือข่ายมีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) สถานการณ์/ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

องค์กรคุณธรรม ทั้ง 13 เครือข่ายมีทรรคนะเกี่ยวกับสถานการณ์หรือปัญหาด้านคุณธรรม/จริยธรรมของจังหวัดเชียงรายที่ต้องการให้ได้รับการแก้ไข จำแนกเป็นประเด็นหลัก ได้ 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ปัญหาด้านพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน 2) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ และ 3) ปัญหา/สถานการณ์ด้านการรักษาวินัยต่อตนเองและส่วนรวม

3) สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

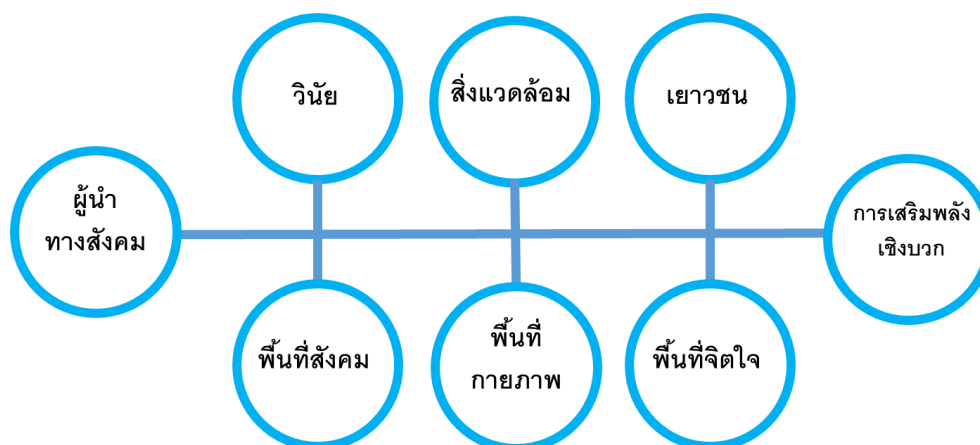
1) การสร้างองค์ความรู้

2) พัฒนาค้นแบบ

3) การสร้างกระบวนการขับเคลื่อน

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนกระบวนการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ซึ่งผลจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถอธิบายเป็นพื้นที่ทางคุณธรรมทางสังคมได้สามรูปแบบ คือ 1) ทูทางสังคมที่แฝงฝังในร่างกายซึ่งแสดงออกในภูมิทัศน์พื้นที่ทางจิตใจ 2) ทูทางสังคมที่ได้รับการสถาปนาแสดงออกในภูมิทัศน์พื้นที่ทางสังคม และ 3) ทูทางสังคมที่เป็นวัตถุซึ่งแสดงออกในรูปภูมิทัศน์พื้นที่ทางกายภาพ และจากประเด็นการศึกษาเรื่องคุณธรรมที่สังคมเชียงรายต้องการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกันทั้งจากการศึกษาและการระดมความคิดจากเครือข่ายคุณธรรม คือเรื่อง วินัย สิ่งแวดล้อม และเยาวชนซึ่งเชื่อมโยงกับภูมิทัศน์คุณธรรมสามพื้นที่ โดยการปฏิบัติต้องมีการเสริมแรงเชิงบวกและการนำของผู้นำทางสังคมประกอบกัน นำไปสู่โมเดลการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรม ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เชิงนโยบาย

- 1) ควรมีการศึกษาสถานการณ์การเกิดขึ้นของครอบครัวแห่งกลางและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดช่วงของความสัมพันธ์
- 2) สมัชชาคุณธรรมควรมีแนวทางในการถ่ายทอดความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องคุณธรรมที่ประกอบด้วยความยั่งยืนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุม และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในวิถีชีวิตได้อย่างเป็นรูปธรรม

เชิงปฏิบัติ

1) สมัชชาคุณธรรมควรจัดให้มีโครงการเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยสืบสานพระปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้านแนวคิด “ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่มาเผยแพร่สู่ชุมชน และมีการติดตามประเมินผลโครงการเป็นระยะเพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างแท้จริง

2) สมัชชาคุณธรรมควรส่งเสริมให้เครือข่ายมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านคุณธรรมที่หลากหลาย และมีการประสานงานซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องมีการรายงานผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอย่างเป็นระบบ เช่น

- การจัดการเวทีเสวนาเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรเครือข่ายในจังหวัด
- การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่สามารถส่งเสริมคุณลักษณะของควมมีคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ “ความพอเพียง ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีจิตอาสา” ตัวอย่างเช่น โครงการ “ศึกษาล่าเรียน : เพราะความรู้ไม่ได้มีอยู่แค่ในห้องเรียน” โดยเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อให้เด็ก

และเยาวชนมีโอกาสแสดงออกถึงทรศนะหรือความต้องการเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์และตรงกับความสนใจของตนผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการถ่ายทอดของวิทยากรจากหน่วยงานในท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่จริง เป็นต้น

3) สมัชชาคุณธรรมควรส่งเสริมให้ทุกเครือข่ายหรือองค์กรมีการเชิดชูบุคลากรที่มีคุณธรรมในเรื่องต่าง ๆ ตามประเด็นย่อย โดยไม่ใช้การตัดสินแบบภาพรวม ตลอดจต้องมามีวิธีการตรวจสอบและใช้แบบประเมินที่มีคุณภาพและมีความเป็นธรรมมาเป็นเครื่องมือ

4) สมัชชาคุณธรรมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลด้านคุณธรรมของบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม หรือมีพฤติกรรมทางคุณธรรมที่สามารถนำมาถอดบทเรียนหรือเป็นต้นแบบให้แก่ผู้อื่นได้ผ่านสื่อสาธารณะที่เป็นปัจจุบัน เข้าถึงได้ง่าย สามารถทำความเข้าใจและนำไปปรับใช้ได้จริง เช่น สื่อวิดีโอที่เผยแพร่ผ่านทาง You tube สื่อสังคมออนไลน์ประเภท web page หรือ face book เป็นต้น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายโดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรม และความสัมพันธ์กับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม 2) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในจังหวัดเชียงราย และ 3) เพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนกระบวนการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการสำรวจสถานการณ์คุณธรรมจากสื่อและรวบรวมสถิติทางสังคมย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560-2562) ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมด้าน พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในเครือข่ายคุณธรรม 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรทางศาสนา 5) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม (ชุมชนครอบครัว และเด็กและเยาวชน) และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผลการศึกษาพบว่า ภูมิทัศน์เชิงโครงสร้าง (เชิงบวก-เชิงลบ) ที่ส่งผลต่อสถานการณ์คุณธรรมมีพื้นที่ทางจิตใจ พื้นที่ทางสังคม และพื้นที่ทางกายภาพที่ส่งผลต่อต้นทุนคุณธรรม โดยพบว่าคนเชียงรายมีทัศนคติว่าถึงแม้ตนเองจะทำดีอยู่แล้วแต่ก็ยังอยากทำดีเพิ่มขึ้นอีกและเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมก็สามารถร่วมมือกันได้ สามารถปรับตัวรับสถานการณ์ต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นทางสังคม มีองค์กรด้านคุณธรรม มีพื้นที่แสดงออกทางด้านคุณธรรม (จิตอาสา) อันนำไปสู่ข้อเสนองานวิจัยต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจังหวัดเชียงรายในสามรูปแบบ คือ คุณธรรมที่แฝงฝังในร่างกาย คุณธรรมที่ได้รับการสถาปนา พื้นที่และวัตถุคุณธรรม

คำสำคัญ : คุณธรรม เชียงราย คุณธรรมที่แฝงฝังในร่างกาย คุณธรรมที่ได้รับการสถาปนา พื้นที่และวัตถุคุณธรรม

Abstract

This study aims to investigate the ethical situations that have social impacts in Chiang Rai province. The ethical situations classified by ethical issues and social organizations were collected and analyzed in terms of ethical capitals and individual and organization morality through an exploratory study. Data were collected from news, statistical information, electronic media concerning morality, sufficiency, disciplines, honesty and volunteerism that were published during 2017-2019. In addition, a questionnaire was also used to collect data from six groups of ethical networks in Chiang Rai, namely public sectors, business sectors, educational institutions, religious institutions, mass media sectors, and other social groups which included local community, families, and youths. An interview was also conducted with key informants. The findings reveal that the structural landscapes that had a critical impact on ethical capitals were mental, social and physical spheres. It was found that Chiang Rai citizens already had a self-awareness of their good deeds; however, they were readily willing to elevate their morality. To elaborate, the informants revealed that they were willing to collaborate and adjust themselves during social crises. The overall findings showed that Chiang Rai community had social flexibility, ethical organizations, volunteerism. These qualities can have a potential to drive the province to become an ethical province. This research presents three major findings which are ethical foundations, ethical constitutions, and scopes of material ethics that brings about the next process of ethical development in Chiang Rai society.

Keyword: morality, Chiang Rai, Embedded morality, ethical foundations, scopes of material ethics

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ช
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ซ
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนสถิติ	ค
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
วิธีการดำเนินการวิจัยและสถานที่ทำการทดลอง / เก็บข้อมูล	4
ระยะเวลาการทำวิจัยและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการ	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเรื่องทุน	6
แนวคิดเรื่องการสร้างอุดมการณ์ผ่านอำนาจของปัญญาชน	8
แนวคิดเรื่องคุณธรรม	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10

บทที่ 3 ผลการศึกษา เชิงรายกับสถานการณ์คุณธรรม (2560-2563)

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงราย	12
ต้นทุนด้านคุณธรรมและสถานการณ์คุณธรรมในจังหวัดเชียงราย	18
สถานการณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของจังหวัดเชียงราย	19
ข้อมูลสถานการณ์ด้านสังคมที่มีผลต่อสถานการณ์คุณธรรม	21
ข้อมูลสถานการณ์ที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่างๆ	23
ต้นทุนคุณธรรมของเครือข่ายต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย	
ทางด้านทัศนคติจากตนเองสู่ส่วนรวม	27
ผลการศึกษาต้นทุนคุณธรรมของเครือข่ายต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย	
ทางด้านทัศนคติจากตนเองสู่ส่วนรวม	27
การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสัมภาษณ์ผู้แทนเครือข่าย	42

บทที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์	48
เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	48
เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	49
เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	66

บทที่ 5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	81
ภาคผนวก ข. สถานการณ์คุณธรรมจากแหล่งข่าว ปี พ.ศ.2560 – 2563	88
ภาคผนวก ค. ภาพกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	116
ประวัติผู้วิจัย	119

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.3 สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้าน	19
ตารางที่ 3.5 สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้านในแต่ละปี	20
ตารางที่ 3.7 ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย แยกตามเครือข่าย จากเอกสารที่เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2560-2561	22
ตารางที่ 3.13 สถิติอุบัติเหตุในจังหวัดเชียงรายปี พ.ศ. 2560-2562	26

สารบัญแผนสถิติ

	หน้า
แผนสถิติที่ 3.1 สถิติต้นทุนคุณธรรมจาก 499 สถานการณ์คุณธรรมตั้งแต่ปี 2560-2562 โดยจำแนกเป็นสถานการณ์ด้านที่ดี และด้านที่ไม่ดี	18
แผนสถิติที่ 3.2 สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้าน	19
แผนสถิติที่ 3.4 สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงรายจำแนกรายด้านในแต่ละปี	20
แผนสถิติที่ 3.6 ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย แยกตามเครือข่าย จากเอกสารที่เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2560-2561	22
แผนสถิติที่ 3.8 สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดปี พ.ศ.2560	23
แผนสถิติที่ 3.9 สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดปี พ.ศ.2561	24
แผนสถิติที่ 3.10 สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดปี พ.ศ.2560 โดยแยกตามเพศ	24
แผนสถิติที่ 3.11 สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดปี พ.ศ.2561 โดยแยกตามเพศ	25
แผนสถิติที่ 3.12 สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดปี พ.ศ.2560 โดยแยกตามอายุ	26
แผนสถิติที่ 3.14 สถิติอุบัติเหตุใน 8 จังหวัดภาคเหนือปี พ.ศ. 2560-2562	27
แผนสถิติที่ 3.15 ข้อมูลทางด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	28
แผนสถิติที่ 3.16 ข้อมูลทางด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	28
แผนสถิติที่ 3.17 ข้อมูลทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	29
แผนสถิติที่ 3.18 ข้อมูลทางด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	29
แผนสถิติที่ 3.19 ประเภทหน่วยงานองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
แผนสถิติที่ 3.20 ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านพอเพียง	30

แผนสถิติที่ 3.21 ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านวินัย	31
แผนสถิติที่ 3.22 ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านสุจริต	32
แผนสถิติที่ 3.23 ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านจิตอาสา	32
แผนสถิติที่ 3.24 ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านพอเพียง	33
แผนสถิติที่ 3.25 ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านวินัย	34
แผนสถิติที่ 3.26 ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านสุจริต	34
แผนสถิติที่ 3.27 ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านจิตอาสา	35
แผนสถิติที่ 3.28 ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมด้านพอเพียง	36
แผนสถิติที่ 3.29 ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมด้านวินัย	36
แผนสถิติที่ 3.30 ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมด้านสุจริต	37
แผนสถิติที่ 3.31 ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมด้านจิตอาสา	37
แผนสถิติที่ 3.32 คุณธรรม/จริยธรรมที่โดดเด่นที่สุดของประชากรในจังหวัดเชียงราย	38
แผนสถิติที่ 3.33 คุณธรรม/จริยธรรมที่ควรมีการปลูกฝังให้แก่ประชากร ในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด	38

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 5.1 สถานการณ์คุณธรรมด้านสังคมของจังหวัดเชียงราย	71
แผนภาพที่ 5.2 ต้นทุนคุณธรรมของจังหวัดเชียงราย	73
แผนภาพที่ 5.3 แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจังหวัดเชียงราย	74
แผนภาพที่ 5.4 โมเดลคุณธรรมของจังหวัดเชียงราย	75

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสองประเทศ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเข้มแข็งทางสังคม มีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้สำเร็จ ลุล่วง ดังจะเห็นได้จากการที่องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนพร้อมสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมของบ้านเมืองให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยครบวงจรทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในทุกมิติอย่างรอบด้าน รวมถึงร่วมสร้างสรรคงานด้านศิลปวัฒนธรรมที่ผสมผสานกลิ่นอายของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ตลอดจนการดูแลความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภัยจากสิ่งเสพติดและอาชญากรรม ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากวิกฤตทางสังคม หรือภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ภาวะหมอกควัน แผ่นดินไหว น้ำท่วม เป็นต้น โดยมีนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาจังหวัดตามวิสัยทัศน์ (Vision Model) “จังหวัด สะอาด ปลอดภัย น่าอยู่ คนมีคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจเข้มแข็ง”

ในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2562 ได้มีการประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันขับเคลื่อนจังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดคุณธรรมโดยยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางหลักศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยพร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม 4 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา จึงกล่าวได้ว่าจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีต้นทุนด้านคุณธรรม ทูทางสังคม ทูทางวัฒนธรรม และทุนมนุษย์ที่พร้อมขับเคลื่อนไปสู่จังหวัดคุณธรรม ประกอบกับที่คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงรายได้เห็นชอบให้มีการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงราย ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับจิตใจประชาชนให้มีคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงรายเพื่อสร้างคุณธรรมในสังคมไทย และส่งเสริมให้จังหวัดเชียงรายเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประเทศและประชาคมอาเซียน ตลอดจนความเข้มแข็งด้านนโยบายจากผู้บริหารจังหวัดทำให้มีความเป็นไปได้ในการที่จะขับเคลื่อนโมเดล “เชียงราย จังหวัดคุณธรรม” ให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และจากการที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) เพื่อให้หน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการปลูกฝัง ส่งเสริมคุณธรรม สร้างค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีอย่างสอดคล้องกับการขับเคลื่อนในระดับประเทศด้วยการใช้กระบวนการ “ระเบิดจากข้างใน” นำไปสู่สังคมคุณธรรมที่เกื้อกูลและแบ่งปันอันส่งผลให้ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง สงบสุขด้วยมิติทางศาสนา มั่งคั่ง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฯ ที่เน้นการวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย โดยเฉพาะสถาบันที่สำคัญ เช่น ครอบครัว การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สื่อ และกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยการสนับสนุนของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัดที่มีกระบวนการเชิงวิชาการและมีการเชื่อมโยง

บูรณาการความร่วมมือของเครือข่ายทางสังคม 6 กลุ่มเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายองค์กรการศึกษา เครือข่ายองค์กรทางศาสนา เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน และเครือข่ายภาคประชาสังคม (ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน) ซึ่งเป็นการรวมตัวที่เข้มแข็งมีพลังในการขับเคลื่อนคุณธรรมตามบริบทของแต่ละเครือข่ายภายในจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านแนวคิด “จังหวัดคุณธรรม” อันเป็นแนวคิดการขับเคลื่อนคุณธรรมโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Base) เป็นการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเห็นพ้องในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เกิดจังหวัดคุณธรรมต้นแบบโดยใช้หลากหลายวิธีการ ทั้งการประสานเชื่อมโยงองค์กรคุณธรรมผ่านการประชุมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับกลุ่มเครือข่ายองค์กร การส่งเสริมกิจกรรมกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในพื้นที่ ตลอดจนการถอดบทเรียนกรณีศึกษาในพื้นที่ต้นแบบ

เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในฐานะหน่วยงานด้านวิชาการจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรม และการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจังหวัดคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม
- 2) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสนับสนุนกระบวนการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1) การศึกษาสภาพการณ์ ปรากฏการณ์ด้านคุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมทั้งทางบวกและทางลบในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนกเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวข้องทางด้านคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา หรือคุณธรรมอื่น ๆ ในช่วงที่ผ่านมา (ภายใน 3 ปี)
- 2) การรวบรวมจัดทำระบบข้อมูลต้นทุนทางคุณธรรมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมในส่วนจังหวัดเชียงราย โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้
  - ระดับของข้อมูล (บุคคล องค์กร เครือข่าย)
  - แรงบันดาลใจในการดำเนินงาน (สภาพปัญหาหรือเพื่อการพัฒนา)
  - รูปแบบกิจกรรม / โครงการ
  - รูปแบบของกลุ่มเป้าหมาย
  - รูปแบบของผลผลิต ผลลัพธ์
  - ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
  - แหล่งที่ตั้งและการติดต่อเครือข่าย
 เป็นต้น

ขอบเขตด้านระยะเวลา

กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานระยะที่ 1 ปีงบประมาณ 2563 รวมทั้งสิ้น 200 วัน นับแต่นั้นในสัญญาจ้าง (ช่วงระหว่างตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 - เดือนสิงหาคม 2563)

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่

- 1) พื้นที่ดำเนินงาน ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดเชียงราย
- 2) กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร แกนนำ บุคลากร สมาชิกของกลุ่ม หน่วยงาน องค์กร ชุมชนในเครือข่ายทางสังคมที่เข้าร่วมกระบวนการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม 6 กลุ่ม ได้แก่

1. เครือข่ายองค์กรภาครัฐ
2. เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
3. เครือข่ายองค์กรการศึกษา
4. เครือข่ายองค์กรทางศาสนา
5. เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน
6. เครือข่ายภาคประชาสังคม (ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ฯลฯ)

ทั้งนี้โดยครอบคลุมและเชื่อมโยงทั้ง 13 เครือข่าย ได้แก่

- 1) เครือข่ายด้านศาสนา
- 2) เครือข่ายชุมชนคุณธรรม
- 3) เครือข่ายเกษตรคุณธรรม
- 4) เครือข่ายเด็กและเยาวชน
- 5) เครือข่ายท้องถิ่นคุณธรรม
- 6) เครือข่ายศิลปะ-วัฒนธรรม
- 7) เครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม
- 8) เครือข่ายส่วนราชการคุณธรรม
- 9) เครือข่ายอำเภอคุณธรรม
- 10) เครือข่ายสาธารณสุขคุณธรรม
- 11) เครือข่ายสื่อสารคุณธรรม
- 12) เครือข่ายภาคประชาสังคมคุณธรรม
- 13) เครือข่ายธุรกิจคุณธรรม

โดยมีกลุ่มเป้าหมายรองได้แก่ ประชาชนทั่วไปในจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

- 1) เข้าใจสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
- 2) ค้นพบต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
- 3) นำข้อมูลที่ได้ไปสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง / เก็บข้อมูล

โครงการวิจัยนี้ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นการวิจัยโดยการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายจากเอกสารที่เผยแพร่แล้วเช่น ข่าว สติติ และการขอข้อมูลจากเครือข่าย เป็นต้น ย้อนหลัง 3 ปี (2560-2562) โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรม และความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นการศึกษาด้วยการเก็บข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในกลุ่มเครือข่ายคุณธรรม 6 กลุ่ม โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ดังนี้

- 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ
- 2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
- 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา
- 4) เครือข่ายองค์กรทางศาสนา
- 5) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน
- 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม (ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ฯลฯ)

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สนับสนุนกระบวนการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมด้วยการนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสังเคราะห์เป็นโมเดลคุณธรรม โดยใช้กรอบแนวคิดของปีแยร์ บูดีเยอ (Pierre Bourdieu) เกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรม และแนวคิดของอันโตนิโอแกรมสกี (Antonio Gramsci) เกี่ยวกับการสร้างอุดมการณ์ผ่านอำนาจนำของปัญญาชน

ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ระยะเวลาการวิจัย 200 วัน

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องทุน

ในความหมายกว้างที่สุดของทุน หมายถึง ทรัพย์สินที่สามารถก่อให้เกิดทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะเป็นเงิน เครื่องจักร เครื่องมือ อาคารสถานที่ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาใช้เพื่อบริโภคโดยตรง แต่เพื่อประโยชน์ในการผลิต ทุนเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตร่วมกับอีกสองปัจจัย ได้แก่ ที่ดิน และแรงงาน ใน The New Shorter Oxford English Dictionary on Historical Principles (1993) รากศัพท์ภาษาละตินของคำ capital คือ capitalism ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากคำ caput, capit ที่หมายความว่า “หัว” จึงมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้าขาย และครอบครองฝูงสัตว์ เนื่องจากในสมัยก่อนนั้นความร่ำรวยวัดได้จากการนับหัวของสัตว์ที่ผู้นั้นมีอยู่ในครอบครอง

ในทางสังคมที่ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับทุนอย่างกระจัดกระจายและครอบคลุมมิติต่าง ๆ มากที่สุดคือนักปราชญ์ชาวเยอรมัน คาร์ล มาร์กซ์ ซึ่งได้ให้ความหมายของ “ทุน” ในแง่ที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นในสังคม โดยมองว่าคุณสมบัติของทุนในฐานะที่สามารถสั่งสมปริมาณเพื่อเพิ่มมูลค่านั้น เป็นเครื่องสร้างความแตกต่างทางชนชั้นระหว่างผู้ครอบครองทุนอันได้แก่ชนชั้นกรรมาชีพ (bourgeoisie) กับผู้ใช้แรงงาน หรือที่เรียกว่าชนชั้นกรรมาชีพ (proletariat) ความสัมพันธ์ทางสังคมดังกล่าวเป็นผลโดยตรงจากระบบ “ทุนนิยม” (capitalism) กล่าวคือ ระบบการผลิตสินค้าเพื่อค้าขายแลกเปลี่ยน และมุ่งผลกำไร โดยมีกระบวนการสั่งสมทุน (accumulation) เป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญ ระบบทุนนิยมนี้เริ่มมีบทบาทเด่นชัดตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 หลังการเป่งบานของแนวคิดเสรีนิยม และการปฏิวัติอุตสาหกรรม อันส่งผลให้ชนชั้นกรรมาชีพ ได้แก่ พ่อค้าและผู้ประกอบการอิสระ กลายเป็นกลุ่มคนที่ครอบครองทรัพยากรในการผลิตมากที่สุด และอาศัยระบบทุนนิยมนี้เองในการเอาเปรียบชนชั้นกรรมาชีพ ในหนังสือชื่อ Das Kapital (3 vol., 1867-1894) ซึ่งเสนอบทวิเคราะห์ทศโลกของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมโดยละเอียดนั้น มาร์กซ์ได้กล่าวถึงทุนว่ามีสองประเภทคือ ทุนคงที่และทุนแปรผัน

ทุนคงที่ (constant capital) ได้แก่ ปัจจัยการผลิตที่ไม่ใช่คน คือ โรงงานและเครื่องจักร มูลค่าของทุนประเภทนี้จะไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ มูลค่าที่ใช้ไปในกระบวนการผลิตจะถูกถ่ายโอนไปสู่สินค้า ดังนั้นเจ้าของทุนลงทุนไปเท่าใด มูลค่าที่ได้กลับมาจากสินค้าที่ผลิตก็จะมีค่าเท่ากัน ส่วนทุนแปรผัน (variable capital) ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน มูลค่าที่ได้กลับมาจากการลงทุนประเภทนี้มีการเปลี่ยนแปลงคือ เกิดมูลค่าส่วนเกิน (surplus value) ของสินค้า เนื่องจากเจ้าของทุนเอาเปรียบใช้แรงงานของกรรมกรมากกว่ามูลค่าของค่าจ้าง ทำให้มีแรงงานที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน มูลค่าส่วนเกินที่เกิดขึ้นนี้ก็คือ กำไรที่เจ้าของทุนนำไปสั่งสมและเพิ่มปริมาณทุนให้มากขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นผลให้คงความร่ำรวยไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ชนชั้นกรรมาชีพจึงยังคงอยู่ภายใต้ตัวจริงของการครอบงำทางเศรษฐกิจอย่างไม่มีทางหลุดพ้นหากไม่ลุกขึ้นมาต่อสู้กับชนชั้นนายทุน

ในทางสังคมวิทยาสมัยใหม่ แนวคิดเรื่อง “ทุน” ได้ถูกนำมาใช้ในความหมายที่กว้างขึ้น นอกเหนือไปจากทุนในเชิงเศรษฐกิจ เช่น ทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ ทุนทางความรู้ ทุนทางปัญญา ทุนทาง

ทรัพยากร ฯลฯ แนวความคิดเหล่านี้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า สังคมประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ อันหลากหลายและซับซ้อน การพิจารณาแต่มิติทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นเพียงองค์ประกอบเดียวจึงไม่น่าจะเพียงพอต่อการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ของสังคมทั้งสังคม ซึ่งในที่นี่จะกล่าวถึงทุนที่บุรีดิเยอ ได้ศึกษาวิเคราะห์ คือทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสัญลักษณ์ ทุนทางสังคม

ทุนทางวัฒนธรรมไปสู่ทุนคุณธรรม

ทุนทางวัฒนธรรม หมายถึงสิ่งที่คุณค่าได้รับจากกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมอันกลายเป็นคุณสมบัติติดตัวที่เอื้อให้คุณค่าสามารถนำไปเพิ่มพูนมูลค่าของตนได้ ทั้งนี้มักเป็นสิ่งที่หลอมละลายอยู่ในตัวตนของคุณค่าและแสดงออกผ่านทางพฤติกรรม เช่น ความรู้ รสนิยม กิริยามารยาท นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงทรัพย์สินต่าง ๆ ที่มีคุณค่าอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่เชิงเศรษฐกิจ แต่สามารถมีมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจได้ เช่น งานศิลปะ หนังสือ เอกสารรับรองทางวิชาการ เป็นต้น

ปีแยร์ บูร์ดิเยอ ซึ่งเป็นผู้เสนอแนวคิดเรื่องทุนทางวัฒนธรรมได้ทำการวิเคราะห์อย่างละเอียดลึกซึ้งโดยนำทุนในเชิงเศรษฐกิจมาขยายขอบเขตไปสู่แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมด้วย โดยพิจารณาได้ในสามลักษณะ คือ ทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังในกาย ทุนที่อยู่ในรูปวัตถุ และทุนที่อาศัยการสถาปนา

ประเภททุนทางวัฒนธรรม

1. ทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังในกาย ได้แก่ นิสัย หรือระบบโน้มเอียงต่าง ๆ ที่ได้รับการปลูกฝังเข้าไปในตัวปัจเจกผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม การหล่อหลอมรสนิยม ทักษะ ทักษะ แล้วประกอบสร้างเป็นโครงสร้าง การรับรู้และประเมินคุณค่า ซึ่งเอื้อให้ปัจเจกมีศักยภาพที่จะครอบครองหรือบริโภคทรัพย์สินเหล่านี้ โดยกระทำการผ่านการเข้าใจความหมายหรือรหัสเท่านั้น ทุนในลักษณะของระบบโน้มเอียงนี้ต้องได้รับการสั่งสมตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยอาศัยการลงทุนทั้งเวลาและเงินของบิดามารดา สมาชิกในครอบครัว และผู้ที่มิอาจชี้แจงให้การอบรมสั่งสอนในการปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ให้แฝงฝังเข้าไปในตัวบุคคลอย่างลึกซึ้งจนมองไม่เห็น และหลอมรวมเป็นคุณสมบัติประจำตัวที่มีจะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ “ธรรมชาติ” หรือ “พระเจ้า” ให้มา ในอีกแง่หนึ่ง ทุนชนิดนี้จึงมีบทบาทเป็นทุนทางสัญลักษณ์ด้วย เนื่องจากต้องอาศัยความชอบธรรมและการใช้เวลาในการสร้างมูลค่าเงื่อนไขทางสังคมของการได้รับหรือการสืบทอดก็จะต้องมีลักษณะซ่อนเร้น หรือไม่อาจมองเห็นได้เท่านั้น ทุนทางวัฒนธรรมรูปแบบนี้มีความเกี่ยวข้องกับทุนทางเศรษฐกิจด้วย เนื่องจาก “เวลา” เป็นปัจจัยสำคัญของการสั่งสมทุนทางวัฒนธรรม และผู้ที่จะมีเวลาว่างให้กับการเสริมสร้างทุนชนิดนี้ได้ก็มักจะเป็นกลุ่มคนที่ไม่ต้องเสียเวลาไปกับการสร้างทุนทางเศรษฐกิจ

2. ทุนทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในรูปแบบของทรัพย์สินทางวัฒนธรรม (biens culturels) เช่น ภาพวาด หนังสือ เครื่องดนตรี ผลงานศิลปะ ฯลฯ โดยทุนในรูปแบบนี้ส่วนใหญ่จะปรากฏมูลค่าได้ต้องอาศัยความสัมพันธ์กับทุนในแบบแฝงฝังในกายด้วย โดยทุนนี้สามารถครอบครองและสะสมได้ ตัวสินค้าที่มีได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ที่มีรสนิยม

3. ทุนในรูปแบบการรับรองจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในวงการเดียวกัน เช่น ใบรับรองคุณวุฒิการศึกษาซึ่งเป็นหนทางหนึ่งในการลบล้างข้อจำกัดของทุนทางวัฒนธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับร่างกายของผู้ครอบครอง และช่วยเพิ่มพูนมูลค่าของทุนทางสัญลักษณ์ได้ด้วยการอาศัยการรับรองจาก “ทางการ” ทุนประเภทนี้ทำให้การลงทุนทางการศึกษาของคุณค่ากลายเป็นรูปธรรม และสามารถสร้างทุนในทาง

เศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของคุณวุฒิทางการศึกษาซึ่งมีมูลค่าเมื่ออยู่ในตลาดแรงงาน การรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือของสินค้าเช่น การประกวดแข่งขัน การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นต้น

บูร์ดิเยอได้อธิบายเรื่องมโนทัศน์ว่าด้วย “สนาม” (champ หรือ field) โดยต้องการสะท้อนภาพของสนามในการแข่งขันเกมกีฬา ซึ่งจะต้องมีการเติมพื้ในการแข่งขัน ในแง่นี้เติมพื้ในสนามของวัฒนธรรมก็คือทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางวัฒนธรรมในแต่ละสนามจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละสนาม อันเป็นผลมาจาก “นิภภาพ” (habitus) ซึ่งประกอบขึ้นจากโครงสร้างการรับรู้และประเมินคุณค่าที่สนามแห่งนั้นปลูกฝังเอาไว้ในตัวเอง อย่างไรก็ตาม การแข่งขันในสนามที่มีทุนทางวัฒนธรรมเป็นเติมพื้้นั้นต้องดำเนินไปอย่างแนบเนียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ค่อย ๆ เสริมสร้างขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อให้สามารถส่งสมทุนดังกล่าวได้ไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดโดยปราศจากเสียงคัดค้าน ยุทธวิธีหนึ่งที่ผู้กระทำการหรือกลุ่มสังคมใช้ในการดำรงรักษาและเพิ่มพูนทุนทางวัฒนธรรมจึงได้แก่ การปฏิเสธกลบเกลื่อนมิติทางเศรษฐกิจหรือทางอำนาจ และพยายามชูหลักการของ “การไม่หวังผลประโยชน์” ว่าเป็นจุดมุ่งหมายของการลงทุนกระทำการต่าง ๆ ทางวัฒนธรรม

แนวคิดเรื่องการสร้างอุดมการณ์ผ่านอำนาจนำของปัญญาชน

แนวคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ “การสร้างอุดมการณ์ผ่านอำนาจนำของปัญญาชน” ในงานวิจัยนี้ต้องการชี้ให้เห็นประเด็นที่สำคัญของการสร้างอุดมการณ์ผ่าน “อำนาจนำ” ของปัญญาชนแต่ละสถานะในสองประเด็นด้วยกัน ได้แก่ การเข้ายึดพื้นที่ หรือการครอบครองพื้นที่ (War of position) และประวัติศาสตร์ตัดขวาง (Historical bloc) ของอันโตนิโอ แกรมซี (Antonio Gramsci) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเรื่องกลุ่มประวัติศาสตร์ อันเป็นแนวคิดที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม เพื่อใช้แทนแนวคิดเศรษฐกิจกำหนดแบบกลไกของสำนักคิดแบบมาร์กซิสต์ดั้งเดิม หรือที่เรียกว่าพวก Economism / Economic Determinism แนวคิดดังกล่าวเป็นการอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relation) ระหว่างชนชั้นและกลุ่มพลังต่าง ๆ ที่อยู่ภายในโครงสร้างของสังคมโดยอธิบายว่าในสังคมนั้น ชนชั้นนายทุน (Bourgeoisie) จะพยายามครองอำนาจนำให้เกิดในพื้นที่ของความสัมพันธ์ในการผลิต (Sphere of Production) ซึ่งการครองอำนาจนำในพื้นที่นี้แต่เพียงพื้นที่เดียวนั้นจะไม่เกิดการครองอำนาจนำที่สมบูรณ์ (Absolute) ดังจะเห็นได้ว่า มีการพยายามทำลายชนชั้นนายทุนจากกลุ่มชนชั้นแรงงาน เช่น จากสหภาพแรงงานอยู่เนื่อง ๆ การสร้างภาวะการครองอำนาจนำที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นจึงเป็นการสร้างแนวร่วมพันธมิตร (Alliance) ระหว่างกลุ่มพลังหรือชนชั้นต่าง ๆ เหนือพื้นที่ทางสังคมที่กว้างกว่ามิติเชิงเศรษฐกิจเท่านั้น

ดังนั้น โดยสรุปเกี่ยวกับแนวความคิดกลุ่มประวัติศาสตร์ก็คือ แนวความคิดที่ใช้สำหรับอธิบายความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมการเมืองหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง โดยเชื่อว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจชุดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นกลไก หรือโดยอัตโนมัติ แต่เกิดขึ้นโดยฝีมือ หรือการสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่มี / ผ่านประวัติศาสตร์ร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั่นเอง

ปัญญาชน (Intellectual)

สำหรับกรัมซี คนทุกคนล้วนเป็นปัญญาชนในแง่ของการมีปัญญา ความรู้ แต่ไม่ใช่ทุกคนที่จะได้แสดงบทบาท / หน้าที่ในฐานะของปัญญาชน กรัมซีได้แบ่งปัญญาชนออกเป็น 2 ประเภท ด้วยกัน ได้แก่

1) ปัญญาชนสามัญ (Traditional Intellectual) ซึ่งเป็นปัญญาชนที่ทำหน้าที่ของตนในกลุ่ม / สังคม / ชนชั้นดั้งเดิมที่ตนถือกำเนิดมา และ

2) ปัญญาชนจัดตั้ง (Organic Intellectual) เป็นปัญญาชนที่ยกตัวเองออกจากกลุ่มสังคม / ชนชั้นดั้งเดิมที่กำลังกำเนิดมา เช่น แรงงานที่กลายเป็นนักเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นต้น

ปัญญาชนทั้งสองประเภทนั้นไม่ได้แยกขาดจากกันแต่อย่างใด แต่มีบทบาทที่สำคัญร่วมกันในฐานะที่เป็นเสมือนตัวการในการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีสู่การปฏิบัติ และเชื่อมโยงระหว่างจิตสำนึกของชนชั้นผู้ถูกเอาเปรียบ เช่น ชนชั้นแรงงานให้มีความเป็นปึกแผ่นขึ้นผ่านทางกลไกต่าง ๆ เพื่อสร้างการครองอำนาจนำไปให้เกิดขึ้นเหนือสังคม และยกกลุ่ม/ชนชั้นของตนขึ้นเป็นชนชั้นผู้กุมความได้เปรียบแทนที่ชนชั้นเดิม

บทบาทหน้าที่ของปัญญาชน ในทัศนะของกรัมสซิมองว่า ปัญญาชนจะมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนรูป (Transform) จิตสำนึกของชนชั้นกรรมาชีพ หรือชนชั้น/กลุ่มที่ถูกเอาเปรียบ มาสู่การสร้างพันธมิตรระหว่างชนชั้นอื่นให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อเปลี่ยนจิตสำนึกร่วมให้เกิดผลในทางปฏิบัติ คือการปฏิวัติเพื่อล้มล้างชนชั้นนายทุน หรือกลุ่ม/ชนชั้นผู้เอาเปรียบนั่นเอง

อาจกล่าวได้ว่าปัญญาชนนั้นเปรียบได้กับผู้จัดการให้เกิดการครองอำนาจนำในทางปฏิบัติ หรือเป็นผู้จัดการให้เกิดการครองอำนาจนำ (Organizer of Hegemony) เพราะปัญญาชนนั้นจะทำหน้าที่ทั้งในการให้ความรู้เกี่ยวกับปลุกจิตสำนึกของชนชั้นในประเด็นต่าง ๆ (Educator) พร้อมทั้งเป็นผู้นำทางสติปัญญา (Leader) และผู้นำในการขับเคลื่อนมวลชนทางความคิดอีกด้วย

แนวคิดเรื่องคุณธรรม

คุณธรรม เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เป็นความดีงามที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย ดังที่มีผู้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ ตัวอย่างเช่น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้สรุปความหมายของคำว่าคุณธรรม ไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพหรือคุณลักษณะของคุณงามความดี ซึ่งอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล เป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งชอบในการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงามของสังคม อีกนัยหนึ่ง คือ สามารถเห็นได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย วาจา และจิตใจ เมื่อบุคคลใดประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมแล้ว ย่อมเกิดคุณค่าแก่บุคคลนั้น ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและบุคคลทั่วไป

ประวิณ ฒ นคร (2555) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม ไว้ในการบรรยายเรื่องปรัชญา และแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม ว่า “VIRTUE (คุณธรรม) กับ MERIT (จริยธรรม) ทั้ง ๒ คำ หมายถึง ความดีงามเหมือนกัน แต่เป็นความดีงามคนละทาง VIRTUE เป็นความดีงามทางจิตภาพ เป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวคน คือความดีงามในจิตใจ ซึ่งทำให้เคยชินประพฤติดี เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้คนไม่ทุจริต MERIT เป็นความดีงามทางกายภาพ คือความดีงาม ในคุณลักษณะที่ปรากฏภายนอก เช่น มีความรู้ดี มีความสามารถดี มีทักษะดี มีคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสม VIRTUE อยู่ภายในตัวคนซึ่งมองไม่เห็น MERIT ปรากฏภายนอกตัวคนซึ่งมองเห็น อย่างไรก็ตาม คนมี VIRTUE คือ มีคุณธรรม เป็นคนมีความดีงามในจิตใจ ย่อมทำให้เคยชินประพฤติดี ซึ่งจะส่งผลให้มีจริยธรรม ดังนั้น “คุณธรรม” ที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า VIRTUE จึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้มีจริยธรรม คือ เมื่อมี ความดีงามในจิตใจ ก็ทำให้เคยชินประพฤติดี การประพฤติดีก็คือการมีจริยธรรม

และทีศนา แคมมณี (2546) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาพภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมในจิตใจ

กล่าวโดยสรุป คุณธรรม จึงหมายถึง หลักประพฤติปฏิบัติตนในการทำความดี ซึ่งอยู่ในตัวบุคคลที่จะตระหนักรู้ว่าสิ่งใดดีหรือสิ่งใดไม่ดี เพื่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและส่วนร่วม โดยไม่เบียดเบียนใคร

ในการส่งเสริมให้คนไทยเป็นผู้มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาตินั้น จึงได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) (สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบ วินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีเป้าหมายในการพัฒนาให้คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทยอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ในการปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยนั้น มีผู้ศึกษาในหลากหลายประเด็น ดังตัวอย่างเช่น สิริรัตน์ โอภาพ (2560) ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของจังหวัดเชียงราย ผู้สังคมคุณธรรมโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ภาควิชาการ สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป เพื่อวิเคราะห์ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย อันจะนำไปสู่คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม ตามคุณธรรมที่พึงประสงค์ของจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาจากบุคลากร เยาวชน นักเรียน และประชาชนในองค์กร 5 ภาคส่วน ได้แก่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ / เอกชน ภาคประชาสังคม / ชุมชน ภาควิชาการ / สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมที่พึงประสงค์ของจังหวัดเชียงรายเพื่อใช้แก้ไขปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของจังหวัดเชียงราย เรียงตามลำดับความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 ความซื่อสัตย์สุจริต อันดับ 2 หลักธรรมาภิบาล อันดับ 3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว อันดับ 4 ตระหนักรู้ในความผิด ชอบ ชั่ว ดี อันดับ 5 เคารพกฎ ระเบียบของสังคม ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมขององค์กรจังหวัดเชียงราย พบว่า การร่วมงานประเพณีในชุมชน เช่น ประเพณีเข้าพรรษา การบวช การทำบุญกฐินฯ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากที่สุด และการใช้สื่อสร้างสรรค์ นักแสดง บุคคลที่มีชื่อเสียงในการสร้างกระแสณรงค์โฆษณาผ่านสื่อ new media มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติน้อยที่สุด และรูปแบบในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของจังหวัดเชียงราย พบว่า ควรสร้างเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างกระแสทางสังคม กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกทางคุณธรรมจริยธรรม โดยเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ศาสนสถาน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูบุคคลที่มีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง สร้างแบบอย่างที่ดี แทรกกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรที่ชัดเจน กำหนดแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมในทุกระดับ ทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว มีการจัดกิจกรรมตามแผนงานเป็นประจำและสม่ำเสมอ และมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกันอย่างแท้จริง

ด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สมบูรณ์ อริยา (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ค่าโดยรวมทุกคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ได้จากการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ในลักษณะเป็นแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่

ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ ที่ชัดเจนต่อการปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ มีการดำเนินการตามแนวทางพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และมีข้อเสนอแนะให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดย เน้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนในโรงเรียน และครูควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม แต่ละ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระ

และจากรายงานผลการนิเทศติดตามโครงการขยายผลโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและ ธรรมาภิบาลภาคเหนือ ของครู ผู้เรียน ผู้บริหาร และ บุคคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ในเขตภาคเหนือ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ, 2561) พบว่า สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 แห่งมีการนำคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมไปใช้ในคิดเป็นร้อยละ 100 และมีผลการ ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้คู่มือเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ ธรรมาภิบาล โดยรวมมี ความพึงพอใจในระดับมาก

บทที่ 3

ผลการศึกษา เชียงรายกับสถานการณ์คุณธรรม (2560-2563)

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดเชียงราย

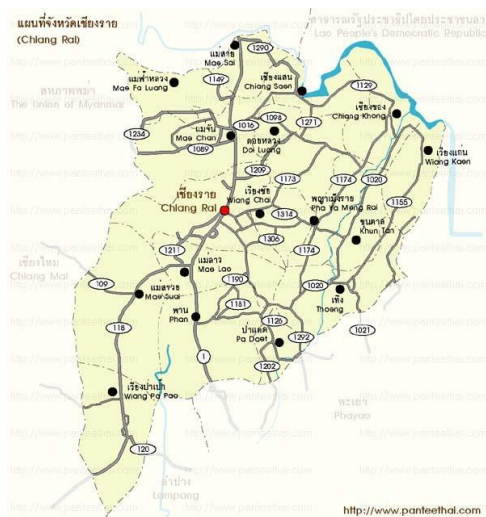
ประวัติเมืองเชียงราย

จังหวัดเชียงราย หรือ เมืองเชียงราย ซึ่งได้รับการขนานนามขึ้นตามพระนามของผู้สร้างเมือง คือ “พญามังราย” มีประวัติความเป็นมานับแต่ครั้งที่ พญามังรายได้ขึ้นครองราชย์สมบัติที่เมืองหิรัญนครเงินยาง เมื่อ พ.ศ. 1802 ในขณะที่มีพระชนม์ได้ 20 ปี พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถ หัวเมืองทั้งหลายต่างพากันอ่อนน้อมยอมเป็นเมืองขึ้น ครั้งหนึ่งเมื่อพระองค์รวบรวมหัวเมืองฝ่ายเหนือได้แล้ว คิดจะปราบหัวเมืองฝ่ายใต้ จึงได้ลงไปอยู่ที่เมืองหนึ่งชื่อเมืองว่า “เวียงเต่ารอง” เพลียช้างมงคลของพญามังรายได้พลัดไป พญามังรายเสด็จตามช้างไปถึงยอดจอมทองริมแม่น้ำกก เห็นภูมิประเทศที่เป็นชัยภูมิดี จึงให้สร้างพระนครไว้ ณ ที่นั้นก่อนปรกการโอบล้อมเอาดอยจอมทองไว้ในท่ามกลางเมือง ขนานนามว่า “เมืองเชียงราย” ตามพระนามของพญามังรายผู้สร้างเมือง เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 1805 แล้วพญามังรายก็ยกจากเมืองหิรัญนครเงินยางขึ้นมาประทับอยู่ที่เมืองเชียงราย เชียงรายมีคำขวัญประจำจังหวัดว่า “เหนือสุดในสยาม ชายแดนสามแผ่นดิน ถิ่นวัฒนธรรมล้านนา ล้ำค่าพระธาตุดอยตุง” มีตราสัญลักษณ์เป็นรูปช้างสีขาวได้เมฆแห่งความรุ่งเรืองและอยู่เย็นเป็นสุขบนพื้นสีม่วงอันเป็นสีประจำวันเสาร์ซึ่งตรงกับวันประสูติของพญามังราย และนำสีม่วงมาใช้เป็นสีประจำจังหวัดอีกด้วย

พื้นที่ของจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่ตอนเหนือสุดของประเทศไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 19 องศาเหนือ ถึง 20 องศา 30 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 15 ลิปดา ถึง 100 องศา 45 ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ 805 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 11,524.904 ตารางกิโลเมตร อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ประมาณ 416 เมตร เป็นที่ตั้งของเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ยุคก่อตั้งอาณาจักรล้านนา เช่น เมืองเชียงแสน เมืองเชียงราย เมืองเชียงของ และเมืองเทิง มีแม่น้ำกก แม่น้ำอิง และแม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำสายสำคัญ อาณาเขตของจังหวัดเชียงราย ทิศเหนือติดต่อกับเมืองสาตและจังหวัดท่าขี้เหล็กของรัฐบาล สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันออก ติดกับแขวงอุดมไชย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอภูซาง อำเภอจุน อำเภอดอกคำใต้ อำเภอภูกามยาว อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา อำเภอเมืองปาน อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันตก ติดกับอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอพร้าว อำเภอไชยปราการ อำเภอฝาง และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ และเมืองสาต รัฐบาล สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จังหวัดเชียงรายมีชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ยาวประมาณ 153 กิโลเมตร และมีชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประมาณ 155 กิโลเมตร เนื่องจากทำเลที่ตั้งของจังหวัดเชียงรายอยู่บริเวณรอยต่อระหว่าง 3 ประเทศ คือ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หรือรู้จักกันในนามของดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ จังหวัดเชียงรายจึงได้รับความสนใจในฐานะประตูสู่พม่า ลาว และจีนตอนใต้ ผ่านทางหลวงเอเชียสาย 2 และทางหลวงเอเชียสาย 3 ปัจจุบันจังหวัด

เชียงรายแบ่งการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ แยกเป็น 124 ตำบล 1,754 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง, เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง, เทศบาลตำบล จำนวน 72 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 70 แห่ง

แผนภาพที่ 1 : แผนที่จังหวัดเชียงราย (<https://www.panteethai.com/>)

สภาพทั่วไปด้านสังคม

จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 ของภาคเหนือ รองมาจากเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และลำปาง มีประชากรทั้งสิ้น 1,292,130 คน เป็นชาย 630,221 คน เป็นหญิง 661,909 คน ประชากรชายและหญิงคิดเป็นร้อยละ 48.8 และ 51.2 ตามลำดับ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีจำนวน 370,291 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ส่วนที่เหลือ 921,839 คน หรือร้อยละ 71.3 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงราย, 2562) ด้วยเหตุที่จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมถึงมีเขตติดต่อกับจังหวัดพะเยา ลำปาง และเชียงใหม่ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางสังคม ศิลปะและวัฒนธรรมล้านนา ตลอดจนเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การค้า การคมนาคมและการท่องเที่ยวแห่งอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงระหว่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงทำให้จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีความเจริญขึ้นรองมาจากจังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดเชียงรายมีความหลากหลายด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษา วิถีชีวิตของชาวเชียงรายจึงมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับประเพณีและวัฒนธรรมที่หลากหลายตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นในด้านการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและการเอื้อเฟื้อต่อกัน วิถีชีวิตของชาวเชียงรายจึงเป็นการอยู่ร่วมในสังคมด้วยมิตรไมตรีที่ดีภายใต้การผสมกลมกลืนแห่งวัฒนธรรมต่าง ๆ

สภาพเศรษฐกิจ

จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดพะเยา แพร่ น่าน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน รวมถึงมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกจึงเป็นโอกาสในการขยายตัวของการลงทุนภาคอุตสาหกรรม

โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร ซึ่งจะก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่กระจายตามแนวถนนสายหลัก และกระจายตัวในพื้นที่ใกล้เส้นทางคมนาคมขนส่ง โดยไม่มีการรวมกลุ่มของอุตสาหกรรม เนื่องจากมีความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ (Chiang Rai's Governor Office, Northern Logistics Forum, 2017)

จากรายงานสถิติจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2562 (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงราย, 2562) ได้ระบุถึงข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายไว้ ดังนี้

ด้านการเกษตร ลักษณะเศรษฐกิจภาคการเกษตรของจังหวัดเชียงรายมีพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรด มันสำปะหลัง ไม้ผล ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ ส้มโอ และพืชผักต่าง ๆ ราคาพืชผลทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะข้าวมีราคาค่อนข้างสูง เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงระหว่างภูเขา ลักษณะพื้นที่เป็นท้องกระทะขนานกับแนวถนนพหลโยธิน มีพื้นที่ราบใช้เพาะปลูกประมาณร้อยละ 31 จัดอยู่ในประเภทที่เอกราชสูงในตอนเหนือ มีที่ราบสูงเป็นหย่อม ๆ ในเขตอำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า และอำเภอเชียงของ พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ รองลงมาเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่เหมาะสมแก่การปลูกผลไม้และไม้ยืนต้น เช่น ลำไย เป็นต้น

ด้านปศุสัตว์ จังหวัดเชียงรายมีการเลี้ยงสัตว์ที่มีขนาดใหญ่และสัตว์เล็ก ได้แก่ การเลี้ยงกระบือ โค สุกร เป็ด และไก่ เป็นรายได้เสริมนอกเหนือจากอาชีพในการปลูกพืช

ด้านการประมง ประชาชนที่ทำการประมงส่วนใหญ่อาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำกก แม่น้ำอิง แม่น้ำคำ และแม่น้ำลาว เป็นต้น ทำการประมงด้วยเครื่องมือเล็ก มีการเลี้ยงปลาในบ่อในนา ได้แก่ ปลาในปลานิล เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูปลาไทย ได้แก่ ปลาบึก ซึ่งเป็นปลาน้ำจืดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดที่พบในแม่น้ำโขงเพียงแห่งเดียวในโลกในโลก

ด้านสาธารณูปโภค จากข้อมูลของสำนักสถิติจังหวัดเชียงราย ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2561 จังหวัดเชียงรายมีการประปา 9 แห่ง สามารถผลิตน้ำได้รวม 34,164,000 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 62,105 ราย มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 439,906 ราย

ด้านการคมนาคมและขนส่ง จังหวัดเชียงรายมีการคมนาคมขนส่งที่สำคัญทั้งทางบกและทางอากาศ ส่วนทางน้ำเป็นลักษณะของการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ โดยการคมนาคมทางบก ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญที่ตัดผ่านอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด และเชื่อมระหว่างจังหวัดเชียงรายกับจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงรายกับจังหวัดพะเยา ทางหลวงจังหวัดเชื่อมระหว่างจังหวัดกับอำเภอต่าง ๆ ส่วนการคมนาคมทางอากาศ จังหวัดเชียงรายมีสนามบิน 2 แห่ง เป็นสนามบินที่ใช้ในราชการกองทัพอากาศ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย และสนามบินเพื่อการพาณิชย์ 1 แห่งตั้งอยู่บริเวณตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นสนามบินพาณิชย์ที่สามารถรองรับเครื่องบินโดยสารขนาดใหญ่ที่บินระหว่างประเทศได้ และมีการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย

ด้านการศึกษา จากข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2562 (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย, 2562) ได้ระบุว่า มี ในจังหวัดเชียงรายมีสถานศึกษารวมจำนวน 927 แห่ง มีจำนวนผู้สอน 13,942 ตำแหน่ง จำนวนบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา 3,324 ตำแหน่ง และมีจำนวนนักเรียนในจังหวัดเชียงรายทั้งสิ้น 264,157 คน

ด้านสาธารณสุข ในปีพ.ศ. 2561 มีสถานพยาบาล จำนวน 25 แห่ง โรงพยาบาลของรัฐบาล 21 แห่ง เอกชน 3 แห่ง และเทศบาล 2 แห่ง มีแพทย์จำนวน 609 คน แบ่งเป็นแพทย์ของรัฐ 559 คน เอกชน 50 คน

ผู้ป่วยในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 4,036,318 คน และจากรายงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงรายระบุว่าในปีงบประมาณ 2563 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2563) พบว่า มีจำนวนบุคลากรสาธารณสุขทุกประเภทรวมทั้งสิ้น 2,661 คน

ด้านศาสนา จังหวัดเชียงรายมีวัดจำนวน 804 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 258 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 186 มัสยิด จำนวน 7 แห่ง มีพระภิกษุจำนวน 3,756 รูป และสามเณร จำนวน 2,948 รูป

แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย

จังหวัดเชียงราย โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงรายได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561 - 2564) ที่มุ่งการพัฒนาแบบองค์รวมครอบคลุมทุกมิติ โดยมุ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน และเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดเชียงรายไปข้างหน้า ตามวิสัยทัศน์จังหวัดเชียงรายที่ว่า “เมืองแห่งการค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว รุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรมล้านนา ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข” โดยมีเป้าประสงค์เพื่อ

1. สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน บริการ โลจิสติกส์ การเกษตร การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดกลุ่มอาเซียน + 6 และ GMS
2. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหลักในการสร้างภูมิคุ้มกันในการสร้างคน สังคมที่มีคุณภาพ
3. สร้างสมดุลของระบบนิเวศและการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ เพื่อให้ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ
4. เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ปกติและแนวชายแดน

โดยในแผนพัฒนาดังกล่าวประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน และบริการ โลจิสติกส์ เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด กลุ่มอาเซียน+6 และ GMS

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพ มาตรฐานสากล และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงความสมบูรณ์และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การรักษาความมั่นคงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

และมีแนวทางพัฒนาที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. เมืองการค้าการลงทุนระหว่างประเทศในกลุ่ม GMS+6 และ AEC

เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีทำเลที่ตั้งเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางการคมนาคมขนส่งสู่กลุ่มประเทศ GMS และ AC เป็นจังหวัดชายแดนที่เป็นประตูสู่การค้า การลงทุนการท่องเที่ยว และ Logistics สู่ประเทศ สปป.ลาว ประเทศพม่า และประเทศจีน ตอนใต้ และนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมจังหวัดให้เป็นเมืองเขต

พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน GMS และ ASEAN+6 ตามกรอบความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเอื้อต่อกิจกรรมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีโอกาสในการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

2. เมืองเกษตรกรรมสีเขียวและอาหารปลอดภัย

จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่การเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ เอื้อต่อการเป็นแหล่งพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ สามารถผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคเหนือ รวมทั้งมีพืชเฉพาะถิ่นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากลเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคระดับบน เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียวเขี้ยววงู ชา กาแฟ สับปะรดภูแล สับปะรดนางแล ลำไย ลิ้นจี่ ส้มโอเวียงแก่น ปลายิน และโคเนื้อ

3. เมืองท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเชื่อมโยงสู่ GMS และ AEC

จังหวัดเชียงรายมีที่ตั้งภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่น่าอยู่ มีทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียง ได้แก่

3.1. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และสปา เช่น น้ำพุร้อนในพื้นที่อำเภอแม่จัน อำเภอเมือง อำเภอเวียงป่าเป้า และมีธุรกิจสปาของเอกชนที่มีชื่อเสียงหลายแห่งในพื้นที่

3.2. การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เช่น โบราณสถาน อำเภอเชียงแสน วัดพระแก้ว หมู่บ้านศิลปิน บ้านคำ วัดพระธาตุดอยตุง วัดร่องขุ่น หมู่บ้านชนเผ่าซึ่งอาศัยอยู่แบบดั้งเดิม

3.3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เช่น หมู่บ้านท่องเที่ยวชุมชน และ หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP ที่หลากหลาย การล่องแพ อุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ดอยแม่สลอง ดอยตุง ล่องเรือในลำน้ำกก รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ อาทิ สนามกอล์ฟหลายสนามในพื้นที่ซึ่งมีความพร้อมและเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังกลุ่มท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) เช่น การท่องเที่ยวตามเส้นทาง R3A, R3B และการท่องเที่ยวลำนํ้าโขง เป็นต้น

แผนคุณธรรมจังหวัด

เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดเชียงราย คือ จังหวัด สะอาด ปลอดภัย น่าอยู่ คนมีคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจเข้มแข็ง และกรอบยุทธศาสตร์การปฏิรูปด้านวัฒนธรรม 20 ปี (2560-2579) ที่มีเป้าหมายสร้างคนดี สังคมดี และการเพิ่มคุณภาพคน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของรัฐบาล จังหวัดเชียงรายจึงได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559 - 2564) ของจังหวัดเชียงราย เป็นกรอบทิศทางในการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่สังคมจังหวัดเชียงราย โดยการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับทุกภาคส่วนของสังคม โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) : “จังหวัดเชียงราย เป็นเมืองแห่งคุณธรรม รุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรม นำพาประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข”

เป้าประสงค์ (Goal): จังหวัดเชียงราย เป็นสังคมคนดี มีคุณธรรม และปฏิบัติตามหลักคำสอน ของศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ อารงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมล้านนา และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาคณะเชียงรายให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนของจังหวัดเชียงราย

2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน นำทุนทางวัฒนธรรมสร้างเศรษฐกิจในชุมชนอย่างซื่อสัตย์สุจริต ให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน
3. พัฒนาสังคมคุณธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมเกิดความสงบสุขร่มเย็นให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมความเป็นไทย
5. ส่งเสริมให้องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และสังคมในจังหวัดเชียงรายเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559 - 2564) ของจังหวัดเชียงราย มีขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อกำหนดเนื้อหาสาระในการขับเคลื่อนที่เน้นส่งเสริมคุณธรรม 4 ด้าน ได้แก่ ความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร ชุมชน อำเภอ และจังหวัดคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 โดยกำหนดเป้าหมาย "การขับเคลื่อนจังหวัดเชียงรายสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรมต้นแบบ" และดำเนินการแผนขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม จำนวน 13 เครือข่าย ได้แก่

1. เครือข่ายด้านศาสนา
2. เครือข่ายชุมชนคุณธรรม
3. เครือข่ายเกษตรคุณธรรม
4. เครือข่ายเด็กและเยาวชน
5. เครือข่ายท้องถิ่นคุณธรรม
6. เครือข่ายศิลปะ-วัฒนธรรม
7. เครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม
8. เครือข่ายส่วนราชการคุณธรรม
9. เครือข่ายอำเภอคุณธรรม
10. เครือข่ายสาธารณสุขุคุณธรรม
11. เครือข่ายสื่อสารคุณธรรม
12. เครือข่ายภาคประชาสังคมคุณธรรม
13. เครือข่ายธุรกิจคุณธรรม

และเตรียมการจัดสมัชชาคุณจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2563 โดยมีเป้าหมายการขับเคลื่อนจังหวัดเชียงรายคุณธรรม ระยะ 3 ปี อีกทั้งการจัดกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม รวมถึงนำเครื่องมือและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้หน่วยงานทุกภาคส่วนได้ดำเนินการและขยายไปสู่พื้นที่ด้วยการบรรจุเป็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่เกิดการบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน ให้ประชาชนมีคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิต และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนการมีคุณธรรมมากขึ้น อยู่ร่วมกันเป็นสังคมสันติสุข ภายใต้แนวทางให้จังหวัดประกาศข้อตกลง โดยมีส่วนราชการไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ร่วมประกาศข้อตกลง มีเป้าหมาย "ปัญหาที่อยากแก้ และความดีที่อยากทำ" พร้อมทั้งเกิดการมีส่วนร่วมมาจากเครือข่ายภาครัฐ ให้จังหวัดถ่ายทอดไปสู่ระดับอำเภอ รวมทั้งให้จังหวัดยกย่องเชิดชูบุคคลชุมชน องค์กร อำเภอคุณธรรม ทั้งนี้ ให้จังหวัดมีองค์ความรู้ การพัฒนาจังหวัดคุณธรรมให้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับจังหวัดอื่น ๆ ได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันขับเคลื่อนจังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดคุณธรรม เมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 ทั้งนี้ การพิจารณากำหนดให้จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดคุณธรรมนำร่อง เนื่องจาก

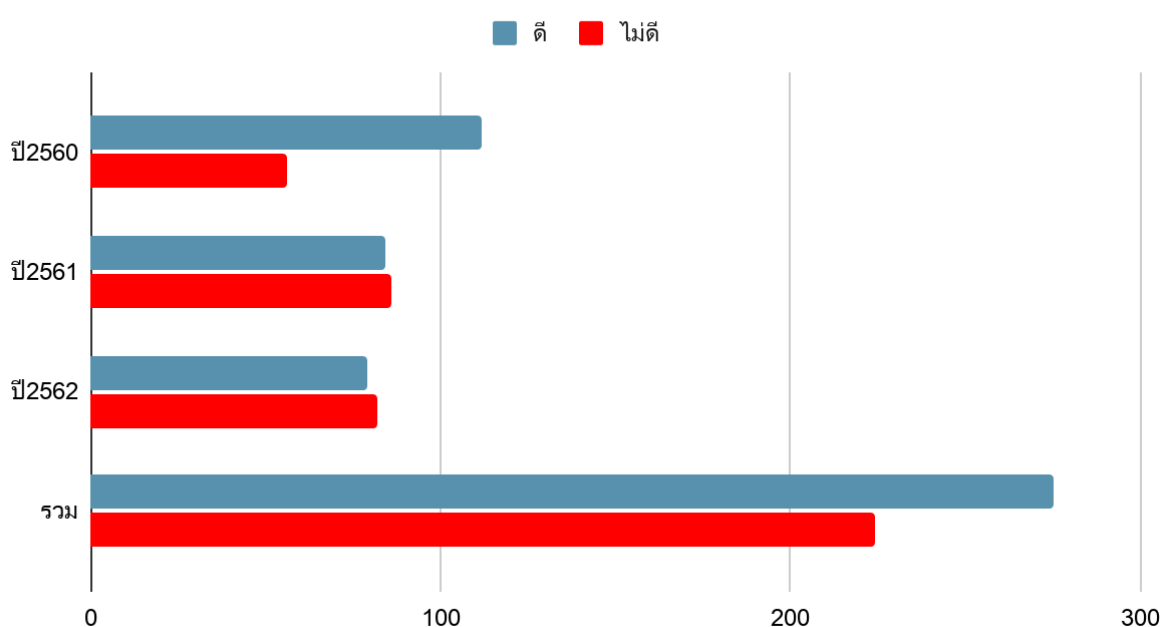
จังหวัดเชียงราย มีต้นทุนด้านคุณธรรม ทูทางสังคม ทูทางวัฒนธรรมและทุนมนุษย์ที่พร้อมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย, 2562)

ต้นทุนคุณธรรมและสถานการณ์คุณธรรมในจังหวัดเชียงราย

จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข่าวที่มีความหลากหลาย และข้อมูลจากข่าวเด่นรายสัปดาห์ ย้อนหลังจากแหล่งข่าวออนไลน์ (ระหว่างเดือน มกราคม2560- ธันวาคม2563) จำนวน 47 แหล่งข่าว จากเนื้อหาข่าวทั้งหมด จำนวน 499 ข่าว และมีการนำข้อมูลมาสังเคราะห์ และจำแนกออกเป็นประเด็นคุณธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) ปรากฏผล ดังนี้

แผนสถิติที่ 3.1 : สถิติต้นทุนคุณธรรมจาก 499 สถานการณ์คุณธรรมตั้งแต่ปี 2560 – 2562 โดยจำแนกเป็นสถานการณ์ด้านที่ดีและสถานการณ์ด้านที่ไม่ดี

ข่าวแยกตามปี

ข้อมูลจาก: ข่าวและสถานการณ์คุณธรรมด้านต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย (ปี 2560-2562)

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในปี 2560 มีสถานการณ์คุณธรรมที่ดี จำนวน112 สถานการณ์ ส่วนสถานการณ์คุณธรรมที่ไม่ดีมีจำนวน 56 สถานการณ์ ปี 2561 จะเห็นได้ว่ามีสถานการณ์คุณธรรมด้านดี จำนวน 84 สถานการณ์ และสถานการณ์คุณธรรมที่ไม่ดีมีจำนวน 86 สถานการณ์ และในปี 2562 พบว่ามีสถานการณ์คุณธรรมด้านดีที่จำนวน79 สถานการณ์ และสถานการณ์คุณธรรมด้านไม่ดี มีจำนวน 82 สถานการณ์

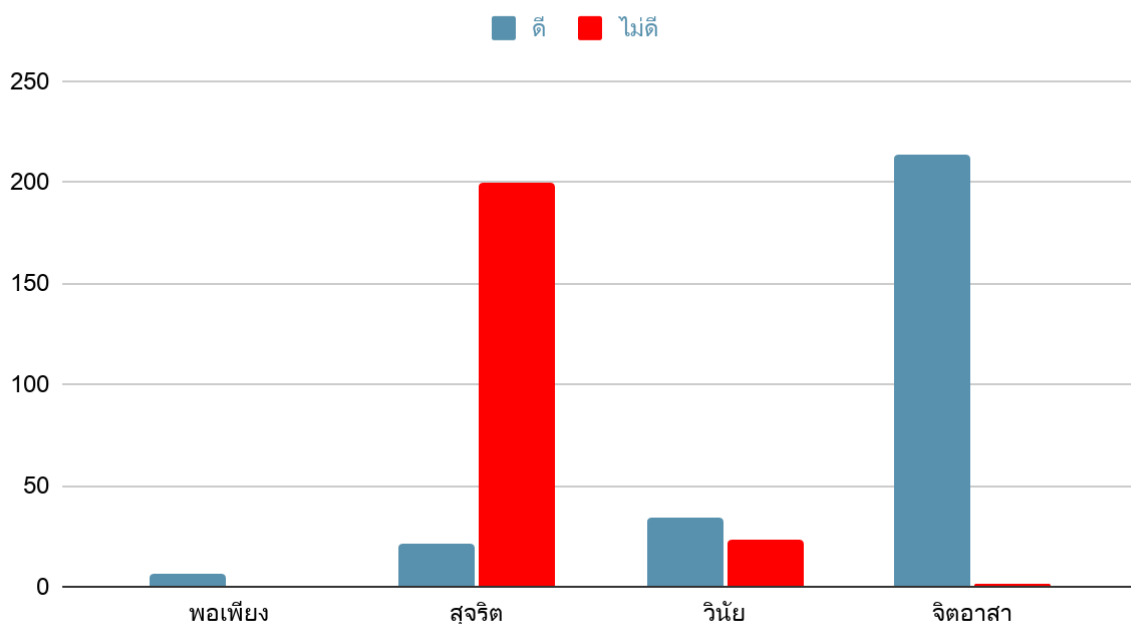
เมื่อพิจารณาแผนสถิติข้างต้นสรุปได้ว่า สถานการณ์คุณธรรมในจังหวัดเชียงรายที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 จำนวน 499 สถานการณ์ มีสถานการณ์คุณธรรมด้านดีมากกว่าสถานการณ์คุณธรรมด้านที่ไม่ดี กล่าวคือ สถานการณ์คุณธรรมด้านดีมีจำนวนทั้งหมด 275 สถานการณ์ และสถานการณ์คุณธรรมด้านไม่ดี จำนวน 224 สถานการณ์ (คิดเป็น 55.11% ต่อ 44.89%)

สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย

เมื่อพิจารณาสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงรายที่ได้จากการรวบรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานการณ์คุณธรรมที่เกิดขึ้นจำนวน 499 เหตุการณ์ ตั้งแต่ปี 2560-2562 โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) พอเพียง 2) วินัย 3) สุจริต และ 4) จิตอาสา ปรากฏผลตามแผนภูมิที่ 3.2 - แผนภูมิที่ 3.5 ดังนี้

แผนสถิติที่ 3.2 : สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้าน

แยกตามลักษณะคุณธรรม

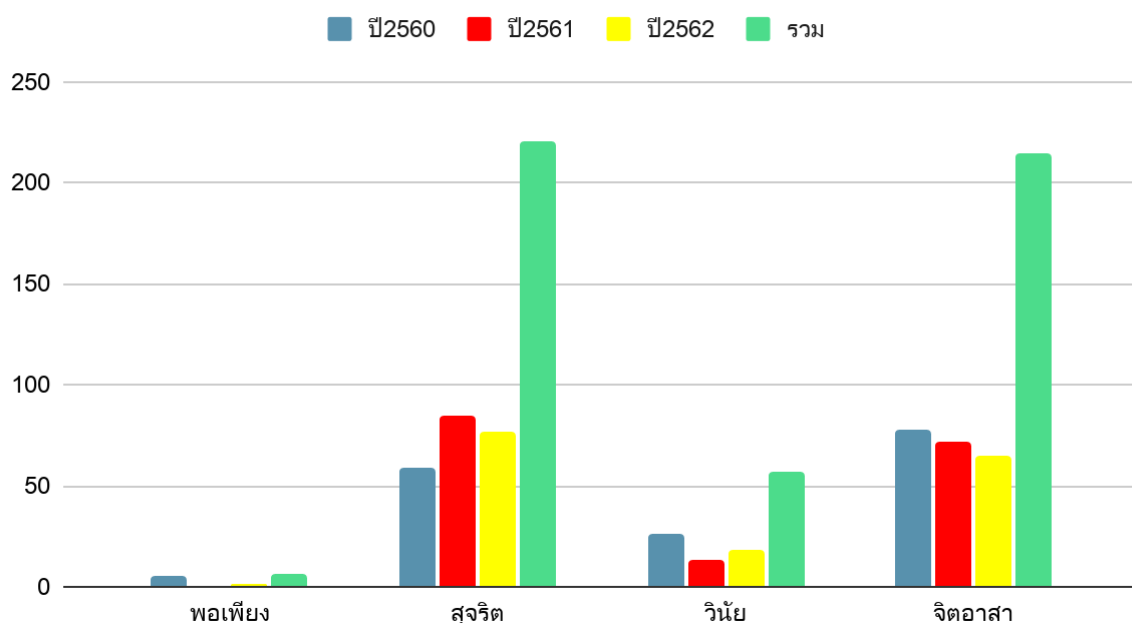
ข้อมูลจาก: ข่าวและสถานการณ์คุณธรรมด้านต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย (ปี 2560-2562)

แผนภูมิตารางที่ 3.3 : สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้าน

คุณธรรม	ดี	ลบ	รวมจำนวน (ข่าว)
พอเพียง	6	0	6
สุจริต	21	200	221
วินัย	34	23	57
จิตอาสา	214	1	215
รวมจำนวน (ข่าว)	275	224	499

แผนสถิติที่ 3.4: สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้านในแต่ละปี
ข้อมูลจาก: ชาวและสถานการณ์คุณธรรมด้านต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย (ปี 2560-2562)

ปี2560, ปี2561, ปี2562

แผนภูมิตารางที่ 3.5 : สถานการณ์คุณธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเชียงราย จำแนกรายด้านในแต่ละปี

คุณธรรม	2560	2561	2562	รวม
พอเพียง	5	0	1	6
สุจริต	59	85	77	221
วินัย	26	13	18	57
จิตอาสา	78	72	65	215
รวม	168	170	161	499

จากแผนภูมิแสดงสถานการณ์คุณธรรมที่ 3.2 - 3.5 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2560-2562 มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงรายในด้านความสุจริตจำนวนมากที่สุด คือ 221 สถานการณ์ (44.28%) ด้านความมีจิตอาสาที่มีการนำเสนอในจำนวนที่รองลงมา คือ 215 สถานการณ์ (43.08%) ส่วนข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านความมีวินัยการนำเสนอในจำนวนน้อย กล่าวคือมีเพียง 57 สถานการณ์ (11.42%) และสถานการณ์คุณธรรมด้านความพอเพียงมีจำนวนที่น้อยที่สุดเพียง 6 เหตุการณ์ (1.20%) โดยสามารถจำแนกตามปีได้ดังนี้

ปี 2560 มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านความมีจิตอาสาจำนวนมากที่สุดคือ 78 สถานการณ์ รองลงมาคือการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านความสุจริต จำนวน 59 สถานการณ์ ความมีวินัย จำนวน 26 สถานการณ์ และความพอเพียงจำนวน 5 สถานการณ์

ปี 2561 สถานการณ์คุณธรรมที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 1 ของปี 2561 คือสถานการณ์คุณธรรมด้านความสุจริต จำนวน 85 สถานการณ์ ลำดับถัดมาคือเหตุการณ์คุณธรรมด้านความมีจิตอาสาซึ่งมีจำนวน 72 สถานการณ์ รองลงมาคือสถานการณ์คุณธรรมด้านความมีวินัย คือมีจำนวน 13 สถานการณ์ แต่ไม่ปรากฏข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านความพอเพียง

ปี 2562 สถานการณ์คุณธรรมที่มีจำนวนมากที่สุดคือ สถานการณ์คุณธรรมด้านความสุจริต จำนวน 77 สถานการณ์ รองลงมาคือสถานการณ์คุณธรรมด้านความมีจิตอาสา จำนวน 65 สถานการณ์ รองลงมาคือ สถานการณ์คุณธรรมด้านความมีวินัย คือมีจำนวน 18 สถานการณ์ และข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านความพอเพียง จำนวน 1 สถานการณ์

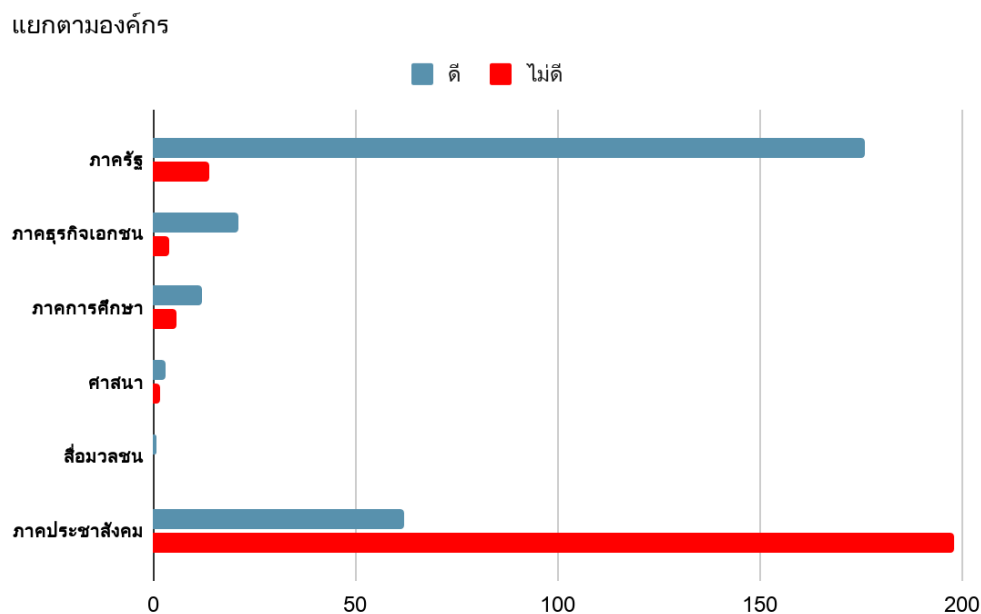
กล่าวโดยสรุปการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงรายจากแหล่งข่าวต่าง ๆ ในรอบ 3 ปี (พ.ศ.2560 – 2562) จำนวน 499 สถานการณ์ พบว่า มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านความสุจริตมากที่สุด จำนวน 221 สถานการณ์ ส่วนใหญ่เป็นสถานการณ์ด้านไม่ดีหรือด้านลบ จำนวน 200 สถานการณ์ โดยเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวข้องกับภัยพิบัติและลักลอบขนยาเสพติดระหว่างชายแดน และมีการนำเสนอข่าวในด้านดีหรือด้านบวก จำนวน 21 สถานการณ์ ด้านจิตอาสาที่มีการนำเสนอในจำนวนที่รองลงมา คือ 215 สถานการณ์ โดยจำแนกเป็นข่าวด้านดีหรือด้านบวกจำนวน 214 สถานการณ์ และข่าวในด้านไม่ดีหรือด้านลบ จำนวน 1 สถานการณ์ ส่วนข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านความมีวินัยการนำเสนอในจำนวนน้อย กล่าวคือมีเพียง 57 สถานการณ์ โดยจำแนกเป็นข่าวด้านดีหรือด้านบวกจำนวน 34 สถานการณ์ และข่าวในด้านไม่ดีหรือด้านลบ จำนวน 23 สถานการณ์ และการนำเสนอสถานการณ์คุณธรรมด้านพอเพียงมีจำนวนที่น้อยที่สุดเพียง 6 เหตุการณ์ โดยเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ในด้านที่ดีหรือด้านบวกทั้งสิ้น

ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่มีผลต่อสถานการณ์คุณธรรม

เมื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายหลักทางสังคม 6 เครือข่าย พบว่ามีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของเครือข่ายภาคประชาสังคมมากที่สุด จำนวน 260 สถานการณ์ (52.10%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 62 สถานการณ์ (23.84%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 198 สถานการณ์ (76.15%) รองลงมาคือเครือข่ายองค์กรภาครัฐ จำนวน 190 สถานการณ์ (38.07%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 176 สถานการณ์ (92.63%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 14 สถานการณ์ (7.36%) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน จำนวน 25 สถานการณ์ (5.01%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 21 สถานการณ์ (84.00%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 4 สถานการณ์ (16.00%) เครือข่ายองค์กรการศึกษา จำนวน 18 สถานการณ์ (3.60%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 12 สถานการณ์ (66.66%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 6 สถานการณ์ (33.33%) เครือข่ายองค์กรทางศาสนา จำนวน 5 สถานการณ์ (1.00%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 3 สถานการณ์ (60.00%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 2 สถานการณ์ (40.00%) และเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน จำนวน 1 สถานการณ์ (0.20%) โดยเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 1

สถานการณ์ (100%) ตามลำดับ ดังแผนภูมิที่ 3.6 – 3.7 แสดงข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่จังหวัด เชียงรายแยกตามเครือข่ายจากเอกสารที่เผยแพร่ในปี พ.ศ.2560-2562

แผนภูมิสถิติที่ 3.6: ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายแยกตามเครือข่ายจากเอกสารที่เผยแพร่ในปี พ.ศ.2560-2562

ข้อมูลจาก: ข่าวและสถานการณ์คุณธรรมด้านต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย (ปี 2560-2562)

แผนภูมิตารางที่ 3.7: ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายแยกตามเครือข่ายจากเอกสารที่เผยแพร่ในปี พ.ศ.2560-2562

ลำดับ	เครือข่าย	สถานการณ์ด้านดี		สถานการณ์ด้านไม่ดี		รวม	
		จำนวน ข่าว	เปอร์เซ็นต์ %	จำนวน ข่าว	เปอร์เซ็นต์ %	จำนวน ข่าว	เปอร์เซ็นต์ %
1	องค์กรภาครัฐ	176	92.63	14	7.36	190	38.07
2	องค์กรภาครัฐกิจเอกชน	21	84	4	16	25	5.01
3	องค์กรภาคการศึกษา	12	66.66	6	33.33	18	3.60
4	องค์กรศาสนา	3	60	2	40	5	1.00
5	องค์กรสื่อมวลชน	1	100	0	0	1	0.20
6	ภาคประชาสังคม	62	23.84	198	76.15	260	52.10%
รวม		275	55.11	224	44.88	499	100

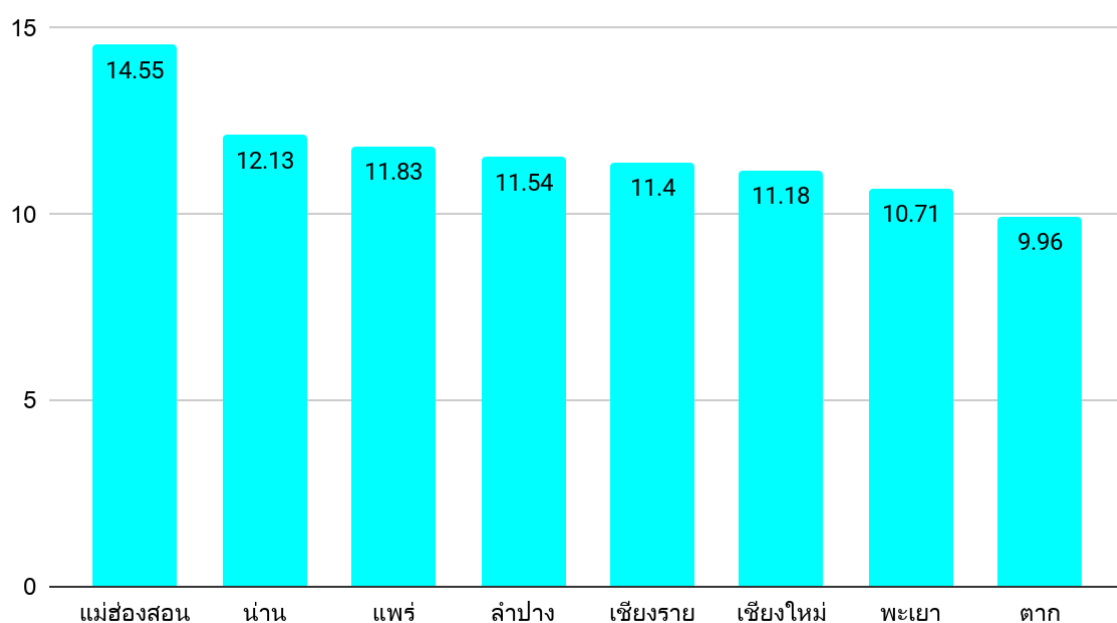
ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาการนำเสนอข่าวสถานการณ์คุณธรรมในจังหวัดเชียงรายที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 จำนวน 499 สถานการณ์ พบว่า ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านดีของจังหวัดเชียงราย สามารถจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจ 2) การท่องเที่ยว 3) การต่อต้านอาชญากรรม 4) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสังคม 5) ศาสนา และ 6) การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ส่วนข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านไม่ดีของจังหวัดเชียงราย สามารถจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) การฆ่าตัวตาย 2) อุบัติเหตุ และ 3) อาชญากรรม โดยข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมด้านไม่ดีของจังหวัดเชียงราย ปรากฏเป็นสถิติที่เผยแพร่สู่สาธารณะ ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการฆ่าตัวตาย

แผนสถิติที่ 3.8: สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดประจำปี พ.ศ. 2560

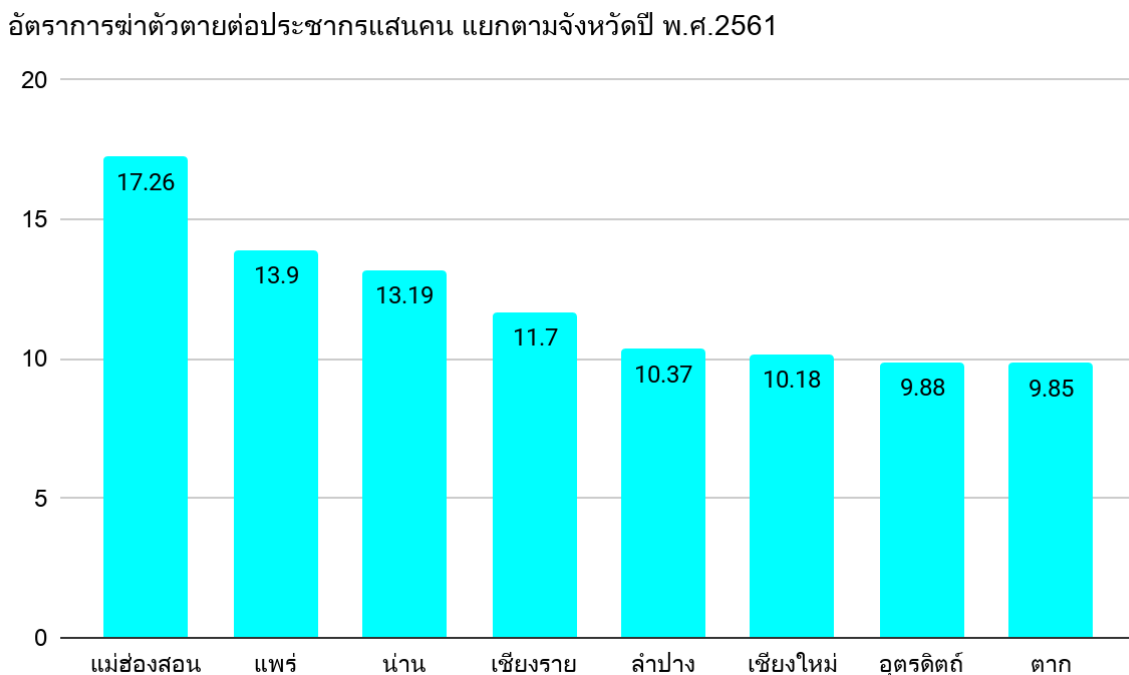
สถิติการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดประจำปี พ.ศ.2560

ข้อมูลจาก: กรมสุขภาพจิต

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2560 สถิติการฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงรายอยู่ในลำดับที่ 7 จากข้อมูลของ 8 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งคิดเป็น 11.40 % ต่ออัตราประชากรแสนประชากร

แผนสถิติที่ 3.9: อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน แยกตามจังหวัดประจำปี พ.ศ. 2561

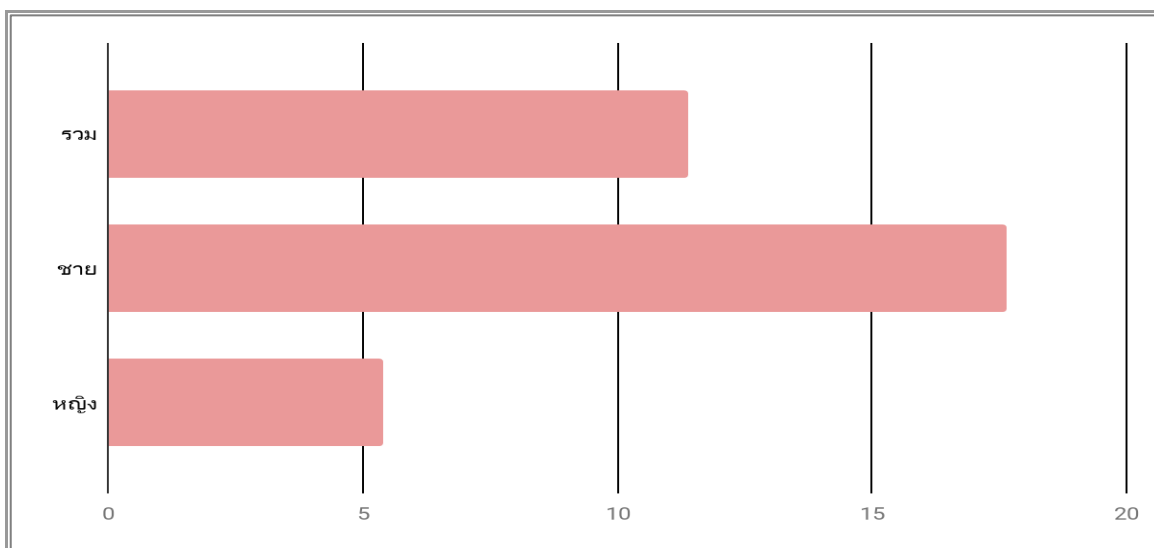

ข้อมูลจาก: กรมสุขภาพจิต

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สถิติการฆ่าตัวตายของจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ 2561 อยู่ในลำดับที่ 4 จากข้อมูลของ 8 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งคิดเป็น 11.70 % ต่ออัตราประชากรแสนคน

เมื่อนำข้อมูลจากทั้งสองปีข้างต้นมาพิจารณา พบว่า อัตราการฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงรายเพิ่มขึ้นจาก 11.40% ในปี พ.ศ.2560 เป็น 11.70% ในปี พ.ศ. 2561 ต่ออัตราประชากรแสนคน จำนวนดังกล่าวจำแนกออกเป็น เพศ และอายุ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

แผนสถิติที่ 3.10: แสดงสถิติอัตราการฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงรายปี พ.ศ.2560 โดยจำแนกตามเพศ

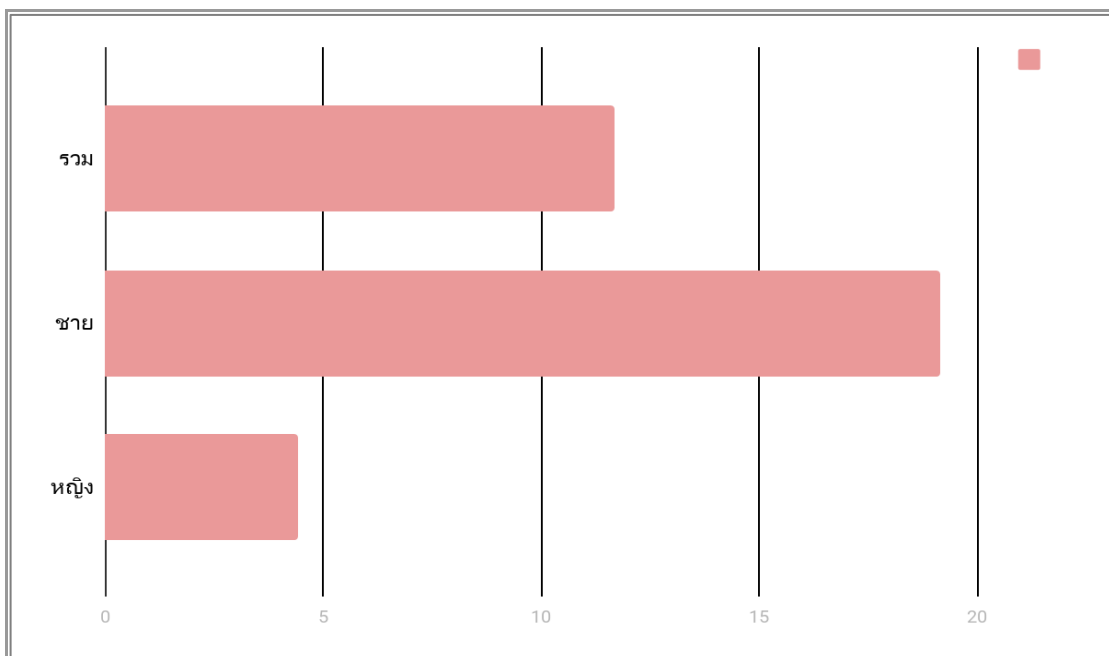

ข้อมูลจาก: กรมสุขภาพจิต

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงจำนวนสถิติการฆ่าตัวตายของจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ.2560 พบว่า ประชากรเพศชายมีอัตราการฆ่าตัวตายที่มากกว่าเพศหญิง ซึ่งในเพศชายคิดเป็น 17.16 % และเพศหญิงคิดเป็น 5.39 %ต่ออัตราประชากรแสนคน

แผนสถิติที่ 3.11: แสดงสถิติการฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงรายปี พ.ศ.2561โดยจำแนกตามเพศ

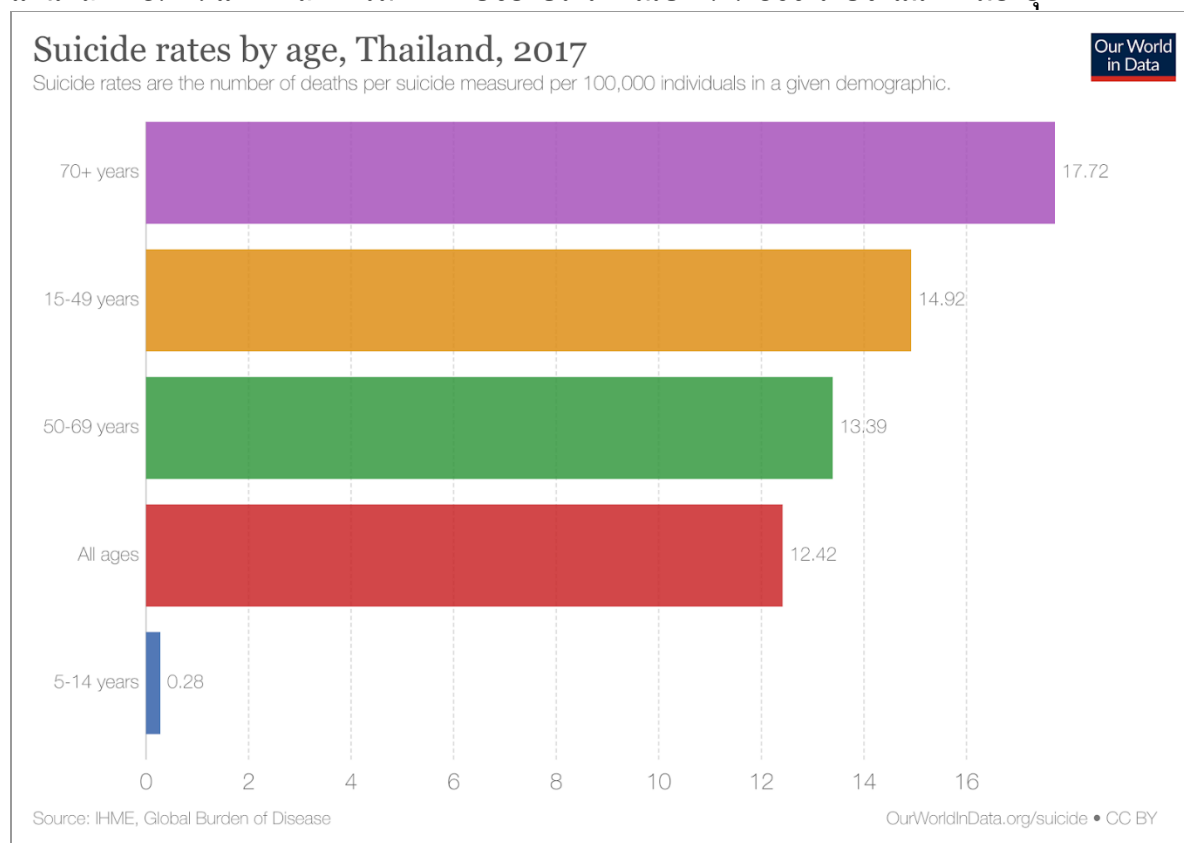

ข้อมูลจาก: กรมสุขภาพจิต

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่าจำนวนสถิติการฆ่าตัวตายของจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ.2561 พบว่าสถิติการฆ่าตัวตายดังกล่าวพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งคิดเป็น 19.16% ในประชากรเพศชายและ 4.52% ในประชากรเพศหญิง

จากข้อมูลที่ปรากฏในแผนสถิติจำนวนสถิติการฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงรายซึ่งจำแนกตามเพศ แสดงให้เห็นว่า สถิติการฆ่าตัวตายพบมากในประชากรเพศชายทั้งสองปี และในปี พ.ศ.2561 จำนวนการฆ่าตัวตายในประชากรเพศชายเพิ่มขึ้น 2.00% ต่ออัตราประชากรแสนคน ในขณะที่เดียวกันอัตราการฆ่าตัวตายในประชากรเพศหญิงในปี พ.ศ.2561ลดลง 0.87% เมื่อเทียบกับสถิติปี พ.ศ. 2560 ต่ออัตราประชากรแสนคน

แผนสถิติที่ 3.12: แสดงสถิติการฆ่าตัวตายของประเทศในปี พ.ศ.2560 โดยจำแนกตามอายุ

ข้อมูลจาก: Our World in Data <https://ourworldindata.org/suicide>

จากแผนสถิติการฆ่าตัวตายในปี พ.ศ.2560 แสดงให้เห็นว่าจำนวนสถิติการฆ่าตัวตายของประชากรไทยอยู่ในช่วงอายุ 70 ปี ขึ้นไปมากที่สุด และรองลงมาคือ ช่วงอายุประมาณ 15-49 ปี

สถิติอุบัติเหตุ

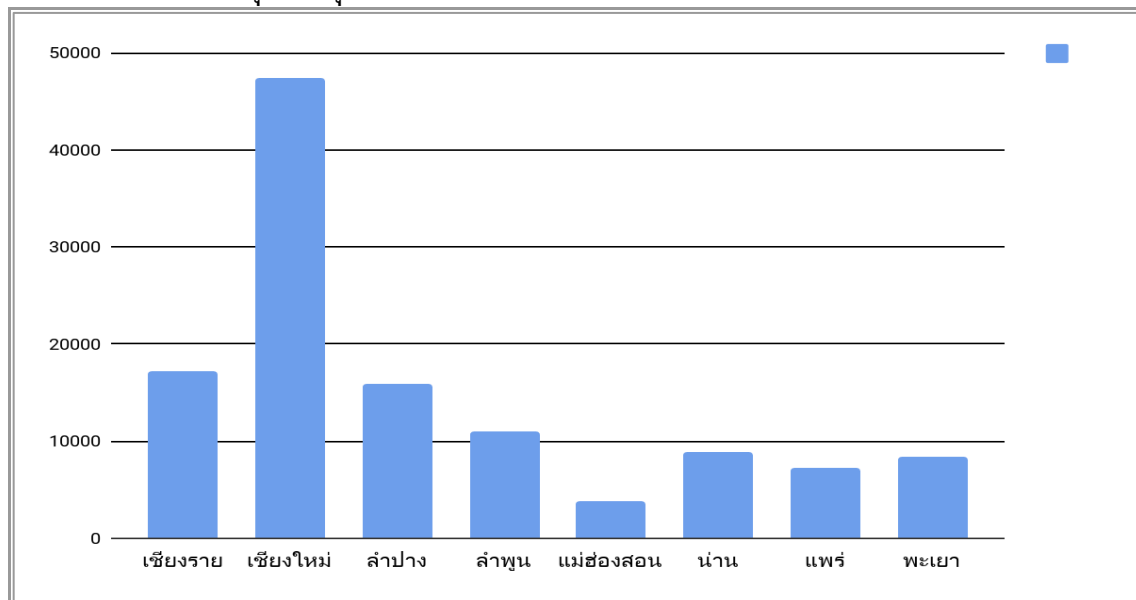
แผนภูมิตารางที่ 3.13: สถิติอุบัติเหตุในจังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ.2560-2562

ปี	จำนวนอุบัติเหตุทั้งหมด 17,208			
	จำนวนครั้งต่อปี	พิกار (คน)	บาดเจ็บ (คน)	เสียชีวิต (คน)
ปี2560	5,442	26	5,904	256
ปี2561	5,697	33	6,140	269
ปี2562	6,069	28	6,618	318

ข้อมูลจาก: ThaiRSC Statistical Report <http://rvpreport.rvpeservice.com/>

จากแผนภูมิตารางตารางแสดงสถิติอุบัติเหตุในจังหวัดเชียงรายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2562 จำนวนสถิติอุบัติเหตุในจังหวัดเชียงรายเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ซึ่งจำนวนดังกล่าวเมื่อเทียบกับสถิติของ 8 จังหวัดภาคเหนือปรากฏผลดังต่อไปนี้

แผนสถิติที่ 3.14: สถิติอุบัติเหตุใน 8 จังหวัดภาคเหนือปี 2560-2562

ข้อมูลจาก: ThaiRSC Statistical Report <http://rvpreport.rvpeservice.com/>

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สถิติการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนของจังหวัดเชียงรายในระหว่างปี 2560 ถึง 2562 แม้จะอยู่ในลำดับที่สองรองจากจังหวัดเชียงใหม่แต่ด้านจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุมีความแตกต่างในระดับมาก

ต้นทุนคุณธรรมของเครือข่ายต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายทางด้านทัศนคติจากตนเองสู่ส่วนรวม

นอกจากการศึกษาสถานการณ์คุณธรรมที่ปรากฏในการนำเสนอผ่านแหล่งข่าวต่าง ๆ เป็นระยะเวลา 3 ปี นับจากปี พ.ศ. 2560 - 2562 แล้ว ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนคุณธรรมของเครือข่ายต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายทางด้านทัศนคติจากตนเองสู่ส่วนรวม ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการนำมาสร้างรูปแบบในการก้าวสู่จังหวัดคุณธรรม คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาข้อมูลคุณธรรมทางด้านทัศนคติจากตนเองสู่ส่วนรวมจากเครือข่ายสมาชิกคุณธรรมจังหวัดเชียงราย จำนวน 13 เครือข่าย และรวมถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย โดยการเก็บข้อมูลใน 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
- 2) การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลการศึกษาต้นทุนคุณธรรมของเครือข่ายต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายทางด้านทัศนคติจากตนเองสู่ส่วนรวม

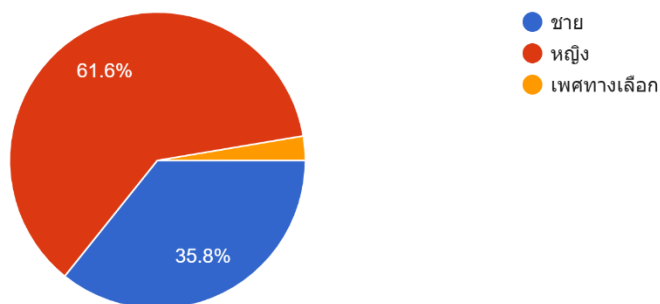
- 1) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ใน 4 หัวข้อหลัก ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 2) ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคล เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรม 4 ประการ
- 3) ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กร เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัดเชียงราย
- 4) ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

แผนสถิติที่ 3.15: ข้อมูลด้านเพศ

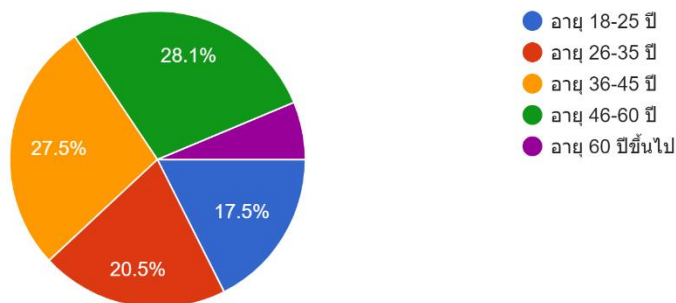
1. เพศ
302 responses

จากแผนสถิติข้างต้น ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เมื่อจำแนกตามเพศแล้ว เพศหญิงจะมีจำนวนมากที่สุดซึ่งคิดเป็น 61.60 % ตามด้วยเพศชายซึ่งคิดเป็น 35.80 % และเป็นเพศทางเลือกจำนวน 2.60 %

แผนสถิติที่ 3.16: ข้อมูลด้านอายุ

2. อายุ
302 responses

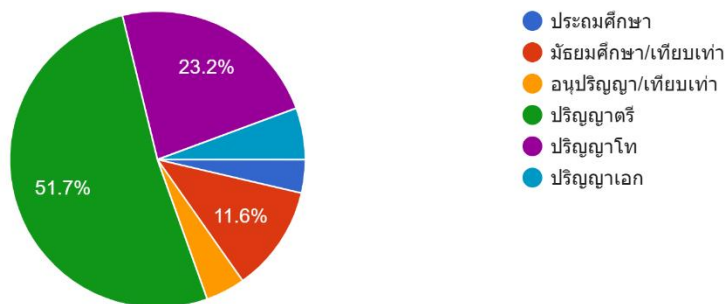

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 302 คน จำแนกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีอายุช่วง 46-60 ปี มีจำนวนมากที่สุดซึ่งคิดเป็น 28.10% ตามด้วยผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่มีอายุช่วง 36-45 ปี ซึ่งคิดเป็น 27.50% รองลงมาคือผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุช่วง 26-35 ปี จำนวน 20.50 % และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป กล่าวคือมีจำนวน 6.30%

แผนสถิติที่ 3.17: ข้อมูลด้านการศึกษา

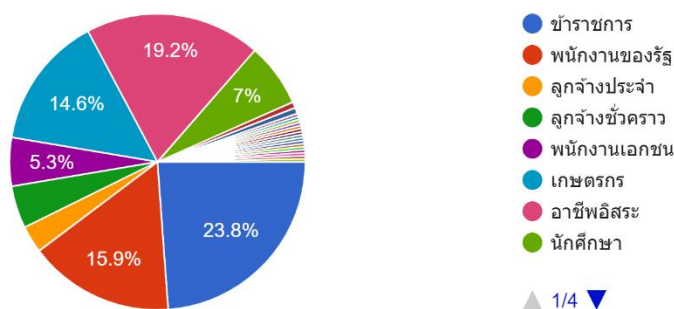
3. การศึกษา
302 responses

จากแผนสถิติแสดงข้อมูลด้านการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามข้างต้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็น 51.70% รองลงมาคือระดับปริญญาโท 23.20 % นอกนั้นเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า 11.60% ระดับปริญญาเอก 5.65% ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 4.30% และระดับประถมศึกษา 3.60%

แผนสถิติที่ 3.18: ข้อมูลด้านอาชีพ

4. อาชีพ
302 responses

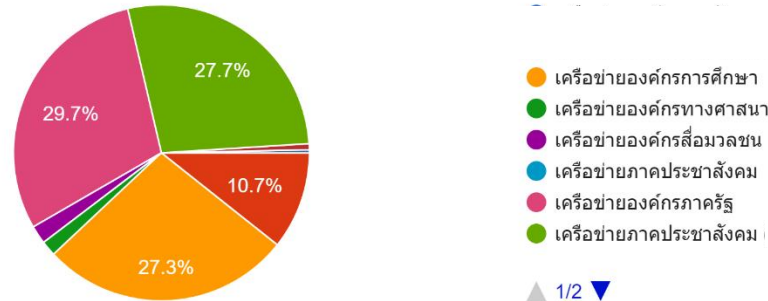

จากแผนสถิติที่ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพข้าราชการมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวน 23.80% รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพอิสระ 19.20% พนักงานของรัฐ 15.90% เกษตรกร 14.60% นักศึกษา 7.00% พนักงานเอกชน 5.30% ลูกจ้างชั่วคราว 4.60% ลูกจ้างประจำ 3.00% นักเรียน และ พระภิกษุ มีจำนวนเท่ากัน คือ 0.70% และอาชีพอื่น ๆ อีก 5.90%

แผนสถิติที่ 3.19: ข้อมูลด้านประเภทหน่วยงานหรือองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. ประเภทหน่วยงานองค์กรของท่าน

300 responses

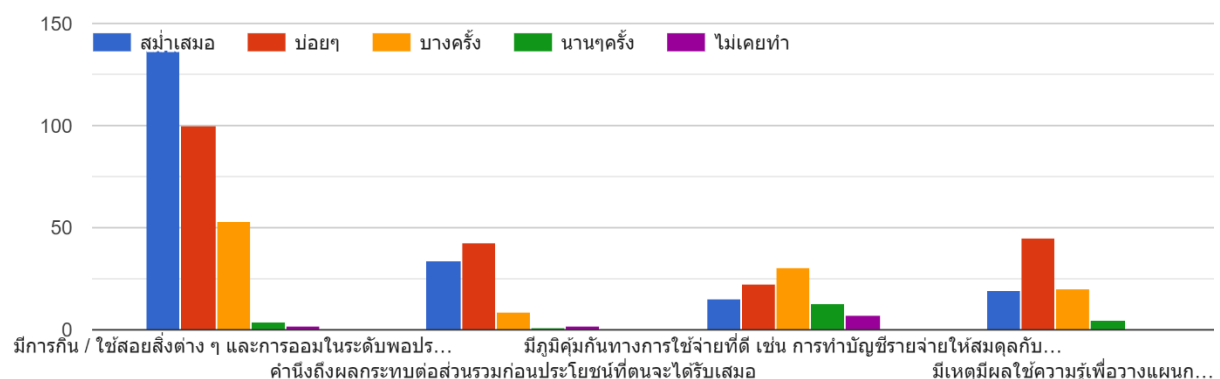

ในด้านประเภทของหน่วยงานหรือองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่อยู่ในเครือข่ายองค์กรภาครัฐมากที่สุด คิดเป็น 29.70% รองลงมาเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคม 27.70% เครือข่ายองค์กรการศึกษา 27.30% เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 10.70% องค์กรสื่อบroadcast 2.00% องค์กรศาสนา 1.70% และเครือข่ายองค์กรส่วนสื่อสารคุณธรรม 0.70% และไม่ระบุประเภทของหน่วยงานหรือองค์กรจำนวน 0.20%

ส่วนที่ 2 . ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคล เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสา

แผนสถิติที่ 3.20: ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านพอเพียง

2.1 พอเพียง

การตอบแบบสอบถามข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความพอเพียง ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

1) มีพฤติกรรมการกิน / ใช้สอยสิ่งต่าง ๆ และการออมในระดับพอประมาณโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 137 คน คิดเป็น 45.36%

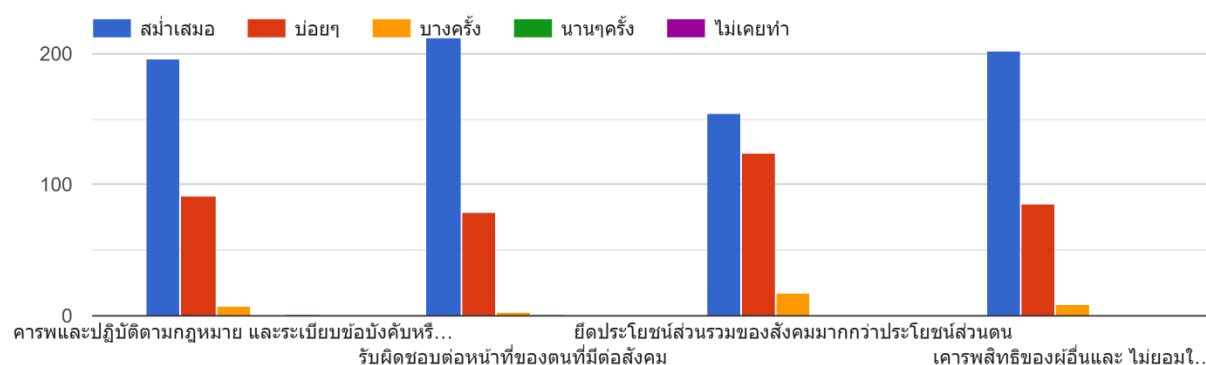
2) มีการคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวมก่อนประโยชน์ที่ตนจะได้รับเสมอในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 34 คน คิดเป็น 11.20%

3) มีเหตุมีผลใช้ความรู้เพื่อวางแผนการใช้ทรัพยากรของตนเองให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างรอบคอบรอบด้าน และคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 19 คน คิดเป็น 6.29%

4) มีภูมิคุ้มกันทางการใช้จ่ายที่ดี เช่น การทำบัญชีรายจ่ายให้สมดุล กับรายรับ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิตในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 15 คน คิดเป็น 4.96 %

แผนสถิติที่ 3.21: ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านวินัย

2.2 วินัยเพื่อส่วนรวมที่สำคัญ

การตอบแบบสอบถามข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความมีวินัย ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

1) รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคมในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 213 คน คิดเป็น 70.52%

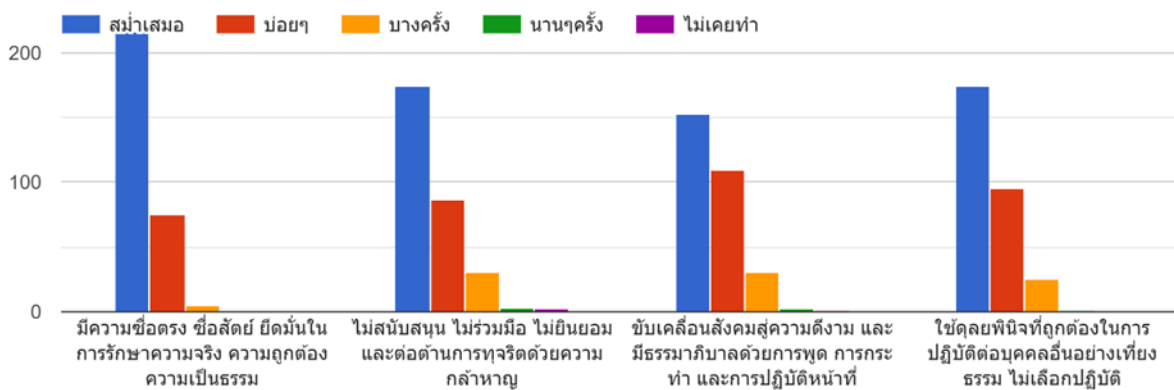
2) เคารพสิทธิของผู้อื่นและ ไม่ยอมให้ใครละเมิดสิทธิของตนในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 202 คน คิดเป็น 66.88%

3) เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับหรือข้อตกลงขององค์กรสังคมโดยสมัครใจในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 196 คน คิดเป็น 64.90%

4) ยึดประโยชน์ส่วนรวมของสังคมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 154 คน คิดเป็น 50.99%

แผนสถิติที่ 3.22: ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านสุจริต

2.3 สุจริต

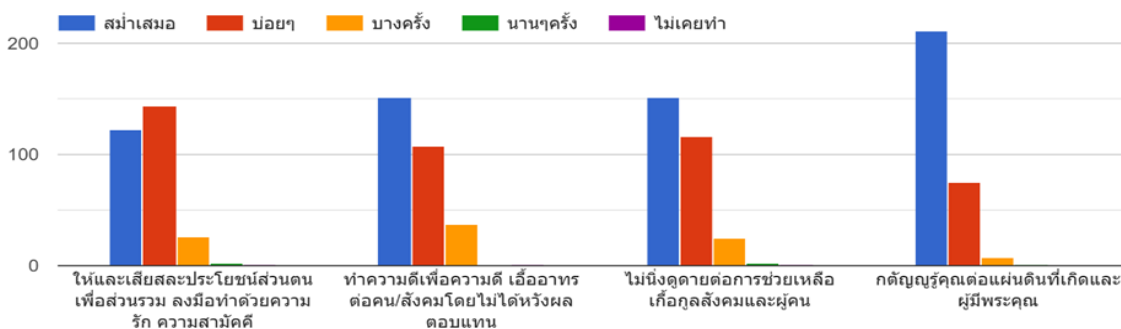

การตอบแบบสอบถามข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความสุจริต ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

- 1) มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่นในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 216 คน คิดเป็น 71.52 %
- 2) ไม่สนับสนุน ไม่ร่วมมือ ไม่ยินยอม และต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 175 คน คิดเป็น 57.94%
- 3) ใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้องในการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเที่ยงธรรมไม่เลือกปฏิบัติในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 174 คน คิดเป็น 57.61%
- 4) ขับเคลื่อนสังคมสู่ความดีงาม และมีธรรมาภิบาลด้วยการพูด การกระทำ และการปฏิบัติหน้าที่ในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 153 คน คิดเป็น 50.66%

แผนสถิติที่ 3.23: ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลด้านจิตอาสา

2.4 จิตอาสา

การตอบแบบสอบถามข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความมีจิตอาสา ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

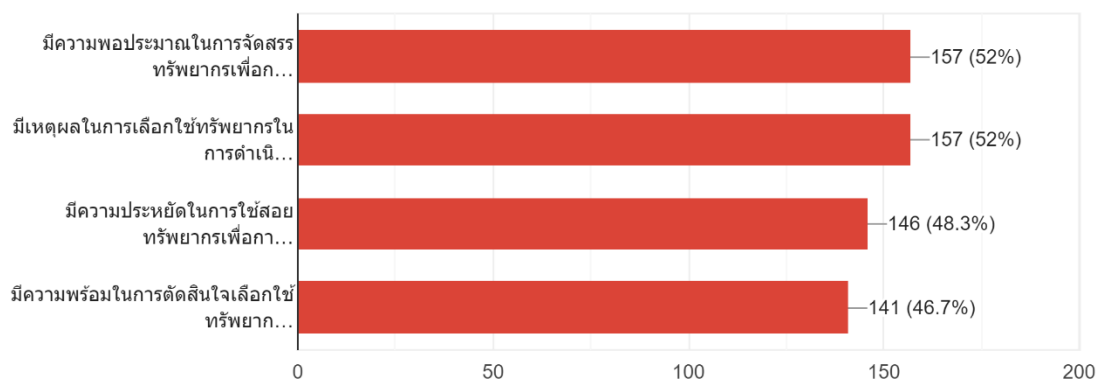
- 1) กตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินที่เกิดและผู้มีพระคุณในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 212 คน คิดเป็น 70.19%
- 2) ไม่นิ่งดูตายต่อการช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมและผู้คนในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 152 คน คิดเป็น 50.33 %
- 3) ทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคน/สังคม โดยไม่ได้หวังผลตอบแทนในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 151 คน คิดเป็น 50.00%
- 4) ให้และเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ลงมือทำด้วยความรัก ความสามัคคีในระดับสม่ำเสมอ จำนวน 123 คน คิดเป็น 40.72%

ส่วนที่3. ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กร เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัดเชียงราย

แผนสถิติที่ 3.24: ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านพอเพียง

1) พอเพียง

302 responses

การตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในระดับองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัดเชียงราย ด้านความพอเพียง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้านความพอเพียงในสถานการณ์ต่าง ๆ ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

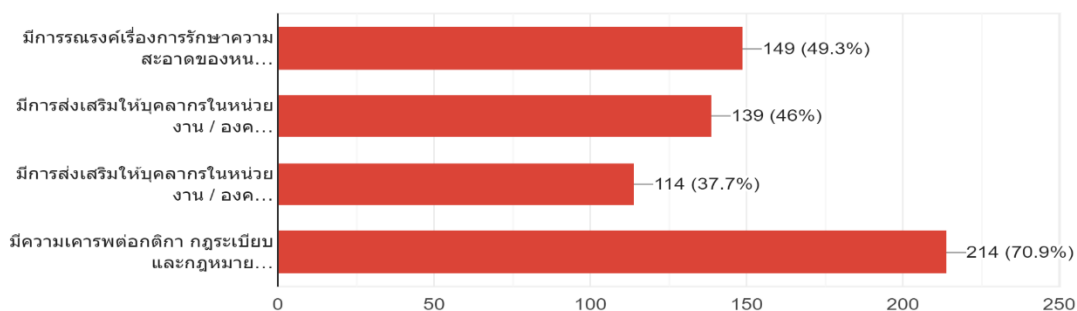
- 1) มีความพอประมาณในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ จำนวน 157 คน คิดเป็น 52.00%
- 2) มีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ จำนวน 157 คน คิดเป็น 52.00%
- 3) มีความประหยัดในการใช้สอยทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ จำนวน 146 คน คิดเป็น 48.30%

4) มีความพร้อมในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรเมื่อได้รับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จำนวน 141 คน คิดเป็น 46.70%

แผนสถิติที่ 3.25: ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านวินัย

2) มริณัย

302 responses

การตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในระดับองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัดเชียงราย ด้านความมีวินัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้านความความมีวินัยในสถานการณ์ต่าง ๆ ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

1) มีความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมายอย่างเสมอภาค จำนวน 214 คน คิดเป็น 70.90%

2) มีการรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาดของหน่วยงาน/องค์กร จำนวน 149 คน คิดเป็น 49.30 %

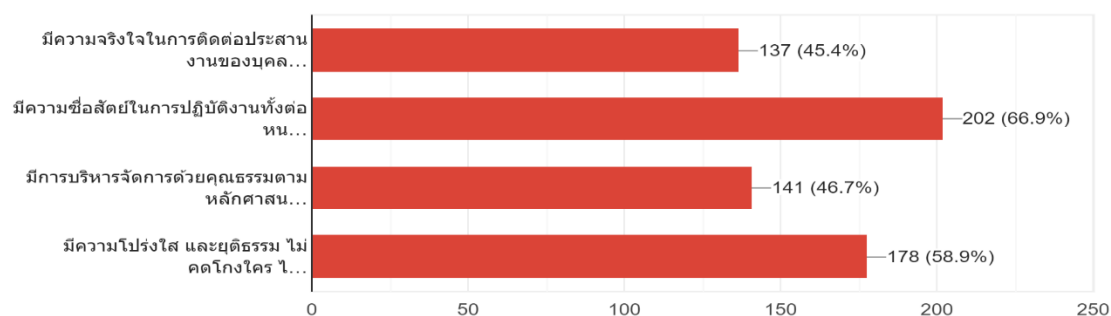
3) มีการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงาน / องค์กรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน จำนวน 139 คน คิดเป็น 46.00%

4) มีการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงาน / องค์กรมีความขยันหมั่นเพียร จำนวน 114 คน คิดเป็น 37.75%

แผนสถิติที่ 3.26: ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านสุจริต

3) สุจริต

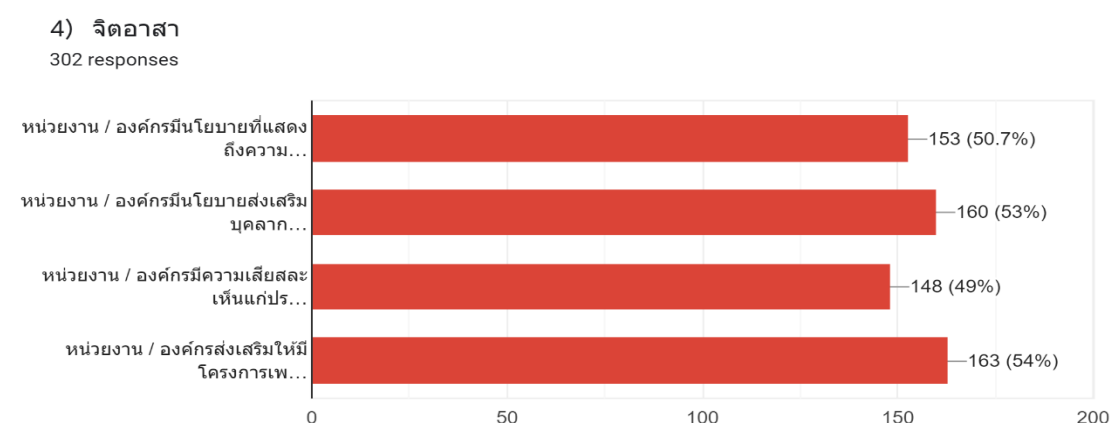
302 responses

การตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในระดับองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัด เชียงราย ด้านความสุจริต ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้าน ความสุจริตในสถานการณ์ต่าง ๆ ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

- 1) มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานทั้งต่อหน่วยงาน / องค์กรของตนเอง และหน่วยงาน องค์กรอื่น จำนวน 202 คน คิดเป็น 66.90%
- 2) มีความโปร่งใสและยุติธรรม ไม่คดโกงใคร ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน จำนวน 178 คน คิดเป็น 58.95%
- 3) มีการบริหารจัดการด้วยคุณธรรมตามหลักศาสนา หรือวัฒนธรรม จำนวน 141 คน คิดเป็น 46.70%
- 4) มีความจริงใจในการติดต่อประสานงานของบุคลากรทุกภาคส่วน จำนวน 137 คน คิดเป็น 45.40%

แผนสถิติที่ 3.27: ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรด้านจิตอาสา

การตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในระดับองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัด เชียงราย ด้านความมีจิตอาสา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรม ด้านความมีจิตอาสาในสถานการณ์ต่าง ๆ ปรากฏผลเรียงลำดับดังนี้

- 1) หน่วยงาน/องค์กรส่งเสริมให้มีโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์ จำนวน 163 คน คิดเป็น 54.00 %
- 2) หน่วยงาน/องค์กรมีนโยบายส่งเสริมบุคลากรให้มีความสามัคคีมีจิตอาสา จำนวน 160 คน คิดเป็น 53.00%
- 3) หน่วยงาน/องค์กรมีนโยบายที่แสดงถึงความมีน้ำใจไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง จำนวน คน 153 คน คิดเป็น 50.70%
- 4) หน่วยงาน/องค์กรมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จำนวน 148 คน คิดเป็น 49.00%

ส่วนที่4. ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

ในแบบสอบถามส่วนที่ 4 นี้เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณธรรมระดับสังคม ใน 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) ท่านคิดว่าภาพรวมของประชากรในจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในคุณลักษณะของคุณธรรมแต่ละด้าน ในข้อใดมากที่สุด
- 2) ท่านคิดว่าประชากรในจังหวัดเชียงรายมีคุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นในด้านใดมากที่สุด
- 3) ท่านคิดว่าควรมีการปลูกฝังคุณธรรม / จริยธรรมในด้านใดให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามจำนวน 302 ชุด ปรากฏผล ดังนี้

- 1) คุณลักษณะที่โดดเด่นในคุณธรรมแต่ละด้านของประชากรจังหวัดเชียงราย

แผนสถิติที่ 3.28: ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมด้านพอเพียง

1.1) พอเพียง

302 responses

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าในคุณธรรมด้านพอเพียงนั้น ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความพร้อมในการรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็น 36.40% รองลงมาคือความพอประมาณ 4.10% ความประหยัดอดออม 13.90% ความมีเหตุผล 14.60% อื่น ๆ 1.00%

แผนสถิติที่ 3.29: ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมด้านวินัย

1.2) วินัย

302 responses

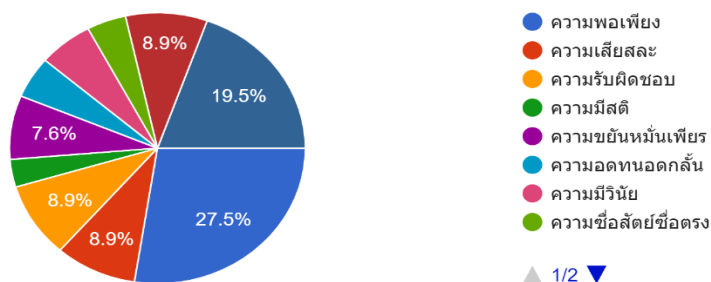
ความเสียหายเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 31.50% ความมีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัว 22.50% ความเสมอภาคไม่เหลื่อมล้ำ 10.30% และอื่น ๆ 0.30%

2) คุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นที่สุดของประชากรในจังหวัดเชียงราย

แผนสถิติที่ 3.32: คุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นที่สุดของประชากรในจังหวัดเชียงราย

2) ท่านคิดว่าประชากรในจังหวัดเชียงรายมีคุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นในด้านใดมากที่สุด (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

302 responses

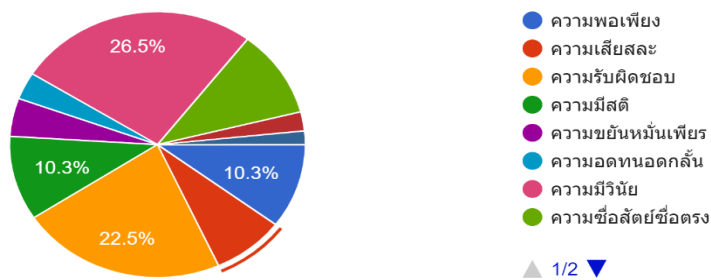
จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีคุณธรรม/จริยธรรมที่โดดเด่นในด้านความพอเพียงมากที่สุด คิดเป็น 27.50% รองลงมาได้แก่ ความเมตตา กรุณา 19.50% ความกตัญญู ความเสียสละ และความรับผิดชอบมีจำนวนเท่ากันคือ 8.90% ความขยันหมั่นเพียร 7.60 % ความมีวินัย 6.00% ความอดทนอดกลั้น 5.00% ความซื่อสัตย์ซื่อตรง 4.30% ความมีสติ 0.30%

3) คุณธรรม / จริยธรรมที่ควรมีการปลูกฝังให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด

แผนสถิติที่ 3.33: คุณธรรม / จริยธรรมที่ควรมีการปลูกฝังให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด

3) ท่านคิดว่าควรมีการปลูกฝังคุณธรรม / จริยธรรมในด้านใดให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)

302 responses

จากแผนสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าควรมีการปลูกฝังคุณธรรม/ จริยธรรมในด้านความมีวินัยให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด 26.50% รองลงมาได้แก่ ความรับผิดชอบ 22.50% ความซื่อสัตย์ซื่อตรง 10.60% ความพอเพียงและความมีสติในจำนวนเท่ากัน คือ 10.30% ความเสียสละ 7.90% ความกตัญญูกตเวที 2.30% ความเมตตากรุณา 1.70% ความขยันหมั่นเพียร 4.60% และความอดทนอดกลั้น 3.30%

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม / ปรับปรุง ด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

ในประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางการส่งเสริม ปรับปรุง ด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ปรากฏผล ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ได้แก่

1.1 อยากให้ข้าราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นแบบอย่างของการส่งเสริมความมีคุณธรรม จริยธรรมและด้านวินัยรวมถึงควรมีจิตอาสามากกว่าทุกวันนี้

1.2 ควรจัดตั้งหน่วยงานกลาง ผ่านทั้ง online หรือ offline ในการส่งเสริมความมีคุณธรรม ให้เห็นภาพที่ชัดเจน และมีส่วนร่วม สร้างคุณธรรมผ่านสื่อกลางนี้ เสมือนโรงเรียนแห่งความดี นำพาชีวิตสู่ สันติภาพโลก

1.3 ควรนำความรู้หรือแนวทางในการปฏิบัติด้านคุณธรรมต่าง ๆ สอดแทรกเข้าไปใน กิจกรรม/งานประเพณีที่จัดให้มีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

1.4 ผู้บริหารในทุกระดับควรประพฤติ ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

1.5 ควรส่งเสริมให้มีความเสียสละแก่ส่วนรวม ซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา พอเพียง ตามหลักรัชกาลที่ 9 รักสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน ปฏิบัติตามกฎหมายของ สังคมกฎเกณฑ์ และกฎหมายที่บัญญัติไว้

1.6 ควรส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์ มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.7 ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่เกิดคุณธรรมในทุกมิติตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงสังคม

1.8 ควรส่งเสริมคุณธรรมด้านความมีวินัย ให้ทุกคนของจังหวัดเชียงราย มีระเบียบวินัย

1.9 ควรส่งเสริมให้มีคุณธรรม การทำบุญที่มีประโยชน์ต่อสังคม ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำเพื่อเอา หน้าตาในสังคม

1.10 หากส่งเสริมให้ประชากรคนเชียงรายมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น คุณธรรมใน ส่วนต่าง ๆ ก็จะมีเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ

1.11 หาจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของคนเชียงรายและตั้งเป้าหมายพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ด้วยการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการสร้างอัตลักษณ์ไปยังทุกชนชั้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปผ่านกิจกรรมนโยบายต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

1.12 ควรสร้างความตระหนักรู้แก่เยาวชน เริ่มจากที่บ้าน โรงเรียน เป็นลำดับแรก อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.13 ควรส่งเสริมการสร้างงานเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัวตามสมควร เมื่อเศรษฐกิจดีผู้คนก็มีความสุขจะเปิดใจร่วมสร้างสังคมให้มีความสุขในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

1.14 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ปลูกฝังคุณธรรมให้กับประชาชนทุกวัย

1.15 ควรเน้นให้เด็กวัยเรียนช่วยเหลือตนเอง การพึ่งพาตนเอง

1.16 จัดอบรมวิชาพ่อแม่ปู่ย่าตายาย ความสัมพันธ์ครอบครัวใหญ่ จัดอบรมเด็ก ๆ และคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวเดี่ยวภายใต้ยุคเทคโนโลยีเติบโตสุดขีด 3 รุ่นจะอยู่ร่วมกันอย่างไรให้เป็นสุข จัดอบรมจิตโพธิสัตว์ชั้นลงมือปฏิบัติจริงจนเห็นผลโดยรวม

1.17 ควรปลูกฝังให้ประชากรเล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม เช่น การเผาป่า การค้าขายยาเสพติด และส่งเสริมให้ประชาชนคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อื่นเป็นหลัก เคารพกฎและกติกาสังคม เช่น การปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร การปฏิบัติตามกฎและกติกาสังคมขององค์กรนั้น ๆ อย่างเคร่งครัด

1.18 การสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด

1.19 การรู้จักประหยัด

1.20 เมื่อเห็นบุคคลทำสิ่งที่ดีงามแม้เล็กน้อยควรชื่นชมเขา

1.21 การปลูกฝังตั้งแต่เด็กโดยสถาบันครอบครัว ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ควรทำ

1.22 ส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรมในสถานศึกษาทุกระดับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมตั้งแต่วัยเรียน

1.23 ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมด้านคุณธรรมแก่ทุกคนทุกองค์กร

1.24 ควรมีการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.25 ควรมีการริเริ่มจากกลุ่มที่แตกต่าง กลุ่มที่ไม่ใช่ข้าราชการผู้บริหารของจังหวัด ไม่ใช่ภาคีเครือข่ายใด ๆ ที่มีบทบาทในทางสังคมของจังหวัดเชียงราย เพื่อให้มองเห็นข้อเท็จจริงด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมและปรับปรุงให้เป็นเชียงรายโมเดลอย่างแท้จริง

- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ได้แก่
- 2.1 อยากให้ชาวเชียงรายมีวินัยในตัวเองมากขึ้น เช่น การขับรถ การเข้าคิวซื้อของ เป็นต้น
  - 2.2 ควรมีการเคารพกฎและกติกาต่าง ๆ ให้มากกว่านี้
  - 2.3 ควรให้ประชาชนรู้จักรักษาวินัยมากขึ้น ควรเคร่งครัดในการลงโทษมากขึ้น
  - 2.4 คนเชียงรายส่วนใหญ่ มักจะใจร้อนกว่าที่คิด และค่อนข้างปฏิบัติตามกฎจราจรหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ น้อยมาก
  - 2.5 ควรปรับปรุงวินัยต่อตนเองและส่วนรวม เช่น ในสถานการณ์โควิด-19
  - 2.6 เรื่องของการเคารพกฎจราจร
  - 2.7 การยอมรับความเห็นต่างทางการเมือง
  - 2.8 ควรเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ เช่น จัดหาถังขยะให้เพียงพอเพราะการทิ้งขยะรีไซเคิลส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง
  - 2.9 การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม บางครั้งเราเห็นขยะที่ตกลงสู่พื้นไม่ว่าจะเป็นของใครก็ตาม เราควรช่วยกันเก็บ เพื่อความสะอาดของสถานที่
  - 2.10 ความร่วมมือระหว่างข้าราชการในท้องถิ่นและเอกชนมีความร่วมมือและประสานที่ดีระหว่างผู้นำในท้องถิ่นและประชาชนที่ดี ร่วมมือ ประสาน สนับสนุน เชื่อมโยง และมีการขับเคลื่อนของผู้ใหญ่สูงสุด
  - 2.11 ความเป็นองค์กร ทุกคนในองค์กรเป็นเจ้าของ องค์กรไม่ใช่ของหัวหน้าองค์กรคนเดียว หัวหน้าองค์กรควรปฏิบัติตนที่ดี มีความรับผิดชอบ มีธรรมาภิบาลที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อตนเอง คนในองค์กร และภาคีเครือข่าย มีความคิดเห็นเป็นกลาง ควรส่งเสริมให้ทุกคนรักและศรัทธาองค์กร รับฟังความคิดเห็นของคนในองค์กรและผู้อื่น ให้มาก ๆ

กล่าวโดยสรุป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมและปรับปรุงสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกเป็นแนวทางในการส่งเสริมด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงรายมี 5 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1.1 ควรจัดตั้งหน่วยงานกลาง ผ่านทั้ง online หรือ offline โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความมีคุณธรรมให้เป็นรูปธรรม
- 1.2 ควรนำความรู้หรือแนวทางในการปฏิบัติด้านคุณธรรมต่าง ๆ สอดแทรกเข้าไปในกิจกรรม/งานประเพณีที่จัดให้มีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
- 1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในทุกระดับมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.4 ควรปลูกฝังให้ประชากรเล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม เช่น การเผาป่า การค้าขายยาเสพติด เคารพกฎและกติกาของสังคม การปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร การปฏิบัติตามกฎและกติกาขององค์กร อย่างเคร่งครัด

1.5 ควรส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรมในสถานศึกษาในทุกระดับให้มากที่สุดและทำอย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมตั้งแต่วัยเรียน

และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย จำแนกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 2.1 การรักษาวินัยต่อตนเองและส่วนรวม
- 2.2 การยอมรับพรศนะที่แตกต่าง
- 2.3 การให้ความร่วมมือมีจิตอาสาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสัมภาษณ์ผู้แทนเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมจังหวัดเชียงรายจากการสัมภาษณ์และการเสวนาในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากผู้แทนเครือข่าย จำนวน 6 เครือข่ายหลัก แบ่งเป็นเครือข่ายย่อย 13 เครือข่าย เครือข่ายละ 2 คน รวม 26 คน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ณ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน โดยรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1) สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร
- 2) สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข
- 3) สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ

1.1 สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

เครือข่ายองค์กรภาครัฐของจังหวัดเชียงราย มีภารกิจในการนำนโยบายของสำนักงานจังหวัดเชียงรายในการดำเนินงานการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในพื้นที่ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดำเนินการกำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ตลอดจนอำนวยความสะดวก ประสาน ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดไปสู่การปฏิบัติในเครือข่ายระดับต่าง ๆ ภายในจังหวัดเชียงรายอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดให้มีโครงการส่งเสริมคุณธรรมในระดับต่าง ๆ จากภาครัฐสู่ชุมชน การปรับปรุงภาพลักษณ์องค์กรภาครัฐให้มีความโปร่งใส ถูกต้อง เช่น การส่งเสริมโครงการต่อต้านทุจริตต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

1.2.1 การทุจริตต่อหน้าที่

1.2.2 ระบบการให้ความอุปถัมภ์และการให้ความสำคัญแก่พวกพ้อง

1.2.3 การไม่เอาใจใส่หรือละเลยต่อหน้าที่ที่พึงกระทำ

1.3 สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

1.3.1 การพัฒนาประสิทธิภาพของตนเองในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ

1.3.2 การบริการประชาชนด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นมิตร

1.3.3 การถือประโยชน์ของส่วนรวมไม่เอารัดเอาเปรียบผู้มารับบริการ

2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน

2.1 สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

องค์กรภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัดเชียงรายมีหลากหลายประเภท เช่น การประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ด้านอสังหาริมทรัพย์ ด้านงานบริการต่าง ๆ เป็นต้น แต่ละองค์กรมีการรวมตัวช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และส่วนใหญ่ยึดถือหลักธรรมาภิบาลในการประกอบกิจการ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค

2.2 สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

2.2.1 การประสานงานระหว่างเครือข่ายกับภาครัฐอย่างไม่ถูกต้องโปร่งใส และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2.2 การประกอบการโดยขาดการคำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการบางส่วน

2.2.3 ความไม่คล่องตัวในการดำเนินโครงการที่ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ โดยเฉพาะโครงการที่จะต้องรับนโยบายมาจากภาครัฐ

2.3 สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

2.3.1 การเชิดชู ยกย่อง สถานประกอบการที่ดำเนินการบนพื้นฐานของคุณธรรม

2.3.2 การขับเคลื่อนโครงการเกษตรปลอดภัย เช่น การสร้างตลาดสีเขียว

2.3.3 การสร้างเครือข่ายผู้บริโภคให้มีความตระหนักในเรื่องการบริโภคที่ปลอดภัย

2.3.4 การประกาศและขับเคลื่อนวาระจังหวัด “บ้านเมืองดี เกษตรสีเขียว อาหารปลอดภัย วิถีไทยล้านนา”

2.3.5 การสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยการสนับสนุนของภาครัฐ อย่างเป็นรูปธรรม

3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา

3.1 สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

จังหวัดเชียงรายมีเครือข่ายองค์กรการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง การศึกษาจากโรงเรียน (รถ) เคลื่อนที่ โรงเรียนชาวนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีหน่วยงานที่ดูแลด้านการศึกษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในทุกระดับชั้น รวมไปถึงการศึกษาของผู้สูงอายุ เช่น มหาวิทยาลัยวัยที่สาม เป็นต้น เครือข่ายด้านการศึกษาในแต่ละแห่งล้วนมีการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน เช่น การดำเนินโครงการสถานศึกษาคุณธรรม การดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการจิตศึกษา โครงการเพชรล้านนา โครงการเยาวชนต้นแบบคนดีศรีเชียงราย โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา โครงการเยาวชนรักษาศิลป์ล้านนา โครงการเด็กไทยโตไปไม่โกง โครงการงานคุณธรรมในสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

3.2 สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

3.2.1 พฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็น

3.2.2 ความไม่ซื่อสัตย์สุจริตในการเรียนการสอน

3.2.3 การตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยงของการกระทำความผิดต่าง ๆ

3.2.4 การขาดสำนึกรักในท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

3.2.5 การขาดวินัยในการใช้ชีวิตซึ่งเริ่มต้นจากวินัยในครอบครัวมาสู่วินัยส่วนรวม

3.2.6 การไม่สามารถบริหารจัดการเวลาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2.7 การขาดทักษะในการใช้ชีวิตและการสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้อื่นในสังคม

3.3 สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

3.3.1 การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยมีการบรรจุลงในหลักสูตรในทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3.3.2 การประสานเครือข่าย “บวร” บ้าน วัด และโรงเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมในระดับครอบครัวสู่ชุมชน

3.3.3 การส่งเสริมพลังจิตอาสาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาเครือข่าย

3.3.4 การแก้ไขด้านความมีวินัยแก่เด็กและเยาวชนอย่างเป็นรูปธรรมโดยเน้นการส่งเสริมยกย่องผู้ที่รักษาวินัยมากกว่าการลงโทษให้ผู้อื่นเห็น

3.3.5 การประสานร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเพื่อดูแลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น

4) เครือข่ายด้านศาสนา

จังหวัดเชียงรายจัดเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางศาสนา อันประกอบไปด้วย

1. ศาสนสถาน ได้แก่ สำนักสงฆ์ จำนวน 309 แห่ง วัด จำนวน 702 แห่ง ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 80 แห่ง โบสถ์คริสต์ นิกายคาทอลิก จำนวน 141 แห่ง นิกายโปรเตสแตนต์ จำนวน 133 แห่ง และมัสยิด (จดทะเบียน) 7 แห่ง

2. ศาสนบุคคล ได้แก่ มหานิกาย ธรรมยุต นิกายคาทอลิก นิกายโปรเตสแตนต์ อีหม่าม

3. ศาสนิกชน ได้แก่ ชาวพุทธ ชาวคริสต์ ชาวอิสลาม ชาวพราหมณ์ –ฮินดู และชาวซิกข์

4.1 สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีความเป็นพหุลักษณะทางศาสนา เครือข่ายองค์กรทางศาสนาจึงประกอบไปด้วยศาสนาต่าง ๆ ซึ่งมีภารกิจหรือวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

4.1.1 เครือข่ายศาสนาพุทธ

1. สนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2. ส่งเสริมเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

3. ส่งเสริม สนับสนุนขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม

4. ส่งเสริมวัฒนธรรมล้านนาไทย และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

5. เพื่อเป็น “ศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประชาคมโลก

(International Meditation Center)

4.1.2 เครือข่ายศาสนาคริสต์

เครือข่ายศาสนาคริสต์ซึ่งเข้าร่วมสมัชชาคุณธรรมในจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย

(1) คณะกรรมการคริสตจักรภาคที่ ๒ เชียงราย ซึ่งมีพันธกิจหลักคือ พันธกิจตามแผนแม่บทคริสตจักรภาคที่ 2 เชียงราย โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการประกาศเผยแผ่พระกิตติคุณและการขยายคริสตจักร
- (2) ด้านการพัฒนาคริสตจักรและสวัสดิการ
- (3) ด้านพันธกิจชีวิตคริสตจักรและชุมชน
- (4) ด้านการบริหารการเงินและทรัพย์สิน

(2) อาสนวิหารแม่พระบังเกิด ซึ่งมีภารกิจหลักดังนี้

(1) เพื่อบริการ อภิบาล ประกาศข่าวดีแก่เยาวชนและชาวบ้านให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

(2) เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในสังคม ที่รัฐบาลได้ประกาศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) การส่งเสริมการท่องเที่ยว ฯลฯ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสังคม ความเชื่อ การปฏิบัติศาสนกิจ การดำเนินชีวิต ผลกระทบตามมาจะเพิ่มผู้อพยพจากประเทศเพื่อนบ้าน การคอร์รัปชัน ยาเสพติด การค้ำมนุษย์ ปัญหาศีลธรรม และการละทิ้งศาสนา ฯลฯ พระศาสนจักรจำเป็นต้องส่งเสริมวิถีชุมชนวัด (Basic Ecclesial Community) “ชุมชนศิษย์พระคริสต์ เจริญชีวิต ประกาศข่าวดีใหม่” เพื่อส่งเสริมฆราวาสให้มีส่วนร่วมในชีวิตและพันธกิจของพระศาสนจักรอย่างกระตือรือร้นยิ่งขึ้น

4.1.3 เครือข่ายศาสนาอิสลาม

ในจังหวัดเชียงรามีศาสนสถานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชาวมุสลิมในการยึดเอาเสาหลักทั้งห้าของศาสนาอิสลามเป็นโครงสร้างชีวิต โดยเสาหลักเหล่านั้นถือเป็นการปฏิญาณตนในเรื่องความศรัทธา การละหมาด การให้ซากัต (ช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้) การถือศีลอดในช่วงเดือนรอมฎอน และการไปแสวงบุญยังนครเมกกะห์ (สำหรับผู้ที่สามารถทำได้) อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นผู้ศรัทธาและปฏิบัติตามพระบัญญัติขององค์พระอัลลอฮ์เจ้าอย่างเคร่งครัด และสามารถอนุโลมตามศรัทธานั้นในการอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมพหุวัฒนธรรมด้วย

4.1.4 เครือข่ายพราหมณ์ ฮินดู และศาสนาซิกข์

ชาวศาสนาพราหมณ์ - ฮินดูในจังหวัดเชียงราย ยึดถือเอาหลักพรหมธรรม 4 ประการ และหลักธรรม 10 ประการในพระธรรมศาสตร์ในศาสนาพราหมณ์เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ส่วนศาสนาซิกข์นั้น แม้ว่าในสังคมเชียงรายจะมีผู้นับถือศาสนาซิกข์เป็นจำนวนน้อย แต่ชาวซิกข์ก็มีการปฏิบัติศาสนกิจที่สำคัญอย่างปราศจากความขัดแย้งกับชุมชนหรือผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ เหตุเพราะชาวซิกข์ให้ความสำคัญกับแนวคิดที่ว่า “มนุษย์คือมวลมิตรหาใช่ศัตรูผู้แปลกหน้า” ชาวซิกข์จึงมีความสัมพันธ์กับศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ ด้วยความรัก เคารพ อ่อนน้อม ถ่อมตน ด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ แม้ว่ามีความแตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติและศาสนาก็ตาม

4.2 สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

4.2.1 การปรับกลยุทธ์ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชนหรือประชาชนให้มีความทันสมัยและรวดเร็ว เช่น การปรับเปลี่ยนการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนและการให้ตัวอย่างที่มีความทันสมัยและใช้ช่องทางที่สามารถเข้าถึงผู้คนได้รวดเร็วและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

4.2.2 การใช้ธรรมะผิดวิธี กล่าวคือ นำธรรมะไปใช้เป็นเครื่องมือในการลงโทษ เช่น เมื่อเด็กทำผิดก็ให้เด็กไปนั่งสมาธิ เช่นนี้จะทำให้เด็กเข้าใจผิดและต่อต้านธรรมะ

4.2.3 การสอนคุณธรรมในบางสถานการณ์เป็นการสอนเชิงบีบบังคับหรือยึดเยียดให้แก่เด็กมากกว่าทำให้เกิดการพัฒนาที่จิตใจอย่างแท้จริง

4.3 สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

4.3.1 การส่งเสริมและสนับสนุนโครงการธรรมะปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลจริง

4.3.2 การนำคุณธรรมไปอยู่ในชีวิตประจำวัน โดยไม่ต้องบังคับแต่ให้เป็นไปแบบธรรมชาติทำให้เรื่องของการกลายเป็นเรื่องของการปฏิบัติได้จริง จากนามธรรมไปสู่รูปธรรม

4.3.3 การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมโดยเริ่มจากการทำให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งผ่านหลักคำสอนของแต่ละศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และใช้กิจกรรมหรือโครงการที่สามารถเข้าถึงชุมชนได้ เช่น โครงการธรรมะเดลิเวอรี่ โครงการผืนผ้าแห่งศรัทธา และรวมถึงการเผยแพร่คำสอนผ่าน platform ต่าง ๆ เป็นต้น

5) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน

5.1 สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

จังหวัดเชียงรายมีองค์กรด้านสื่อที่หลากหลายรูปแบบ ประกอบไปด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อสารสนเทศ เป็นต้น มีการพัฒนาระบบการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว มีการเชื่อมประสานกันเป็นเครือข่ายใหญ่ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (สมาคมสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย) มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือชุมชนอยู่เสมอ เช่น การจัดโครงการแบ่งปันน้ำใจช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ โครงการอาสาแจ้งข่าวสาร โครงการตู้ปันใจ เป็นต้น

5.2 สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

5.2.1 การขาดความสมานฉันท์ในระหว่างแหล่งข่าว

5.2.2 การมุ่งนำเสนอแต่ข่าวที่สามารถสร้างความสนใจของผู้รับสารมากกว่าข่าวสร้างสรรค์

5.2.3 การขาดจรรยาวิชาชีพของสื่อบางแหล่ง เช่น ความไม่เป็นกลาง การไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงของข่าวก่อนนำเสนอ

5.3 สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

5.3.1 ความตระหนักในจรรยาวิชาชีพของสื่อ

5.3.2 ความรวดเร็ว ทันสมัย และตรวจสอบได้

5.3.3 ศูนย์รวบรวมนิวส์ที่มีความเที่ยงตรง โปร่งใส สามารถแบ่งปันข่าวสารได้อย่างเป็นระบบ

6) เครือข่ายภาคประชาสังคม

6.1 สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

เครือข่ายภาคประชาสังคมในจังหวัดเชียงราย ประกอบไปด้วย ชุมชน ครอบครัว เด็กและเยาวชน ฯลฯ โดยแต่ละภาคีเครือข่ายมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมอย่างสอดคล้องกัน มีการจัดตั้งศูนย์หรือสถาบันเพื่อให้ความรู้ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมในทุกกระดับ มีการดำเนินงานค้นหาและยกย่องเชิดชูรวมถึงการมอบรางวัลแก่ผู้กระทำความดีมีคุณธรรมในทุกพื้นที่

6.2 สถานการณ์ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

6.2.1 พฤติกรรมเสี่ยงในเด็กและเยาวชน

6.2.2 พฤติกรรมการใช้สารสนเทศอันก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

ของผู้อื่น

6.2.3 การไม่เคารพในกติกาหรือระเบียบของสังคม

6.2.4 การละเมิดสิทธิของบุคคล การถูกเหยียดหยามในปมด้อยหรือความบกพร่อง

6.2.5 การเข้าถึงสิทธิในทรัพยากรอันพึงได้รับของประชาชน

6.2.6 สถานการณ์ความขัดแย้งแตกต่างทางด้านความคิดของคนในสังคม

6.2.7 การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งทางบก อากาศ และทางน้ำให้มีคุณภาพดี

6.3 สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

6.3.1 การให้ความเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น

6.3.2 การกระจายความรู้ด้านสิทธิและการเข้าถึงทรัพยากรอันพึงได้รับจากภาครัฐ

แก่ประชาชนอย่างทันสมัยและเท่าเทียม

6.3.3 การสร้างความเข้าใจและโอนอ่อนผ่อนปรนด้านคุณธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลายในสังคมพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นจริง

6.3.4 ความมีคุณธรรมด้านสุขภาพของตนเอง ดูแลรักษาสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัวอันจะส่งผลเกิดสังคมที่ประชากรมีสุขภาพกายและจิตที่ดีตามมา

บทที่ 4

สรุปผลการวิเคราะห์

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรมและการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ 3 ประการ อันประกอบไปด้วย

- 1) เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม
- 2) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสนับสนุนกระบวนการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

จากวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้จำแนกการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายจากเอกสารที่เผยแพร่แล้วเช่น ข่าว สถิติ และการขอข้อมูลจากเครือข่าย เป็นต้น ย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม 2) การเก็บข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในกลุ่มเครือข่ายคุณธรรม 6 กลุ่ม และ 3) การนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสังเคราะห์เป็นโมเดลคุณธรรม โดยใช้กรอบแนวคิดของปีแอร์ บูดีเยอ (Pierre Bourdieu) เกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรม และแนวคิดของอันโตนิโอแกรมสกี (Antonio Gramsci) เกี่ยวกับการสร้างอุดมการณ์ผ่านอำนาจนำของปัญญาชน ซึ่งข้อมูลที่ค้นพบจากการวิจัยทั้งหมด นำมาสรุปผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายจากเอกสารที่เผยแพร่แล้วเช่น ข่าว สถิติ และการขอข้อมูลจากเครือข่าย เป็นต้น ย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรม และความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม

จากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข่าวที่มีความหลากหลาย และข้อมูลจากข่าวเด่นรายสัปดาห์ ย้อนหลังจากแหล่งข่าวออนไลน์ (ระหว่างเดือน มกราคม2560– ธันวาคม2563) จำนวน 47 แหล่งข่าว จากเนื้อหาข่าวทั้งหมด จำนวน 499 ข่าว และมีการนำข้อมูลมาสังเคราะห์ และจำแนกออกเป็นประเด็นคุณธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2561) สถานการณ์คุณธรรมในจังหวัดเชียงรายที่ปรากฏในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 จำนวน 499 สถานการณ์ พบว่ามีสถานการณ์คุณธรรมด้านดีมากกว่าสถานการณ์คุณธรรมด้านที่ไม่ดี กล่าวคือ สถานการณ์คุณธรรมด้านดี

มีจำนวนทั้งหมด 275 สถานการณ์ และสถานการณ์คุณธรรมด้านไม่ดี จำนวน 224 สถานการณ์ (คิดเป็น 55.11% ต่อ 44.89%) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) พอเพียง 2) วินัย 3) สุจริต และ 4) จิตอาสา พบว่า ตั้งแต่ปี 2560-2562 มีการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงรายในด้านสุจริตจำนวนมากที่สุด คือ 221 สถานการณ์ (44.28%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 21 สถานการณ์ (9.50%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 200 สถานการณ์ (90.49%) และเมื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม พบว่ามีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของเครือข่ายภาคประชาสังคมมากที่สุด จำนวน 260 สถานการณ์ (52.10%) โดยจำแนกเป็นการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านบวกจำนวน 62 สถานการณ์ (23.84%) และข้อมูลสถานการณ์ด้านลบจำนวน 198 สถานการณ์ (76.15%)

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ในกลุ่มเครือข่ายคุณธรรม 6 กลุ่ม โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ประกอบไปด้วย 1) เครือข่ายองค์กรภาครัฐ 2) เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 3) เครือข่ายองค์กรการศึกษา 4) เครือข่ายองค์กรทางศาสนา 5) เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชน และ 6) เครือข่ายภาคประชาสังคม (ชุมชน ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ฯลฯ) โดยการเก็บข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ 1) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (ทั้งในรูปแบบ online และ offline) และ 2) การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ทั้งในรูปแบบ online และ offline) ปรากฏผลดังนี้

1) การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 302 คน จำแนกเป็นเพศหญิง 61.60% เพศชาย 35.80% และเพศทางเลือก 2.60% ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุช่วง 46-60 ปีมากที่สุด คิดเป็น 28.10% มีอายุช่วง 36 - 45 ปี 27.50% มีอายุช่วง 26-35 ปี 20.50 % และมีอายุ 60 ปี ขึ้นไป 6.30% ทางด้านการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด โดยคิดเป็น 51.70% และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพข้าราชการมากที่สุด กล่าวคือมีจำนวน 23.80% ในด้านประเภทของหน่วยงานหรือองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่อยู่ในเครือข่ายองค์กรภาครัฐมากที่สุด คิดเป็น 29.70% รองลงมาเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคม 27.70% เครือข่ายองค์กรการศึกษา 27.30% เครือข่ายองค์กรภาคธุรกิจเอกชน 10.70% องค์กรสื่อมวลชน 2.00% องค์กรศาสนา 1.70% และเครือข่ายองค์กรส่วนสื่อสารคุณธรรม 0.70% และไม่ระบุประเภทของหน่วยงานหรือองค์กรจำนวน 0.20%

2) ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคลเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสา

2.1 คุณธรรมด้านความพอเพียง

ประชากรชาวเชียงใหม่มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความพอเพียงในพฤติกรรมการกิน / ใช้สอยสิ่งต่าง ๆ และการออมในระดับพอประมาณโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นในระดับสม่ำเสมอมากที่สุด จำนวน 137 คน (45.36%)

2.2 คุณธรรมด้านความมีวินัย

ประชากรชาวเชียงใหม่มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความมีวินัยในการรับผิดชอบหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคมในระดับสม่ำเสมอมากที่สุด จำนวน 213 คน (70.52%)

2.3 คุณธรรมด้านความสุจริต

ประชากรชาวเชียงใหม่มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความสุจริตด้วยการมีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่นในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรมในระดับสม่ำเสมอมากที่สุด จำนวน 216 คน (71.52 %)

2.4 คุณธรรมด้านความมีจิตอาสา

ประชากรชาวเชียงใหม่มีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับคุณธรรมด้านความมีจิตอาสาด้วยความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินที่เกิดและผู้มีพระคุณในระดับสม่ำเสมอมากที่สุด จำนวน 212 คน (70.19%)

3) ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กรเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัด เชียงราย

3.1 คุณธรรมด้านความพอเพียง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้านความพอเพียงในการมีความพอประมาณในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ และการมีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการในอัตราส่วนเท่า ๆ กัน จำนวน 157 คน (52.00%)

3.2 คุณธรรมด้านความมีวินัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้านความมีวินัยเกี่ยวกับการมีความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมายอย่างเสมอภาค มากที่สุด จำนวน 214 คน (70.90%)

3.3 คุณธรรมด้านความสุจริต

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้านความสุจริตในการมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานทั้งต่อหน่วยงาน / องค์กรของตนเอง และหน่วยงาน องค์กรอื่นมากที่สุด จำนวน 202 คน (66.90%)

3.4 คุณธรรมด้านความมีจิตอาสา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าองค์กรหรือหน่วยงานของตนมีคุณธรรมด้านความ มีจิตอาสาในลักษณะของการที่หน่วยงาน/องค์กรส่งเสริมให้มีโครงการเพื่อสาธารณะประโยชน์มากที่สุด จำนวน 163 คน (54.00 %)

4) ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคมเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 4.1) ความโดดเด่นในคุณลักษณะของคุณธรรมแต่ละด้าน 4.2) คุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นของชาวจังหวัดเชียงราย และ 4.3) คุณธรรม / จริยธรรมที่ควรได้รับการปลูกฝังมากที่สุด

4.1 ความโดดเด่นในคุณลักษณะของคุณธรรมแต่ละด้านของชาวจังหวัดเชียงราย

1) คุณธรรมด้านความพอเพียง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความพร้อมในการรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็น 36.40%

2) คุณธรรมด้านความมีวินัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมาย จำนวน 54.60%

3) คุณธรรมด้านความสุจริต

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความมีคุณธรรมตามหลักศาสนาหรือวัฒนธรรม 34.40%

4) คุณธรรมด้านความมีจิตอาสา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในด้านความสามัคคีมีจิตอาสา 35.40%

4.2) คุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นของชาวจังหวัดเชียงราย

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในระดับสังคมในจังหวัดเชียงราย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าประชากรชาวจังหวัดเชียงรายมีคุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นในด้านความพอเพียงมากที่สุด คิดเป็น 27.50%

4.3) คุณธรรม / จริยธรรมที่ควรได้รับการปลูกฝังมากที่สุด

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในระดับสังคมในจังหวัด เชียงราย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าควรมีการปลูกฝังคุณธรรม/จริยธรรมในด้านความมีวินัยให้แก่ ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด 26.50%

2) การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสัมภาษณ์ผู้แทนเครือข่าย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมจังหวัดเชียงรายด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการ เสนวนาในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากผู้แทนเครือข่าย จำนวน 6 เครือข่ายหลัก แบ่งเป็นเครือข่ายย่อย 13 เครือข่าย เครือข่ายละ 2 คน และประชาชนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม รวมจำนวนทั้งสิ้น 60 คน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ณ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิงตะกวัน โดยรวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร 2) สถานการณ์/ ปัญหาที่ต้องการแก้ไข และ3) สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น สรุปผลได้ดังนี้

1) สถานการณ์คุณธรรมในองค์กร

องค์กรคุณธรรม ทั้ง 13 เครือข่าย มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านต่าง ๆ โดย ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนี้

1) เครือข่ายด้านศาสนา ตัวอย่างเช่น

- วัดหัวฝาย

- ตั้งอยู่ในชุมชนวัดหัวฝาย และเป็นวัดเพียงวัดเดียวของชุมชนนั้น โดยมี พระครูปิยวรรณพิพัฒน์ (เจ้าอาวาส) เป็นผู้ขับเคลื่อนงานคุณธรรม ผ่าน วิถีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นและกิจกรรมในชุมชน เช่น กิจกรรมการ สืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นตลอดทั้ง 12 เดือน การส่งเสริม กิจกรรมคุณธรรมร่วมกับโครงการในชุมชน เป็นต้น

- วัดพระธาตุผาเงา

- ตั้งอยู่ในหมู่บ้านสบคำ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย โดยมีพระพุทธิญาณมุนี (เจ้าอาวาส) เป็นผู้ขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรม ร่วมกับชุมชนบ้านสบคำ โดยมีกิจกรรมที่โดดเด่นทางด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมด้วยการสร้างกิจกรรมที่ใช้ธรรมะเป็นเครื่องกำหนด เพื่อให้ ชุมชนและเยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและใช้ ธรรมชาติเป็นสื่อให้คนเข้าถึงธรรมะของพระพุทธองค์ รวมถึงการ สนับสนุนให้มีการปลูกแปลงพืชสมุนไพรและใช้ประโยชน์จากสมุนไพร พื้นบ้านไทย ด้วยการจัดหาวิทยากรให้ความรู้ในเบื้องต้น และมีผู้สูงอายุ ที่มีความรู้ในการใช้สมุนไพรมาถ่ายทอดความรู้ โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ และได้ก่อตั้งเป็นกลุ่มแปรรูปสมุนไพรวัดพระธาตุผาเงาในปี พ.ศ.2550 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ในครัวเรือนและการจำหน่าย นอกจากนี้ยังมีโครงการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการงานอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น โครงการปลูกป่า โครงการสืบชะตาและบวช

ป่า รวมถึงโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยให้เข้าใจป่า รู้จักป่าสมุนไพร และพุทธสถานในวัด และรวมถึงการขยายเครือข่ายไปยังชุมชนอื่น ๆ อีกด้วย

- ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน
  - ตั้งอยู่ที่บ้านใหม่สันป่าเหียง ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยการก่อตั้งของพระเมธีวชิโรดม (ว.วชิรเมธี) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็น “ศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประชาคมโลก” (International Meditation Center) และเป็นสถานที่ในการฝึกปฏิบัติภาวนาของศาสนิกชน นอกจากนี้ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน ยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานมูลนิธิวิมุตตยาลัย สถาบันวิมุตตยาลัย และมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาทางเลือกเพื่อการพัฒนาตามปรัชญาพุทธเศรษฐศาสตร์ มีการจัดตั้งโรงเรียนชานา เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาได้ทั้งความรู้ในการประกอบอาชีพและนำธรรมะไปใช้ในการหาเลี้ยงชีพโดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาสลับสับเปลี่ยนเป็นผู้ให้ความรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ตลอดหลักสูตร รวมถึงยังได้ก่อตั้งโรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนา ศูนย์ดนตรี กวี ศิลป์ โดยมอบหมายให้ ดร.ศันสนีย์ อินสาร เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และผู้ที่สนใจด้านดนตรี กวี และศิลปะแห่งการดำรงชีวิต โดยมีปราชญ์ท้องถิ่นและสากลในศิลปะแขนงต่าง ๆ รวมถึงครูจิตอาสาเป็นผู้ให้ความรู้ภายใต้หลักคิด “ทำมาหากินและทำมาหาธรรม” ให้สามารถนำความรู้ไปใช้เลี้ยงตนอย่างมีคุณธรรมได้ นอกจากนี้ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน ยังมีโครงการ / กิจกรรมส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมที่ดำเนินการโดยศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน และที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนตลอดทั้งปี เช่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนา การจัดหลักสูตรสมาธิภาวนาทั้งแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นต้น

2) เครือข่ายชุมชนคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- ชุมชนคุณธรรมวัดหัวฝาย
  - ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลสันกลาง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ชุมชนบ้านหัวฝายเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ทำสวนและรับจ้าง ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีลักษณะเด่นทางด้านการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างชนเผ่าไทยยวนและไทยลื้อ มีการจัดทำปฏิทินความดีของชุมชน มีประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญซึ่งปฏิบัติสืบทอดกันสม่ำเสมอ คือ ประเพณีการทอดกฐินสามัคคี การสืบชะตาหลวง การแห่ไม้ค้ำสะหลี เลี้ยงจ้าวบ้าน มีภูมิปัญญาด้านอาหาร

พื้นเมือง ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การจักสาน การทำไม้กวาด และมีหมอพื้นบ้านด้านสมุนไพร นอกจากนี้ ชุมชนบ้านหัวฝาย ยังมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนทั้งคนวัยทำงาน ผู้สูงอายุ และเยาวชนได้รวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน ภายใต้แนวคิดแบบ “บวร” คือ บ้าน (ชุมชน) วัด และโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งถือว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และคุณค่าทางวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุวัดหัวฝาย และการตั้งพิพิธภัณฑ์เฉลิมราชที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น 12 เดือน การเรียนรู้หลักศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนอีกด้วย

- ชุมชนคุณธรรมวัดท่าข้ามศรีดอนชัย
  - ตั้งอยู่ในตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เป็นชุมชนไทลื้อที่อพยพมาจากสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน มีวัดท่าข้ามศรีดอนชัยเป็นศูนย์กลางชุมชนในการทำกิจกรรมขับเคลื่อนไปข้างหน้าด้วยหลักศีล สมาธิ ปัญญา พร้อมจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ผ่านคุณธรรมเป้าหมาย “สามัคคี พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสาและกตัญญู” เพื่อมุ่งสู่การเป็นชุมชนคุณธรรมต้นแบบ ตัวอย่างของโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม ได้แก่ การประกาศธรรมนูญธรรมนูญชุมชนที่มุ่งเน้นให้สังคมเป็นสังคมแห่งความสุข เน้นความสุขมวลรวมของชุมชน ให้คนพออยู่ พอกิน พึ่งพาอาศัยกัน การกำหนดคุณธรรมเป้าหมาย “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” ที่สอดคล้องกับปัญหาคุณธรรมของชุมชน ได้แก่ ปัญหาที่อยากแก้ 3 อันดับแรกคือ ยาเสพติด การพนัน และสุรา ส่วนความดีที่อยากทำ 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้มีรายได้ การรวมกลุ่มจิตอาสา และการออมทรัพย์ เป็นต้น
- ชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง อ.แม่จัน
  - บ้านสันทางหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีจุดเด่นเกี่ยวกับ "วิถีชาวไทยอง" และได้รับการคัดเลือกให้เป็น "หมู่บ้านวัฒนธรรมสร้างสรรค์" จากกระทรวงวัฒนธรรม ปัจจุบันชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง อ.แม่จันได้รับการส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับวิถีชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการการท่องเที่ยวเองโดยพยายามอนุรักษ์เรื่องราวที่สะท้อนและแสดงความเป็นตัวตนคนยองเอาไว้ให้

มากที่สุด เช่น การแต่งกายแบบคนยอง ชุมชนมีฐานการเรียนรู้เพื่อให้
นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และฝึกทำด้วยตัวเอง มีด้วยกันอยู่ทั้งหมดจำนวน
15 ฐานการเรียนรู้ และมีสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ไว้ให้เลือกชม เลือกซื้อ
อีกมากมาย

3) เครือข่ายเกษตรคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- โรงเรียนชานา มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์
  - โรงเรียนชานาพุทธเศรษฐศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยพุทธ
เศรษฐศาสตร์ อันเป็น "สถาบันการศึกษาทางเลือกเพื่อการพัฒนาตาม
ปรัชญาพุทธเศรษฐศาสตร์" มีการจัดการเรียนการสอนแก่ประชาชน
ทั่วไป โดยเน้นการประยุกต์ทฤษฎีพุทธเศรษฐศาสตร์กับการทำเกษตร
อินทรีย์วิถีพุทธเต็มรูปแบบ โดยผู้ศึกษาทุกคนจะต้องเรียนรู้การทำ
เกษตรอินทรีย์วิถีพุทธทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเข้มข้น เป็น
เวลา 1 ปีเต็ม จากการถ่ายทอดของวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบัน
ต่าง ๆ รวมถึงปราชญ์พื้นบ้านและผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ
เป็นที่ยอมรับ โดยการเรียนการสอนเน้นทักษะการทำมาหากินควบคู่
กับการทำมาหาธรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้ศึกษาทุกคนถึงพร้อมด้วยความรู้
คู่กับความดีงามสามารถหยั่งยืนเป็นที่พึ่งของตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ
และจิตใจอย่างแท้จริง
- เจมส์คันทองคำ ศูนย์เรียนรู้พุทธเกษตรอินทรีย์
  - ตั้งอยู่ ณ บ้านหวางศาลาวาส ม.4 ต.เวียง อ.เทิง จ.เชียงราย โดย ดร.
ทวีพงษ์ อินวงศ์สกุล (ผู้จัดการศูนย์การเรียนรู้) เจมส์คันทองคำ
ศูนย์เรียนรู้พุทธเกษตรอินทรีย์เป็นศูนย์การเรียนรู้พุทธเศรษฐศาสตร์วิถี
พึ่งตนเอง ที่มีจุดเด่นผสมผสาน "การทำมาหากินคู่กับการทำมาหา
ธรรม" โดยยึดหลักเกษตรกรรมแบบอินทรีย์วิถีพุทธ สนับสนุนโดย มหา
วิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ เพื่อเป็นต้นแบบและเป็นศูนย์เรียนรู้ของ
ชุมชน เป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชา "ในหลวง ร.9" มาปรับใช้ สู่
ท้องถิ่นเกษตรกร ซึ่งเป็นการยืนยันว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้อย่าง
ยั่งยืนได้จริง

4) เครือข่ายเด็กและเยาวชน ตัวอย่างเช่น

- ศูนย์เรียนรู้เยาวชนรักษาศิลป์ล้านนา
  - ตั้งอยู่ที่วัดท่าเตื่อ หมู่ 4 ต.แม่เงิน อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ก่อตั้งขึ้นเมื่อ
ปี พ.ศ.2549 โดยการนำของพระอาจารย์สมคิด จิตตสัโร (ชมภูถิ) ได้
เป็นแกนนำรวมกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม
ล้านนา เข้าร่วมศึกษาเรียนรู้ศิลปะการตีกลองล้านนา เช่น กลองปู่จา
กลองสะบัดชัย ดนตรีพื้นเมือง (วงสะล้อ ซอ ซึง) และภูมิปัญญาพื้นบ้าน

เช่น การทำโคม การต่อกลาย เป็นต้น มาจนถึงปัจจุบัน ศูนย์เรียนรู้เยาวชนรักษ์ศิลป์ล้านนา มีวิสัยทัศน์เพื่อศึกษา สืบสาน สืบทอดศิลปะ การตีกลองล้านนา ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ให้แก่เด็กและเยาวชนและผู้สนใจ ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ และมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ออกห่างจากอบายมุข และสิ่งเสพติด สามารถนำความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปแสดงออกในทางที่ดี และมีรายได้ในระหว่างเรียน เป็นที่ยอมรับของสังคม

- สภาเด็กและเยาวชนเชียงราย
  - สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย มีการดำเนินโครงการ “ตู้ช่วยใจปันสุข” โดยภายในตู้ประกอบด้วยข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำดื่ม นม ขนม และของใช้จำเป็น เพื่อแบ่งปันอาหารให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของทุกคนในช่วงที่การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) และมีกิจกรรมสร้างสรรค์งานอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ ทำฝายมีชีวิต กิจกรรมค่ายเยาวชน ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ กับภาครัฐและเอกชนของจังหวัดเชียงราย ตามวาระ
- กลุ่มเมล็ดพันธุ์พบดินเพื่อพ่อของแผ่นดิน
  - ตั้งอยู่ที่เฮือนชมจันทร์ บ้านป่าแดง ตำบลจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย โดยมีแนวคิด “เปิดบ้าน ให้เป็นโรงเรียนหลังเลิกเรียน” กลุ่มเมล็ดพันธุ์พบดินเพื่อพ่อของแผ่นดิน อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย (ในเครือข่ายโรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนา มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน) เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการจัดสรรพื้นที่บ้านเปิดเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดนตรีพื้นเมือง นาฏศิลป์พื้นเมือง วิถีชีวิต (การทำนา) ศิลปะ การเรียนอักษรล้านนา (ตัวเมือง) ศิลปะในการดำเนินชีวิต โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตอาสาช่วยเหลือเกื้อกูล มีความกตัญญูและมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด โดยการสืบทอดภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมอันดีงามให้ดำรงคงอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติที่เกี่ยวพันสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน

5) เครือข่ายท้องถิ่นคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- เทศบาลนครเชียงราย

- สำนักงานเทศบาลนครเชียงราย ตั้งอยู่เลขที่ 59 ถนนอุตรกิจ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยนายวันชัย จงสุทธานามณี นายกเทศมนตรีนครเชียงราย ได้กำหนดนโยบายตามหลักการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ยึดถือระเบียบ กฎหมาย ดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครเชียงราย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุข ของประชาชนในเขตเทศบาล อันประกอบไปด้วย 1) การพัฒนาเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน ด้วยการดำเนินแนวทางพัฒนาเมืองเชียงรายให้น่าอยู่ มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี 2) ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเมืองชายแดนที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อรองรับความเจริญในอนาคตในฐานะที่จังหวัดเชียงรายเป็นประตูสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ และรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งเสริมแนวทางการประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น 3) ด้านการศึกษา พัฒนาการจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงมัธยมศึกษา สู่วิทยาลัยในระดับมาตรฐานสากล ส่งเสริมเมืองเชียงรายให้เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดำเนินการฟื้นฟูพัฒนา และส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในทุกแขนง มุ่งสู่ "เชียงรายเมืองวิถีพุทธ เชียงรายเมืองวัฒนธรรม และ เชียงรายเมืองศิลปิน" ยึดถือจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาวล้านนาเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของคนในสังคม 5) ด้านคุณภาพชีวิตและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้วยการสนับสนุนการบริการประชาชนในด้านสุขภาพอนามัยอย่างทั่วถึง 6) ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการพัฒนาเมืองเชียงรายให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีมีความร่มรื่น สวยงาม มีพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นปอดของเมืองเพิ่มมากขึ้น เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา ระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำท่วมขัง และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ได้มาตรฐาน ปฏิบัติหน้าที่ให้ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ มุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และ การเตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยร่วมมือกับภาครัฐ ประชาชน สมาคม และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 7) ด้านการบริหารจัดการ ด้วยการยึดหลักการ

บริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ปรับปรุงกระบวนการงานให้มีประสิทธิภาพโดยการนำเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ยกระดับการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานที่ยอมรับได้ เน้นการกระจายภารกิจและอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับปฏิบัติการ พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้ครบถ้วน ทันสมัย นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน

- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้ง
  - ตั้งอยู่ที่ 345 หมู่ที่ 13 ตำบลห้วยม้ง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้ง มีหลักการใช้นโยบาย “คุณธรรมนำการพัฒนา” เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม และมุ่งมั่นในการพัฒนา “คน” ให้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามัคคีและเอื้ออาทร ตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง โดยการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ผ่าน ธนาคารความดี อันเป็นกลไกหลักที่ทำให้ความดีก้าวไปพร้อม ๆ กับโครงการที่ถูกระดมทุนแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

6) เครือข่ายศิลปะ-วัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น

- ศูนย์ดนตรีวิถีศิลป์ล้านนา (โรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนา)
  - โรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนา มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ จังหวัดเชียงราย จัดตั้งขึ้นโดยพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ได้เรียนรู้ดนตรี และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา (2) ให้ครู ภูมิปัญญา/ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้มีจิตอาสา ในสาขาต่าง ๆ ร่วมกันสืบสานและอนุรักษ์ดนตรี และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนา โดยการจัดการเรียนการสอนดนตรีและศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นล้านนาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ทั่วไปที่สนใจ (3) อนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ ข้อมูลศิลปวัฒนธรรมล้านนาให้แพร่หลาย และ ดำรงอยู่คู่กับสังคมล้านนาอย่างต่อเนื่อง และ (4) สร้างการมีส่วนร่วมและบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาชน โดยใช้กระบวนการเครือข่ายเพื่อ ถ่ายทอดการเรียนรู้ให้แก่คนรุ่นหลังได้สืบสาน และอนุรักษ์ดนตรีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ล้านนาและให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รู้จัก การเคารพ มีความรับผิดชอบ มีความขยัน อดทนมีความเสียสละ มีจิตใจที่อ่อนโยน มีสมาธิ มีความสามัคคี และเอื้ออาธรรมีน้ำใจต่อกัน ปัจจุบันโรงเรียนสืบศิลป์แผ่นดินล้านนามีเครือข่าย ทั้งองค์กรทางวัฒนธรรมระดับท้องถิ่น โรงเรียน และชุมชน ร่วมกันในการดำเนินงานจำนวน หลายแห่งซึ่งนับว่าเป็นโครงการที่มี

เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ เข้าร่วมใน สืบสาน อนุรักษ์ดนตรีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นล้านนาเป็นจำนวนมาก มีการเรียนการสอนศิลปวัฒนธรรมทุกรูปแบบโดยยึดหลักปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นำสู่การอยู่รอด (ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน)

- **ข้าวศิลปะ**

- ตั้งอยู่ที่ 551 หมู่ 1 ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านคู้ อำเภอมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ก่อตั้งโดยกลุ่มศิลปินเชียงราย โดยคำว่า ข้าว ในภาษาเหนือ แปลว่าสะพาน ข้าวศิลปะ จึงคือ สะพานที่จะเชื่อมศิลปะสู่สังคม ข้าวศิลปะเป็นหอศิลป์สำหรับแสดงงานและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน โดยใน 1 ปีจะมีนิทรรศการหลัก คือ นิทรรศการข้าวศิลปะ ซึ่งรวบรวมผลงานศิลปินในกองทุนศิลปินเชียงราย นิทรรศการศิลปินไทย นิทรรศการศิลปินเชียงราย และนิทรรศการของศิลปินนานาชาติเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในภูมิภาค

7) **เครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม ตัวอย่างเช่น**

- **โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย**

- ตั้งอยู่ที่ 421 ม.6 ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครเชียงราย โดยผู้ริเริ่มก่อตั้งคือ นายวันชัย จงสุทธานามณี และมีนายประจวบ เขื่อนเพชร เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คนปัจจุบัน โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงรายมีสีประจำโรงเรียนคือ สีฟ้า – ขาว ซึ่ง สีฟ้า หมายถึง ความกว้างใหญ่ ความคิดที่กว้างไกล และ สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ ความล้ำค่า คุณธรรม คุณงามความดี โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงรายมีนโยบายในการพัฒนาการศึกษาคือ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมอย่างยั่งยืน สร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เสริมสร้างประสบการณ์ตรง มีทักษะชีวิต มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีความภูมิใจในตนเอง และเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย มีอัตลักษณ์ของสถานศึกษา คือ ภาควงศ์ในความดี มีจิตอาสา เก่งกล้าวิชาการ และมีการประกาศเอกลักษณ์ของสถานศึกษาคือ “โรงเรียนคุณธรรม ผู้นำการศึกษา” ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแก่ผู้เรียนหลายโครงการ เช่น โครงการเดินรณรงค์ป้องกันและแก้ไขยาเสพติด(TO BE NUMBER ONE) กิจกรรมจิตศึกษา พัฒนาปัญญาภายใน กิจกรรมทางศาสนาในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

- โรงเรียนบ้านจ้อง อำเภอแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 3
  - ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ถนนพหลโยธิน บ้านจ้อง ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่ายคุณธรรมของเขตพื้นที่และมีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน (บวร) มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่องตามโครงการเพื่อเยาวชนของชาติ ได้รับมอบรางวัลโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบระดับดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี 2560

8) เครือข่ายส่วนราชการคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- สถานีตำรวจภูธรแม่จัน
  - โดย พ.ต.ท.สุทัศน์ ชัยมงคล (รอง ผกก.ป.สภ.แม่จัน) ได้นำหลักคิดมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ คือ 1.ปลุกฝัง 2. ผูกพัน ปฏิบัติ ควบคุม และ 3. ประเมินผล นอกจากนี้ยังได้นำเจ้าหน้าที่ตำรวจและครอบครัวฟังพระเทศน์ปลุกจิตสำนึกด้านคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา มีการดำเนินโครงการบ้านสวยเมืองสุข และได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดเชียงรายด้านชุดปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยใช้หลักคุณธรรม งานปราบปรามดีเด่น ระดับจังหวัดและระดับภาค ใช้ข้อมูลจากการข่าวและความร่วมมือของชุมชน (ประกาศเกียรติคุณจากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย) งานป้องกันและการข่าวดีเด่น ได้รับประกาศเกียรติคุณชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ดีเด่น ประจำปี 2562 ระดับภาค ตำรวจภูธรภาค 5 ระดับจังหวัดเชียงราย เป็นต้น

9) เครือข่ายอำเภอคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- อำเภอเชียงของ
  - มีนายทัศนัย สุธาพนธ์ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเชียงของ โดยมีหลักการทำงานแบบบูรณาการในพื้นที่ โดยใช้ความรู้ความสามารถหลักคุณธรรมจริยธรรมมาบริหารงาน และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ และได้รับการยอมรับจากประชาชน และได้รับการประกาศผลการคัดเลือกนายอำเภอผู้มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ประจำปี พ.ศ. 2562 จากกระทรวงมหาดไทยให้นายทัศนัย สุธาพนธ์ นายอำเภอเชียงของ ได้รับรางวัลนายอำเภอแหวนเพชร ตามโครงการนายอำเภอแหวนเพชร และโครงการปลัดอำเภอแหวนทองคำ ประจำปี พ.ศ.2562 เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการในตำแหน่งนายอำเภอ และปลัดอำเภอ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยพิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการผู้

มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และผลงานดีเด่นเป็นที่
ประจักษ์ และได้รับการยอมรับจากประชาชน

10) เครือข่ายสาธารณสุขคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย
  - ตั้งอยู่ที่ 424 หมู่ 5 บ้านหนองยาว ตำบลท่าสาย อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงราย มีผู้บริหารคือ นพ.ทศเทพ บุญทอง (นายแพทย์สาธารณสุข
จังหวัดเชียงราย) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย มีโครงการ
ส่งเสริมคุณธรรมร่วมกับชุมชน ได้แก่ เป็นเจ้าภาพในการจัด “มหกรรม
รวมพลเยาวชนสร้างสรรค์” ปี 2562 มีกิจกรรมนิทรรศการวิชาการ
เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของเยาวชนไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 นิทรรศการ
ผลงานด้านคุณธรรมจริยธรรมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเยาวชนทั้ง
18 อำเภอ การเรียนรู้และสาธิตด้านศิลปวัฒนธรรมโดยปราชญ์ท้องถิ่น
กับการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสองพี่น้อง
  - ตั้งอยู่ที่ ต.ริมโขง อ.เชียงของ จ.เชียงราย เป็นโรงพยาบาล
ขนาดเล็ก รับผิดชอบประชากร จำนวน น้อยกว่า 3,000 คน
มีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมในด้าน
สาธารณสุขให้แก่ชุมชนในพื้นที่ ด้วยแนวคิดที่ว่า ผู้ที่มารับ
การบริการเป็นคน และยิ่งกว่านั้นเป็นคนที่ประสบความสำเร็จทุก
ด้าน ดังนั้นการให้บริการของบุคลากรสาธารณสุขจำเป็นต้องมี
ทั้ง คุณธรรมและจริยธรรม ตามนโยบายการพัฒนาองค์กรของ
กระทรวงสาธารณสุข สองประเด็น ทั้งการพัฒนาคุณภาพ
การบริการที่ได้มาตรฐานของวิชาชีพและการส่งเสริมคุณธรรม
และจริยธรรมในองค์กรสาธารณสุข กิจกรรมการดำเนินการที่
ผ่านมีทั้งกิจกรรมที่องค์กร หรือ หน่วยงานสาธารณสุขดำเนิน
เอง และกิจกรรมที่ร่วมกับชุมชนและองค์กรอื่น ๆ เช่น
กิจกรรมการทำบุญในวันสำคัญๆ กิจกรรมปฏิบัติธรรมตาม
ช่วงเวลาที่เหมาะสม รวมไปถึงการพยายามรักษาระเบียบทาง
ราชการเพื่อป้องกันการทุจริต การประกาศบุคลากรที่มี
คุณธรรมและจริยธรรม ส่วนกิจกรรมที่ร่วมกันกับชุมชน เช่น
กิจกรรมจิตอาสาการพัฒนาชุมชน รวมไปถึงการเข้าร่วมพิธี
การทางศาสนาต่าง ๆ ตามชุมชน เป็นต้น

11) เครือข่ายสื่อสารคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- สมาคมสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย
  - ก่อตั้งเมื่อปี 2515 เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้ข่าวสารและชี้แนวทางสังคมสมาคมฯ ได้ต่อสู้เพื่อประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ เช่น การรณรงค์ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงรายในปี 2540 หรือ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในปัจจุบัน การย้ายเรือนจำกลางเชียงรายออกไปที่ ดอยฮาง การส่งเสริมการจัดงานวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง การสนับสนุนการจัดงานเชียงรายดอกไม้งาม รวมทั้งการประกวดนางสาวถิ่นไทยงามประจำปี รวมถึงการนำเสนอข่าวสารเชิงสร้างสรรค์การพัฒนาจังหวัด สนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดในทุก ๆ มิติ ทั้งทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ เป็นต้น ปัจจุบัน มีนายโชติศิริ ดารายน เป็นนายกสมาคม โดยมีวิสัยทัศน์ในการทำหน้าที่เพื่อสังคมและประชาชนชาวเชียงราย
- ชมรมชมรมสถานีวิทย์และโทรทัศน์จังหวัดเชียงราย
  - เป็นการรวมตัวของสื่อสถานีวิทย์และโทรทัศน์ในจังหวัดเชียงราย นอกเหนือจากการทำภารกิจตามบทบาทหน้าที่สื่อแล้ว ได้เป็นสื่อกลางประสานความร่วมมือและน้ำใจจากหน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน เอกชน และประชาชนในจังหวัดเชียงราย จัดกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง อาทิ จัดแข่งขันกอล์ฟการกุศล กิจกรรมทอดผ้าป่าเพื่อสังคม และมีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการ “ช่วยกันด้วยใจ” ผ่านกิจกรรม “ปันน้ำใจให้น้อง” เพื่อมอบความสุข โดยสนับสนุนทุนการศึกษา อุปกรณ์กีฬา ให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากไร้ ด้อยโอกาสและอยู่ห่างไกลในถิ่นทุรกันดาร

12) เครือข่ายภาคประชาสังคมคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- มูลนิธิกระจกเงา
  - ตั้งอยู่ที่ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มูลนิธิกระจกเงา เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาสังคม หลายๆ ด้าน ได้แก่ งานด้านสิทธิมนุษยชน งานด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ งานพัฒนาอาสาสมัคร และการแบ่งปันทรัพยากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต โดยมีพื้นที่ปฏิบัติงานทั้งบนสังคมออนไลน์ และสังคมเมืองและชนบท ผู้ก่อตั้งคือ นายสมบัติ บุญงามอนงค์ มีวิสัยทัศน์ คือ การสร้างคนและสร้างนวัตกรรม สร้างความเปลี่ยนแปลงแก่สังคม กล่าวคือ "สร้างคน" ด้วยการสร้างนักกิจกรรมด้วยกระบวนการ อาสาสมัคร เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมต่อกิจกรรมทางสังคม "สร้างนวัตกรรม" ที่จะนำไปสู่การเส้นทางใหม่ของสังคม เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบกระบวนการแก้ปัญหาสังคมด้วยกระบวนการมี

ส่วนร่วมที่สอดคล้องไปกับปรากฏการณ์ทางสังคมในปัจจุบันเพื่อเป็น
 พื้นเพที่ขับเคลื่อนสังคมด้วยนวัตกรรมที่หมุนวงล้อของสังคมสู่การ
 พัฒนาต่อไป มูลนิธิกระจกเงาเดิมที่สำนักงานอยู่ที่จังหวัดกรุงเทพฯ แต่
 ต่อมาได้เคลื่อนย้ายมาจัดตั้งสำนักงานที่จังหวัดเชียงรายขึ้น และจัดสรร
 ให้เป็น "ห้องปฏิบัติการทางสังคม" จนก่อให้เกิดโครงการนวัตกรรมทาง
 สังคมจำนวนมาก เช่น ศูนย์เต็กรู้เอง โครงการค่ายบำบัดยาเสพติดใน
 ชุมชน โครงการเด็กดอยสยามไทย โครงการร้านค้า Online โครงการ
 สถานีโทรทัศน์หมู่บ้าน หรือ บ้านนอกทีวี โครงการท่องเที่ยวชนเผ่า
 โครงการพิพิธภัณฑสถานชนเผ่า โครงการครูบ้านนอก โครงการนักศึกษาบำ
 ฝึกงาน เป็นต้น

- ชมรมคนดีศรีเชียงราย

- ชมรมคนดีศรีเชียงราย ตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2556 ถึงปัจจุบัน ชมรมคนดีศรี
 เชียงรายได้ขยายขอบเขตของการคัดสรรคนดีตามกิจกรรม “ปักธง
 คุณธรรม” ให้ครอบคลุมไปทั่วทุกอำเภอในจังหวัดเชียงราย เพื่อคัดสรร
 คนทำความดีเพื่อสังคมจังหวัดเชียงรายด้วยจิตอาสา และมีการจัดงาน
 ประกาศเกียรติคุณ รับโล่รางวัลต้นแบบคนดีศรีเชียงรายเป็นประจำทุก
 ปี เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ ผลงานด้านต่าง ๆ ของผู้ที่มีจิตอาสาเพื่อ
 สังคม และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้อุทิศตน สร้างสรรค์พัฒนาสังคม
 และเพื่อเป็นกำลังใจให้ผู้ทำความดีได้ทำความดีเพื่อสังคม และเป็น
 ต้นแบบแก่บุคคลทั่วไปและเยาวชนได้ประพฤติปฏิบัติตามต่อไป

13) เครือข่ายธุรกิจคุณธรรม ตัวอย่างเช่น

- ไร่รื่นรมย์ เกษตรอินทรีย์

- ตั้งอยู่ที่ตำบลจ้าว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยคุณศิริวิมล กิตะ
 พาณิชย์ (ผู้ก่อตั้ง) มีแนวคิดให้ไร่รื่นรมย์เป็นศูนย์การเรียนรู้เกษตรเชิง
 สร้างสรรค์และยั่งยืน โดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา
 ใช้กับธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม และใช้หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขใน
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์ธุรกิจโดยคิดถึงคนรอบข้าง
 ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ตั้งโจทย์เพื่อประเมินตัวเองและค้นหาศักยภาพ
 ที่มี ใช้ความรู้หาเหตุและผลในแผนของธุรกิจ คิดถึงแผนสำรองที่จะช่วย
 ให้ธุรกิจไปต่ออย่างยั่งยืน ดำเนินธุรกิจโดยไม่เบียดเบียนใคร จนบรรลุ
 เป้าประสงค์ที่อยากพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนและชุมชนผ่านการทำ
 เกษตรอินทรีย์ โดยใช้พื้นที่สร้างประสบการณ์แบบวิถีธรรมชาติ ที่อยาก
 ให้คนคืนดีกับธรรมชาติ คืนดีกับชุมชน นำเสนอผ่านแนวคิด “กิน-อยู่-
 รู้-นอน” เปิดประสบการณ์ให้คนกลับเข้าหาสมดุลของธรรมชาติ ผ่านไร่
 เกษตรอินทรีย์ผสมผสาน ที่พักรีสอร์ทสวยๆ ร้านอาหารสุขภาพ

ที่สร้างสรรค์จากวัตถุประสงค์ที่ดีจากการทำเกษตรที่ดี กิจกรรม และคอร์สเรียนวิถีชีวิตอินทรีย์ให้ใกล้ชิดธรรมชาติ นอกจากนั้นยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทีมงาน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และสร้างบรรยากาศให้ทีมงานอยากพัฒนาตัวเอง หรือการระเบิดจากภายใน ทำให้รู้สึกอยากพัฒนาตัวเอง ให้รู้สึกว่าการทำสิ่งที่มีคุณค่า มีความหมาย จาก การสร้างความเข้าใจและจุดมุ่งหมายว่าทำไปเพื่ออะไร

นอกจากนี้ยังมีโครงการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยเครือข่ายองค์กรคุณธรรมต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น โครงการธรรมะเดลิเวอรี่ โครงการผืนผ้าแห่งศรัทธา โครงการอาหารปลอดภัยเชียงรายเป็นสุข โครงการ Green Tourism Network โครงการส่งเสริมสุขภาพชุมชน โครงการมหาวิทยาลัยวัยที่สาม โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการจิตศึกษา โครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ศูนย์พัฒนาการศึกษาเพื่อลูกหญิงและชุมชน รวมถึงกิจกรรมช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ของเครือข่ายย่อยกลุ่มต่าง ๆ เช่นกลุ่มรวมพลังเพื่อพ่อของแผ่นดิน ชมรมนักประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย เป็นต้น

2) สถานการณ์/ปัญหาที่ต้องการแก้ไข

องค์กรคุณธรรม ทั้ง 13 เครือข่ายมีพรรณนะเกี่ยวกับสถานการณ์หรือปัญหาด้านคุณธรรม/จริยธรรมของจังหวัดเชียงรายที่ต้องการให้ได้รับการแก้ไข จำแนกเป็นประเด็นหลัก ได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) ปัญหาด้านพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน เช่น การไม่สามารถบริหารจัดการเวลาในการใช้สื่อออนไลน์ ความไม่ซื่อสัตย์สุจริตในการเรียนการสอน พฤติกรรมการใช้ยาที่เกินความจำเป็น การขาดสำนึกรักในท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยงของการกระทำความผิดต่าง ๆ เป็นต้น

2) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น การเผาป่า ไร่เนา การทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นระเบียบ การขาดความรู้ด้านขยะอิเล็กทรอนิกส์ การขาดความสำนึกและความรู้ในการบำรุงรักษาเครื่องยนต์/เครื่องจักรอันจะส่งผลต่ออากาศและสภาพแวดล้อม เป็นต้น

3) ปัญหา/สถานการณ์ด้านการรักษาวินัยต่อตนเองและส่วนรวม เช่น การไม่เคารพกฎจราจร การไม่ตรงต่อเวลา การละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น เป็นต้น

3) สถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น

เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในคุณธรรมด้านความพอเพียง จิตอาสา และซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐาน ทำให้มีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาคุณธรรมด้านอื่น ๆ ตามมาเพื่อก้าวเข้าสู่คุณลักษณะของจังหวัดคุณธรรมได้ หากแต่จะต้องเริ่มจากการทำงานอย่างเป็นระบบ และเป็นเครือข่าย ซึ่งหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่สามารถดำเนินการแต่เพียงลำพัง และต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนโดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก โดยองค์กรคุณธรรม ทั้ง 13 เครือข่ายมีพรรณนะเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรม / ความดีที่ต้องการให้เกิดขึ้น ใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 1) การสร้างองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจสู่ชุมชน แสดงประโยชน์ให้เห็นในเชิงประจักษ์
- 2) พัฒนาต้นแบบ ซึ่งกลุ่มต้นเป็นกลุ่มนำร่องที่พัฒนาจากหน่วยงานทุกภาคส่วน ด้วยการบูรณาการจากศักยภาพของตนเอง มีการวางแผน กำหนดรูปแบบ วางกรอบเงื่อนไข และมีกรอบระยะเวลา รวมถึงการตอบโจทย์ผลสัมฤทธิ์ โดยต้นแบบนี้จะเป็นตัวอย่างให้สังคมเห็นว่า การสร้างคุณธรรมไม่ว่าด้านใดก็ตาม สามารถเกิดขึ้นได้จริง และเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมจริงภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 3) การสร้างกระบวนการขับเคลื่อน เมื่อมีต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมีการมีกลุ่มทำงานที่เป็นรูปธรรมในลักษณะเครือข่ายการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมโดยเน้นการทำงานที่จริงจัง มีขั้นตอน และมีการประเมินผลในช่วงท้าย เพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมให้ได้มากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม / ปรับปรุง ด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

ในประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางการส่งเสริม ปรับปรุง ด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ปรากฏผล ดังนี้

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย จำแนกเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่
  - 1.1 ควรจัดตั้งหน่วยงานกลาง ผ่านทั้ง online หรือ offline โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความมีคุณธรรมให้เป็นรูปธรรม
  - 1.2 ควรนำความรู้หรือแนวทางในการปฏิบัติด้านคุณธรรมต่าง ๆ สอดแทรกเข้าไปในกิจกรรม/งานประเพณีที่จัดให้มีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
  - 1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในทุกระดับมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม
  - 1.4 ควรควบคู่ปลูกฝังให้ประชากรเล็งเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองโดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม เช่น การเผาป่า การค้าขายยาเสพติด เคารพกฎและกติกาสังคม การปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร การปฏิบัติตามกฎและกติกาสังคม อย่างเป็นเคร่งครัด
  - 1.5 ควรส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรมในสถานศึกษาในทุกระดับให้มากที่สุดและทำอย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมตั้งแต่วัยเรียน
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย จำแนกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่
  - 2.1 การรักษาวินัยต่อตนเองและส่วนรวม
  - 2.2 การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงในเด็กและเยาวชน
  - 2.3 การมีจิตสำนึกสาธารณะเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

จากสมมุติฐานที่ว่า สังคมประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ อันหลากหลายและซับซ้อน การทำความเข้าใจปรากฏการณ์ของสังคมทั้งสังคมด้วยการพิจารณาแต่มิติทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นเพียงองค์ประกอบเดียวจึงไม่น่าจะเพียงพอ ในทางสังคมวิทยาสมัยใหม่ แนวคิดเรื่อง “ทุน” จึงได้ถูกนำมาใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นนอกเหนือไปจากทุนในเชิงเศรษฐกิจ เช่น ทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ ทุนทางความรู้ ทุนทางปัญญา ทุนทางทรัพยากร ฯลฯ โดยในงานวิจัยนี้ได้นำกรอบแนวคิดของปิแอร์ บูดีเยอ (Pierre Bourdieu) เกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมมาวิเคราะห์สถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ซึ่งทุนทางวัฒนธรรม หมายถึงสิ่งที่บุคคลได้รับจากกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมอันกลายเป็นคุณสมบัติติดตัวที่เอื้อให้บุคคลสามารถนำไปเพิ่มพูนมูลค่าของตนได้ ทั้งนี้มักเป็นสิ่งที่หลอมละลายอยู่ในตัวตนของบุคคลและแสดงออกผ่านทางพฤติกรรม เช่น ความรู้ รสนิยม กิริยามารยาท นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงทรัพย์สินต่าง ๆ ที่มีคุณค่าอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่เชิงเศรษฐกิจ แต่สามารถมีมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจได้ เช่น งานศิลปะ หนังสือ เอกสารรับรองทางวิชาการ เป็นต้น ปิแอร์ บูดีเยอ ได้นำทุนในเชิงเศรษฐกิจมาขยายขอบเขตไปสู่แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยพิจารณาได้ในสามลักษณะ คือ 1) ทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังในกาย 2) ทุนที่อยู่ในรูปวัตถุ และ 3) ทุนที่อาศัยการสถาปนา

ผลจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ทำให้พบว่า จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรมในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังในกาย ทุนที่อยู่ในรูปวัตถุ หรือทุนที่อาศัยการสถาปนา ดังนี้

1) ทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังในกาย

ทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังในกายเป็นทุนที่ได้รับการปลูกฝังเข้าไปในตัวปัจเจกผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม การหล่อหลอมรสนิยม ทักษะคติ แล้วประกอบสร้างเป็นโครงสร้าง การรับรู้และประเมินคุณค่าซึ่งเอื้อให้ปัจเจกมีศักยภาพที่จะครอบครองหรือบริโภคทรัพย์สินเหล่านี้โดยกระทำการเข้าใจความหมายหรือรหัสเท่านั้น ทุนในลักษณะนี้ต้องได้รับการสั่งสมตั้งแต่วัยเด็ก โดยอาศัยการลงทุนทั้งเวลาและเงินของบิดามารดา สมาชิกในครอบครัว และผู้ที่มีอาชีพให้การอบรมสั่งสอนในการปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ให้แฝงฝังเข้าไปในตัวบุคคลอย่างลึกซึ้งจนมองไม่เห็น และหลอมรวมเป็นคุณสมบัติประจำตัวที่มักจะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ “ธรรมชาติ” หรือ “พระเจ้า” ให้มา ในอีกแง่หนึ่ง ทุนชนิดนี้จึงมีบทบาทเป็นทุนทางสัญลักษณ์ด้วย เนื่องจากต้องอาศัยความชอบธรรมและการใช้เวลาในการสร้างมูลค่า เงื่อนไขทางสังคมของการได้รับหรือการสืบทอดก็จะต้องมีลักษณะซ่อนเร้น หรือไม่อาจมองเห็นได้เท่านั้น จากการศึกษาสามารถอธิบายถึงทุนที่แฝงฝังในสังคมของจังหวัดเชียงรายได้ว่า จังหวัดเชียงรายเป็นสังคมที่มีภาพลักษณ์ของความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความสงบร่มเย็นดังจะเห็นได้จากวิถีของการดำเนินชีวิตของคนในสังคม (way of life) นับตั้งแต่การกิน การแต่งกาย การอยู่รวมเป็นหมู่คณะ มีความผสมกลมกลืนกันระหว่างความเป็น “วัฒนธรรมล้านนา” “วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์” และ “วัฒนธรรมร่วมสมัย” เช่น ความมีน้ำใจให้การต้อนรับแก่เพื่อนบ้านหรือผู้มาเยือน ดังในคำขวัญ “ยินดียิ่งแล้ว แยกแก้วมาเยือน” การล้อมวงกินข้าวแบบขันโตก การรดน้ำดำหัวในเทศกาลสงกรานต์ การอ้อขวัญ การไล่ชิงช้าของชนเผ่าอาข่า เป็นต้น วัฒนธรรมเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดไปยังกลุ่มคนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และรวมถึงนักท่องเที่ยว และได้รับการสถาปนาให้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นพื้นที่ถิ่นที่มีมูลค่า มีความสำคัญควรภาคภูมิใจ และสืบทอด สิ่งเหล่านี้จึงเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่แฝงฝังอยู่วิถีของคนเชียงรายและเป็นทุนที่จะช่วยส่งเสริมความเป็นเชียงรายเมืองคุณธรรมได้อีกทางหนึ่ง

2) ทุนที่อยู่ในรูปวัตถุ

ทุนประเภทนี้คือทุนทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในรูปแบบของทรัพย์สินทางวัฒนธรรม (biens culturels) เช่น ภาพวาด หนังสือ เครื่องดนตรี ผลงานศิลปะ ฯลฯ โดยทุนในรูปแบบนี้ส่วนใหญ่จะปรากฏมูลค่าได้ต้องอาศัยความสัมพันธ์กับทุนในแบบแฝงฝังในกายด้วยและทุนในลักษณะนี้สามารถครอบครองและสะสมได้ เช่น ตัวสินค้าที่มีได้รับการออกแบบสร้างสรรค์ที่มีรสนิยม ซึ่งจังหวัดเชียงรายจัดเป็นจังหวัดที่มีทุนในรูปแบบของทรัพย์สินทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น ผลงานของศิลปินแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นภาพเขียนของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี การออกแบบวัดร่องขุนของอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ หรือผลงานวรรณกรรมของศิลปินพื้นบ้าน ตลอดจนการนำอัตลักษณ์อันงดงามของล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์มานำเสนอในรูปแบบของเครื่องนุ่งห่มและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมถึงการปรุงแต่งโภชนศิลป์ในอาหารท้องถิ่น เป็นต้น โดยจังหวัดเชียงรายให้ความสำคัญต่อทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จาก การประกาศแถลงการณ์ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงรายเรื่องโครงการเชียงรายเมืองศิลปะ เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2560 หรือการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมซึ่งมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

3) ทุนที่อาศัยการสถาปนา

ทุนที่อาศัยการสถาปนาคือทุนในรูปแบบการรับรองจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในวงการเดียวกัน เช่น ใบรับรองคุณวุฒิการศึกษาซึ่งเป็นหนทางหนึ่งในการลบล้างข้อจำกัดของทุนทางวัฒนธรรมซึ่งเกี่ยวโยงกับร่างกายของผู้ครอบครอง และช่วยเพิ่มพูนมูลค่าของทุนทางสัญลักษณ์ได้ด้วยการอาศัยการรับรองจาก “ทางการ” ทุนประเภทนี้ทำให้การลงทุนทางการศึกษาของบุคคลมีมูลค่าอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถสร้างทุนในทางเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของคุณวุฒิทางการศึกษาซึ่งมีมูลค่าเมื่ออยู่ในตลาดแรงงาน การรับรองจากสถาบันที่น่าเชื่อถือของสินค้าเช่น การประกวดแข่งขัน การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นต้น ซึ่งในจังหวัดเชียงรายมีการส่งเสริมให้ประชากรได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการศึกษาทางวิชาชีพต่าง ๆ และมีสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง มีมาตรฐานได้รับการยอมรับในระดับประเทศและระดับโลก เช่น การประกาศผลการจัดอันดับ Emerging Economies University Rankings 2020 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563 จาก Times Higher Education (THE) ซึ่งเป็นการจัดอันดับจากจำนวนมหาวิทยาลัย 533 แห่งใน 47 ประเทศ (ไม่รวมประเทศพัฒนาแล้ว) ให้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้รับการจัดอันดับที่ 145 ของโลก และเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศไทย โดยการจัดอันดับดังกล่าวเป็นการจัดอันดับเฉพาะมหาวิทยาลัยในประเทศที่อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจระดับ Frontier ขึ้นไป จนถึงระดับ Secondary Emerging และ Advanced Emerging แต่ยังไม่ถึงขั้น Developed Economies ตามระบบ FTSE Country Classification โดยการจัดอันดับนี้ใช้ตัวชี้วัดและคะแนนเดียวกับ World University Rankings 2020 แต่ปรับค่าน้ำหนักให้เข้ากับบริบทของ Emerging Economies มากขึ้น หรือการที่องค์กรยูเนสโกได้มีหนังสือแจ้งประกาศให้เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ให้เข้าเป็นสมาชิกเครือข่าย UNESCO GNLC อย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งได้มอบประกาศนียบัตรรับรองการเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายระดับโลกด้านเมืองแห่งการเรียนรู้ของยูเนสโก อีกทั้งการที่เทศบาลนครเชียงรายได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับรางวัลบริการภาครัฐแห่งชาติ ประจำปี 2559 โดยเทศบาลนครเชียงรายได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลนวัตกรรมการบริการที่เป็นเลิศ ระดับดีในผลงาน “ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ประจำห้องเรียน”(Learning Support Assistant : LS) และเป็นเพียงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดียวที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้ ตลอดจนการได้รับรางวัลระดับนานาชาติและระดับชาติในการแข่งขัน

ทักษะความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดเชียงราย เป็นต้น ทุนที่ได้รับการสถาปนาเหล่านี้ จึงเป็นปัจจัยส่งเสริมการก้าวเข้าสู่ความเป็นจังหวัดวัฒนธรรมได้อีกประการหนึ่ง

บทที่ 5

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัครสมาชิกคุณธรรมและการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรม นำไปสู่การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

อภิปรายผลการวิจัย

5.1 สถานการณ์คุณธรรมทางสังคมในจังหวัดเชียงราย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายตามการจำแนกประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม โดยนำกรอบแนวคิดเรื่องทุนทางสังคมของบูดีเยอร์มาใช้วิเคราะห์ถึงทุนทางสังคมที่แฝงฝังในร่างกาย ทุนทางสังคมที่ได้รับการสถาปนา และทุนทางสังคมที่เป็นรูปวัตถุ รวมถึงการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข่าวที่เป็นสถานการณ์คุณธรรม และประเด็นคุณธรรม ตามเครือข่าย สามารถอธิบายเป็นพื้นที่ทางคุณธรรมทางสังคมได้สามรูปแบบ คือ 1) ทุนทางสังคมที่แฝงฝังในร่างกายซึ่งแสดงออกในภูมิทัศน์พื้นที่ทางจิตใจ 2) ทุนทางสังคมที่ได้รับการสถาปนาแสดงออกในภูมิทัศน์พื้นที่ทางสังคม และ 3) ทุนทางสังคมที่เป็นวัตถุซึ่งแสดงออกในรูปภูมิทัศน์พื้นที่ทางกายภาพ โดยสามารถอธิบายภูมิทัศน์เชิงโครงสร้าง (เชิงบวกและเชิงลบ) ที่ส่งผลต่อสถานการณ์คุณธรรมได้ดังนี้

5.1.1 ภูมิทัศน์พื้นที่ทางจิตใจ

สถานการณ์คุณธรรมที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงรายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2562 และการเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับคุณธรรม สามารถสรุปเพื่ออภิปรายผล ในเรื่องภูมิทัศน์พื้นที่ในจิตใจได้ว่า สถานการณ์ในภูมิทัศน์นี้จะต้องเกิดขึ้นจากการสะสมด้วยการสร้างขึ้นมายาวนานจนกระทั่งกลายเป็นตัวตนและแรงผลักดันการตัดสินใจในการปฏิบัติการทางสังคม ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์คุณธรรมที่เกี่ยวข้องที่โดดเด่น เช่น จากสถิติการฆ่าตัวตายของกรมสุขภาพจิต พบว่าจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่ติดอันดับสถิติฆ่าตัวตายทั้งเรื่องจำนวนและสัดส่วนต่อประชากร (อยู่อันดับ 1-3 สลับไปมา) แต่เนื่องจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายในสถานการณ์เหล่านั้นเกิดจากสาเหตุหลายประการจึงไม่อาจสรุปได้ว่าเกิดจากผลกระทบจากคุณธรรมทางลบในสังคมของจังหวัดเชียงราย แต่จากสถิติดังกล่าว สามารถนำมาอธิบายเรื่องภูมิทัศน์ในพื้นที่ทางจิตใจของชาวเชียงรายได้ว่ากระบวนการคุณธรรมจะเข้ามาสร้างพื้นที่ทางจิตใจของชาวเชียงรายให้มีภูมิคุ้มกันในเรื่องละเอียดอ่อนเช่นนี้ได้อย่างไร จึงกล่าวได้ว่า พื้นที่ทางจิตใจในการสร้างภูมิทัศน์ทางสังคมให้มีความเข้าใจตนเองและความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิต มีความอดทนต่อแรงเสียดทานทางสังคมที่ต้องเผชิญได้อย่างมีสติของชาวเชียงรายจะต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ และต้องใช้เวลายาวนาน สถานการณ์ที่น่าสนใจซึ่งเกิดขึ้นในภูมิทัศน์ของพื้นที่ทางจิตใจอีกสถานการณ์หนึ่ง คือ การเกิดขึ้นของครอบครัวแหงกลางและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ซึ่งส่งผลต่อการขาดช่วงวัยในการส่งต่อประสบการณ์ทางสังคมอันจะเกี่ยวพันถึงการสร้างภูมิทัศน์ทางจิตใจจากสถาบันครอบครัว รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรมที่ต้องสร้างขึ้นจากการส่งต่อรุ่นต่อรุ่นทั้งบทบาททางเพศ หน้าที่ต่อตนเองและต่อครอบครัวอันเป็นพื้นฐานด้านคุณธรรมทั้งสิ้น ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้เป็นเรื่องเรื่องเร่งด่วนที่สมาชิกคุณธรรมจังหวัดเชียงรายจะต้องศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

ในสถานการณ์คุณธรรมเชิงเสริมแรงในภูมิภาคพื้นที่ทางจิตใจนั้น จังหวัดเชียงรายมีสถานการณ์ทางสุนทรียะจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากการได้รับการประกาศให้เป็นเมืองศิลปะโดยกระทรวงวัฒนธรรม ด้วยเหตุที่จังหวัดเชียงรายมีการสร้างทุนทางศิลปะมาอย่างต่อเนื่อง การเกิดขึ้นของกลุ่มชนชั้นสร้างสรรค์ หรือที่เรียกกันว่า ศิลปินนั้นค่อย ๆ เติบโตขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ในทศวรรษที่ 2520 การสร้างงานศิลปะโดยไรมแม่ฟ้าหลวง ซึ่งริเริ่มจัดงานไหว้สาแม่ฟ้าหลวงขึ้น ทำให้เชียงรายมีลักษณะเฉพาะตัวทางศิลปะ ล้ำนาที่ผนวกรวมชาติพันธุ์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน กระบวนการกลับคืนถิ่นของศิลปินในช่วงทศวรรษที่ 2530 ทำให้จังหวัดเชียงรายมีลักษณะโดดเด่นเรื่องบ้านศิลปินที่เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการรวมตัวกันของกลุ่มศิลปินเพื่อสร้างพื้นที่สร้างสรรค์และพัฒนาเมืองเชียงรายขึ้นมาในรูปแบบใหม่ และรวมถึงการสร้างความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมเชียงรายมาโดยตลอด

สถานการณ์คุณธรรมในภูมิภาคพื้นที่ทางจิตใจที่โดดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ความมีจิตอาสา หรือจิตสาธารณะ ดังในกรณีถ้าหลวงซึ่งเป็นกรณีศึกษาในพื้นที่เชียงรายที่ได้มีการระดมจิตอาสาในระดับสังคมโลกมาทำงานร่วมกันในพื้นที่เพื่อแก้วิกฤต รวมถึงการบริหารจัดการแบบบูรณาการทุกภาคส่วนที่ไม่คาดว่าจะเป็นปฏิบัติได้ในระดับจังหวัดกลับเกิดขึ้นได้ในวิกฤตการณ์นี้ อีกทั้งความร่วมมือร่วมใจของชาวจังหวัดเชียงรายอันเป็นที่ประจักษ์ชัดซึ่งสืบเนื่องจากเชียงรายเป็นพื้นที่ที่มีองค์กรพัฒนาเอกชนจำนวนมากรองลงมาจากเชียงใหม่ และมีการก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัครรุ่นใหม่ขึ้นมาโดยตลอดซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นฐานการสร้างจิตอาสาในพื้นที่มาอย่างยาวนาน

5.1.2 ภูมิภาคพื้นที่ทางสังคม

สถานการณ์ภูมิภาคพื้นที่ทางสังคมในจังหวัดเชียงราย หากพิจารณาจากข้อมูลสถิติอุบัติเหตุในเทศกาลที่ติดอันดับสูงสุดในบางปีและอยู่ในลำดับที่ 1-3 ในบางปี ข้อมูลนี้ระบุให้เห็นว่าความพร้อมในเรื่องวินัยการจราจรไม่ใช่ปัญหาของคนเชียงราย เพราะอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากรถยนต์ที่เข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาสถิติรายวันนอกเหนือจากในช่วงเทศกาลแล้ว พบว่ายังมีสถิติของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในจำนวนไม่น้อย ดังนั้นเรื่องคุณธรรมด้านวินัยจึงยังคงเป็นสถานการณ์ที่จังหวัดเชียงรายต้องเร่งดำเนินการ ในขณะที่สถิติด้านอาชญากรรมนั้น พบว่า จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองที่มีสถิติอาชญากรรมน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือทั้งหมด

จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองชายแดนที่มีพื้นที่ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนั้นการเดินทางข้ามแดนไปมาของเพื่อนบ้านจึงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ปฏิสัมพันธ์ข้ามแดนมีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งแรงงานข้ามชาติที่เป็นกำลังสำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศ จังหวัดเชียงรายจึงเป็นเมืองหน้าด่าน เป็นพื้นที่อนุบาลกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องเตรียมความพร้อมในการผนวกรวมเป็นหนึ่งเดียวของประเทศด้วยระบบการศึกษาและการสาธารณสุข การข้ามแดนเข้ามาเรียนหนังสือในประเทศไทยของเยาวชนชาวเมียนมา การเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐานและการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในทางที่กฎหมายกำหนด เพื่อมนุษยธรรม เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านหน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยของเชียงรายได้เดินทางไปช่วยเหลือเสมอ ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นพื้นที่ที่หลักมนุษยธรรมและหลักคุณธรรมใช้ได้ในการปฏิสัมพันธ์ข้ามแดน

การมีชายแดนที่ติดกับสองประเทศนั้นส่งผลให้สินค้าต้องห้ามและการค้ามนุษย์เป็นสถานการณ์ด้านคุณธรรมที่จังหวัดเชียงรายต้องเผชิญจากปฏิสัมพันธ์ข้ามแดน ดังจะเห็นได้จาก การนำเสนอข่าวการจับกุมสินค้าต้องห้ามที่เกิดขึ้นตลอดปีเพราะเป็นทางผ่านของสินค้าเหล่านี้และเพิ่มจำนวนมากขึ้น ในขณะที่ประเด็น

การค้ำมนุษย์นั้น จังหวัดเชียงรายจัดเป็นพื้นที่ที่ทางผ่านเช่นกัน แต่สถิติที่เผยแพร่ยังไม่เด่นชัด ซึ่งจากการศึกษาในงานวิจัยนี้พบว่ามืองค์กรที่ช่วยเหลือเรื่องการค้ามนุษย์ข้ามชาติตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนอยู่ด้วยเช่นกัน

5.1.3 ภูมิทัศน์พื้นที่ทางกายภาพ

สถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่ทางกายภาพ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์คุณธรรมสำหรับจังหวัดเชียงราย ได้แก่ เรื่องไฟฟ้าและหมอกควันพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดเชียงรายเป็นอย่างมาก โดยเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าสาเหตุหลักมาจากการพัฒนาที่ไร้ทิศทาง การมุ่งเป้าที่ผลผลิตเพื่อรายได้มากกว่าการรักษาความสมดุลของสังคม การจัดการขยะของเสียจากการท่องเที่ยว และจากการจัดการที่ผิดวิธี เมืองที่ขยายโดยรัฐไม่สามารถสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกมารองรับทันต่อการขยายตัว ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นลักษณะของเมืองชายแดนและเมืองบนพื้นที่สูง

หากพิจารณาปัญหาเหล่านี้ในด้านการจัดการ ในจังหวัดเชียงรายมีตัวอย่างของการออกแบบพื้นที่ชีวิตขนาดเล็กอันเป็นตัวอย่างที่ดีในบ้านห้วยหินลาดโน ตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า ซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนขนาดเล็กในพื้นที่สูงที่เป็นป่าต้นน้ำจากการรื้อฟื้นป่า จากป่าเสื่อมโทรมมาเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ได้และมีการจัดการสร้างกองทุนรักษาป่าขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการป่า แสดงให้เห็นถึงวิถีคิดที่จะรักษาป่าเพื่อคนทุกคน

ด้วยเหตุนี้จึงสามารถอภิปรายผลสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย ได้ว่า เรื่องวินัย เรื่องสิ่งแวดล้อม และเรื่องครอบครัว ซึ่งเป็นสถานการณ์คุณธรรมที่พบใน 3 ปี ที่ผ่านมา มีลักษณะเป็นสถานการณ์คุณธรรมที่อยู่ในพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นพื้นที่สูง ความเป็นพหุวัฒนธรรม รวมถึงมีสถานการณ์คุณธรรมที่เป็นหลักสากล เช่น สิทธิมนุษยชนด้วย กล่าวได้ว่า จังหวัดเชียงรายกำลังเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมแห่งการค้าขายรายย่อยมากขึ้น ครอบครัวจะเปลี่ยนเป็นครอบครัวหัววงกลางและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมากขึ้นอันส่งผลกระทบต่อลักษณะความมั่นคงทางจิตใจที่เปราะบาง ดังนั้นกระบวนการสมัชชาคุณธรรมจังหวัดควรต้องมีการเข้าไปดำเนินการในสามประเด็นดังกล่าว

แผนภาพที่ 5.1: สถานการณ์คุณธรรมทางสังคมของจังหวัดเชียงราย

5.2 ต้นทุนคุณธรรมในจังหวัดเชียงราย

จากแนวคิดเรื่องทุนทางสังคมที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำผลการศึกษามาจากการค้นหาต้นทุนคุณธรรมมาจัดเป็นกรอบแนวคิดเรื่องทุนทางสังคมได้ ดังนี้

5.2.1 ต้นทุนด้านจิตใจ

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามพบว่า เครือข่ายคุณธรรมมีทัศนคติที่ตนเป็นผู้มีคุณธรรมดีอยู่แล้วแต่ก็จะทำเพิ่มในสิ่งที่คิดว่าดีอยู่แล้วให้ดีขึ้นไปอีก สิ่งที่ทำดีอยู่แล้วยังไม่ดีพอจึงทำให้เกิดความยากลำบากในการปฏิบัติตน ด้วยเหตุนี้ สมัชชาคุณธรรมจึงควรมีแนวทางในการถ่ายทอดความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องคุณธรรมที่ประกอบด้วยความยั่งยืนอันเป็นเป้าหมายร่วมเพื่อให้ชาวเชียงรายสามารถปฏิบัติตนได้อย่างสอดคล้องกับภาวะการณ์คุณธรรมที่ตนเองประสบอยู่ และรวมถึงการก้าวออกจากกับดักความคิด ความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างคุณธรรมตามวิถีอันพึงปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติตนตามหลักของศาสนิกชน การเคารพกฎหมาย การรักษาสีทิวทัศน์ที่พลเมือง เป็นต้น และคุณธรรมประติษฐ์ที่แฝงด้วยความคาดหวังในผลจากการปฏิบัติตน เช่น การเข้าร่วมเป็นจิตอาสาตามคำสั่งของหน่วยงานเพื่อให้ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงาน การสงเคราะห์หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อการได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นต้น

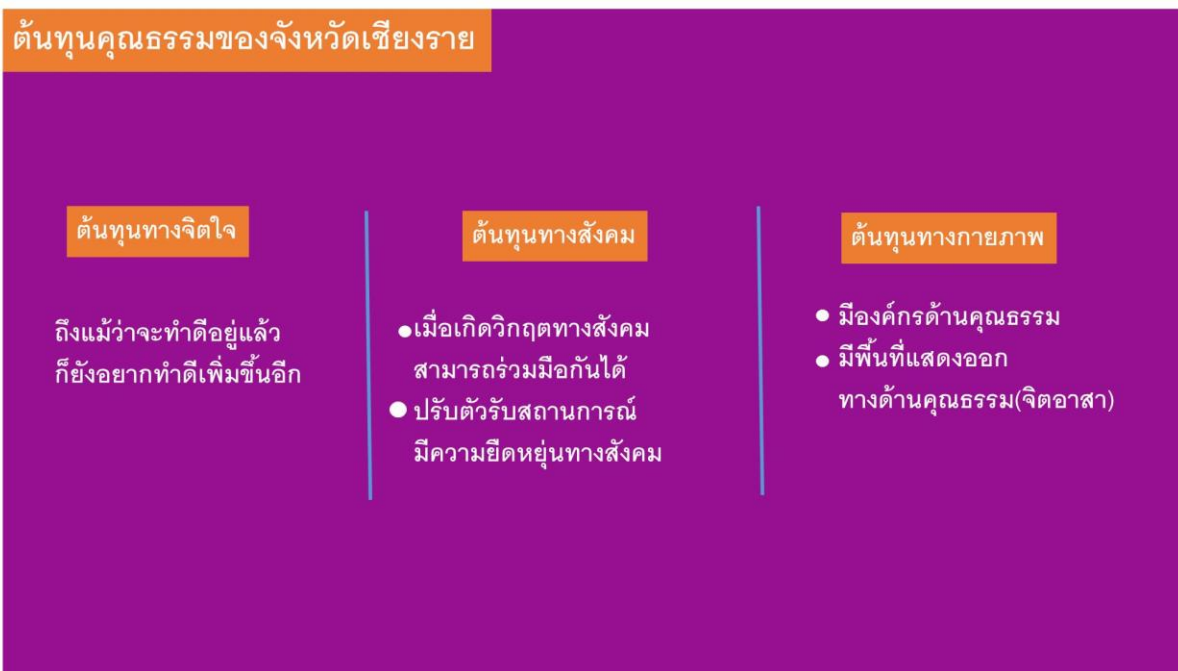
5.2.2 ต้นทุนด้านสังคม

ต้นทุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและความพอเพียงเป็นต้นทุนที่สำคัญทำให้คนเชียงรายสามารถปรับตัวในสภาวะการณ์ที่วิกฤตได้ดี ด้วยเป็นเมืองชายแดนที่มีความไม่มั่นคงทางสังคมเพราะมีสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์ข้ามชาติที่ต้องเข้าใจฝั่งเพื่อนบ้าน การเปลี่ยนแปลงนโยบายเรื่องความมั่นคงรวมถึงการเปลี่ยนแปลงเมื่อเปิดด่านชายแดนที่เปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า ในช่วงทศวรรษที่ 2530 สิ่งเหล่านี้สร้างให้คนเชียงรายมีความยึดหยุ่นทางสังคมได้เป็นอย่างดีดังจะเห็นได้จากการสามารถเผชิญและรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น เรื่องหมอกควัน ไฟป่า แผ่นดินไหว และกรณีถ้าหลวงได้

5.2.3 ต้นทุนทางกายภาพ

จังหวัดเชียงรายมีต้นทุนคุณธรรมทางกายภาพคือเป็นพื้นที่ทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนจำนวนมาก มีโครงการในพระราชดำริ และโครงการพัฒนาที่สำคัญคือ โครงการพัฒนาถอยตุง ที่ปัจจุบันคือมูลนิธิถอยตุงซึ่งเป็นแบบอย่างของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นแบบอย่างด้านการพัฒนาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ (วัฒนธรรม) กับสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงจังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ในการแสดงออกของนักคิดทั้งที่เป็นฆราวาสและเป็นภิกษุสงฆ์อยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้สร้างสรรค์ด้านคุณธรรมได้อย่างหลากหลายเช่นกัน

แผนภาพที่ 5.2: ต้นทุนคุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

5.3 แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจังหวัดเชียงราย

จากสถานการณ์คุณธรรมและต้นทุนคุณธรรมของจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปแนวทางในการขับเคลื่อนคุณธรรมของจังหวัดเชียงรายออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

5.3.1 พื้นที่ทางจิตใจ

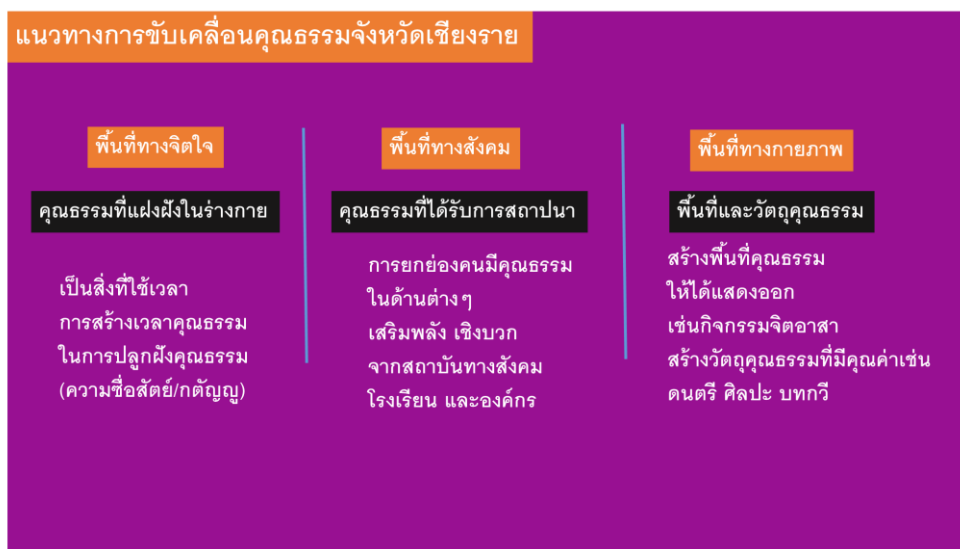
พื้นที่ทางจิตใจจะถูกสร้างด้วยคุณธรรมที่แฝงฝังในร่างกายซึ่งต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะ ดังนั้น การที่สมาชิกคุณธรรมเชียงรายจะสามารถสร้างพื้นที่ทางจิตใจได้จะต้องมีการบริหารจัดการเวลาในช่วงชีวิตของชาวเชียงรายตั้งแต่เด็กจนโตให้ได้เรียนรู้คุณธรรม ฝึกฝนคุณธรรม ส่งเสริมการจัดตารางเวลาชีวิตในแต่ละวันให้มีการฝึกฝนกลุ่มเกลาคุณธรรมวันละ 1-2 ชั่วโมง ซึ่งไม่เพียงแค่ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความมีวินัย ความพอเพียง ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีจิตอาสาเท่านั้น หากแต่ควรส่งเสริมการสร้างคุณธรรมในลักษณะต่าง ๆ เช่น ความกตัญญู ความเพียร หรือความวิริยะอุตสาหะ ด้วยเช่นกัน

5.3.2 พื้นที่ทางสังคม

พื้นที่ทางสังคมเป็นพื้นที่ทางคุณธรรมที่ได้รับการสถาปนา การเสริมแรงจากสถาบันทางสังคม ด้วยการยกย่องเชิดชูคนที่มีคุณธรรมในสังคม การให้ทุนการศึกษาซึ่งไม่เพียงแค่เรียนเก่งแต่ต้องประกอบด้วยคุณธรรมที่พึงประสงค์ของสังคมด้วย และในทุกสถานประกอบการ ทุกองค์กร ต้องมีการเชิดชูคนที่มีคุณธรรม ประกอบการต่อสัญญา การเลื่อนขั้น เป็นต้น หากแต่ต้องมีวิธีการตรวจสอบและการประเมินที่เป็นธรรม

5.3.3 พื้นที่ทางกายภาพ

พื้นที่ทางกายภาพและวัตถุคุณธรรม เกี่ยวข้องกับการสร้างพื้นที่และการอำนวยความสะดวกให้คนแสดงออกหรือปฏิบัติการทางด้านคุณธรรม ดังนั้น สมัชชาคุณธรรมจังหวัดเชียงราย จึงควรส่งเสริมให้มีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านคุณธรรมที่หลากหลาย เช่น มืองค์กรด้านจิตอาสาให้เยาวชนเข้าร่วมอย่างหลากหลาย ส่งเสริมพัฒนาการรวมกลุ่มกันทำความดี โดยรัฐต้องเข้ามาดำเนินการในประเด็นเหล่านี้ ในส่วนที่เป็นวัตถุ เช่นอนุสาวรีย์คนทำความดี หนังสือ สื่อภาพยนตร์ เพลง ที่ยกย่องชื่นชมคนทำดี เป็นต้น

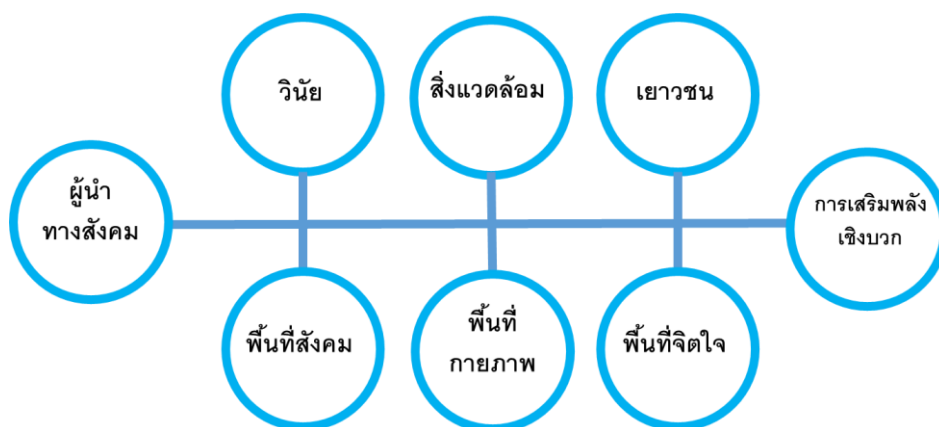

แผนภาพที่ 5.3: แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจังหวัดเชียงราย

5.4 โมเดลคุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

จากแนวคิดของอันโตนิโอ แกรมซี เกี่ยวกับการสร้างอำนาจนำ (Hegemony) เพื่อรวมผู้คนเข้ามาเป็นหนึ่งเดียวนั้น สามารถสร้างได้จากกลุ่มทางประวัติศาสตร์(historical bloc) ที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาชนที่หมายถึงผู้นำทางความคิด กลุ่มทางประวัติศาสตร์จะตัดขวางเชื่อมโยงกลุ่มที่แตกต่างเข้าด้วยกัน ในกรณีเชียงรายหมายถึง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ช่างวัย และศาสนา ผู้นำทางความคิดต้องสร้างทัศนคติเชิงบวกในกลุ่มประวัติศาสตร์หรือเชื่อมโยงอุดมการณ์ทางคุณธรรมที่เชียงรายต้องขับเคลื่อนต่อไป

และเพื่อยกระดับผลการวิจัยจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานการณ์คุณธรรมดังที่ได้เสนอมาข้างต้นให้ไปสู่การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงเสนอโมเดลการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมจังหวัดเชียงรายเพื่อนำไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยโมเดลดังกล่าวเกิดจากประเด็นการศึกษาเรื่องคุณธรรมที่สังคมเชียงรายต้องการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกันทั้งจากการศึกษาและการระดมความคิดจากเครือข่ายคุณธรรม คือเรื่อง วินัย สิ่งแวดล้อม และเยาวชนซึ่งเชื่อมโยงกับภูมิทัศน์คุณธรรมสามพื้นที่ โดยการปฏิบัติต้องมีการเสริมแรงเชิงบวกและการนำของผู้นำทางสังคมประกอบกัน ดังนี้

แผนภาพที่ 5.4: โมเดลคุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

5.5 ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

- 1) ควรมีการศึกษาสถานการณ์การเกิดขึ้นของครอบครัวแห่งกลางและครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดช่วงของความสัมพันธ์
- 2) สมัชชาคุณธรรมควรมีแนวทางในการถ่ายทอดความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องคุณธรรมที่ประกอบด้วยความยั่งยืนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุม และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในวิถีชีวิตได้อย่างเป็นรูปธรรม

เชิงปฏิบัติ

- 1) สมัชชาคุณธรรมควรจัดให้มีโครงการเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยสืบสานพระปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้านแนวคิด “ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่มาเผยแพร่สู่ชุมชน และมีการติดตามประเมินผลโครงการเป็นระยะเพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างแท้จริง

- 2) สมัชชาคุณธรรมควรส่งเสริมให้เครือข่ายมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านคุณธรรมที่หลากหลาย และมีการประสานงานซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องมีการรายงานผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอย่างเป็นระบบ เช่น

- การจัดการเวทีเสวนาเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรเครือข่ายในจังหวัด
- การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่สามารถส่งเสริมคุณลักษณะของความเป็นคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่ “ความพอเพียง ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีจิตอาสา”

ตัวอย่างเช่น โครงการ “ศึกษาล่าเรียน : เพราะความรู้ไม่ได้มีอยู่แค่ในห้องเรียน” โดยเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสแสดงออกถึงพรสวรรค์หรือความต้องการเรียนรู้ที่จะเป็นประโยชน์และตรงกับความสนใจของตนผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการถ่ายทอดของวิทยากรจากหน่วยงานในท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่จริง เป็นต้น

3) สมัชชาคุณธรรมควรส่งเสริมให้ทุกเครือข่ายหรือองค์กรมีการเชิดชูบุคลากรที่มีคุณธรรมในเรื่องต่าง ๆ ตามประเด็นย่อย โดยไม่ใช้การตัดสินแบบภาพรวม ตลอดจนต้องมีวิธีการตรวจสอบและใช้แบบประเมินที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมมาเป็นเครื่องมือ

4) สมัชชาคุณธรรมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลด้านคุณธรรมของบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบัน ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม หรือมีพฤติกรรมทางคุณธรรมที่สามารถนำมาถอดบทเรียนหรือเป็นต้นแบบให้แก่ผู้อื่นได้ผ่านสื่อสาธารณะที่เป็นปัจจุบัน เข้าถึงได้ง่าย สามารถทำความเข้าใจและนำไปปรับใช้ได้จริง เช่น สื่อวิดีโอทัศน์ที่เผยแพร่ผ่านทาง You tube สื่อสังคมออนไลน์ประเภท web page หรือ face book เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ทิตินา แคมมณี. (2546)” การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. ในชุด **การพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เมธิทีปส์ จำกัด.
- ประวิณ ญ นคร (2555). **ปรัชญาและแนวคิดหลักเกี่ยวกับจริยธรรม**. เอกสารการสัมมนาคณะกรรมการจริยธรรมเรื่อง “ เดินหน้าพลิกวิกฤตเป็นโอกาส ข้าราชการไทยใสสะอาดด้วยจริยธรรม ”. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ (2561). **รายงานผลการนิเทศติดตามโครงการการขยายผลโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลภาคเหนือ**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมบูรณ์ อริยา (2562). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 (2019): กันยายน - ธันวาคม 2562
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560). **การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ**. รายงานการวิจัย กลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย. (2561). **แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงราย ประจำปี 2561 (ปรับปรุงเพิ่มเติมครั้งที่ 2 : มิถุนายน 2561)**. เอกสารอัดสำเนา,มิถุนายน 2561.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย. **แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดเชียงราย (พ.ศ.2560-2564)**. เอกสารอัดสำเนา,พฤษภาคม 2560.
- สิริรัตน์ โอภาพ (2560). **คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของจังหวัดเชียงราย สู่สังคมคุณธรรม**. เอกสารประกอบการประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักบริหารงานวัฒนธรรมมืออาชีพ (นบว.) รุ่นที่ ๒. กระทรวงวัฒนธรรม.
- Chiang Rai’s Governor Office. (2017). Chiang Rai Province Information in *Northern Logistics Forum, 2017*. (pp.1 – 6) . Chiang Rai: Chiang Rai’s Governor Office.
- Marx, Karl. (1990). *Capital: A Critique of Political Economy*. Vol. 1. Ben Fowkes, trans. London: Penguin Books.
- . (1992). *Capital: A Critique of Political Economy*. Vol. 2. David Fernbach, trans. London: Penguin Books.
- . (1992). *Capital: A Critique of Political Economy*. Vol. 3. David Fernbach, trans. London: Penguin Books.

Pierre Felix Bourdieu. (1997). **เศรษฐกิจของทรัพย์สินเชิงสัญลักษณ์**. (แปลจาก L' Économie des biens symboliques, chapitre 6 - extrait de Raisons pratiques. Sur la théorie de l'action โดย ชนิดา เสงี่ยมไพศาลสุข). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

Roger Simon, Gramsci's. (1982). *Political Thought An Introduction*, London: Lawrence and Wishart.

เว็บไซต์

Burke, Barry. (1999,2005,2020) .**Antonio Gramsci,schooling and education**.Retrieved 6/7/2020 from <https://infed.org/mobi/antonio-gramsci-schooling-and-education/>

Gattiker, Urs E. (2014) .**Pierre Bourdieu.Social Media Audits**.Science Direct.Retrieved 6/7/2020 from <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/pierre-bourdieu>

Our World in Data. **Causes of Death**. <https://ourworldindata.org/suicide>. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2563

Wikipedia. (2020). **Pierre Bourdieu**.Wikipeda.Retrieved 6/7/2020 from [https://en.wikipedia.org/wiki/Pierre_Bourdieu#Reconciling_the_objective_\(field\)_and_the_subjective_\(habitus\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Pierre_Bourdieu#Reconciling_the_objective_(field)_and_the_subjective_(habitus))

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย. (2562). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2562. <http://www.cri.moe.go.th/> สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2563

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยบนท้องถนน. **ThaiRSC Statistical Report** <http://rvpreport.rvpeservice.com/> สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2563

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). **คุณธรรมเชิงพื้นที่**. <https://www.moralcenter.or.th/> สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2563

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.**เรื่องกล้วยแต่ไม่กล้วยที่บ้านโชคชัย ตำบลสันติสุข อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย**. <https://web.codi.or.th/development-news/20190829-8211/>สืบค้นเมื่อ 10 ก.ค. 2563

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**

ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422 สืบค้น

เมื่อ 23 มีนาคม 2563

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย. (2562). **สัมภาษณ์คุณธรรมจังหวัดเชียงราย**.

<https://region3.prd.go.th/prchiangrai/allnews> สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย. **แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559 - 2564)**

จังหวัดเชียงราย. <https://www.m-culture.go.th/chiangrai/> สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2563

สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงราย. (2562). **รายงานสถิติจังหวัดเชียงราย**. <http://chiangrai.nso.go.th/> สืบค้น

เมื่อ 10 มีนาคม 2563

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข. สถานการณ์คุณธรรมจากแหล่งข่าว ปี พ.ศ.2560 – 2563

ภาคผนวก ค. ภาพกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 . ข้อมูลคุณธรรมระดับบุคคล เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการประพฤติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรม 5 ประการ

2.1 พอเพียง*

กิจกรรม	สม่ำเสมอ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
มีการกิน / ใช้สอยสิ่งต่าง ๆ และการออมในระดับพอประมาณ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น					
คำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวมก่อนประโยชน์ที่ตนจะได้รับเสมอ					
มีภูมิคุ้มกันทางการใช้จ่ายที่ดี เช่น การทำบัญชีรายจ่ายให้สมดุลกับรายรับ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิต					
มีเหตุมีผลใช้ความรู้เพื่อวางแผนการใช้ทรัพยากรของตนเอง ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างรอบคอบรอบด้าน และคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น					

2.2 วินัยเพื่อส่วนรวมที่สำคัญ*

กิจกรรม	สม่ำเสมอ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับหรือข้อตกลงขององค์กรสังคมโดยสมัครใจ					
รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคม					
ยึดประโยชน์ส่วนรวมของสังคมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว					
เคารพสิทธิของผู้อื่นและ ไม่ยอมให้ใครละเมิดสิทธิของตน					

2.3 สุจริต*

กิจกรรม	สม่ำเสมอ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่นในการรักษาความจริง ความถูกต้อง ความเป็นธรรม					
ไม่สนับสนุน ไม่ร่วมมือ ไม่ยินยอม และต่อต้านการทุจริตด้วยความกล้าหาญ					

กิจกรรม	สม่ำเสมอ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
ขับเคลื่อนสังคมสู่ความดีงาม และมีธรรมาภิบาลด้วยการพูด การกระทำ และการปฏิบัติหน้าที่					
ใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้องในการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ					

2.4 จิตอาสา*

กิจกรรม	สม่ำเสมอ	บ่อย ๆ	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
ให้และเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ลงมือทำด้วยความรัก ความสามัคคี					
ทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคน/สังคม โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน					
ไม่รังเกียจต่อการช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมและผู้คน					
กตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดินที่เกิดและผู้มีพระคุณ					

ส่วนที่3. ข้อมูลคุณธรรมระดับองค์กร เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมในองค์กรหรือหน่วยงานในจังหวัด เชียงราย **** ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ****

1) พอเพียง*

- มีความพอประมาณในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ
- มีเหตุผลในการเลือกใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ
- มีความประหยัดในการใช้สอยทรัพยากรเพื่อการดำเนินงาน / กิจกรรม / โครงการ
- มีความพร้อมในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรเมื่อได้รับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

2) มีวินัย*

- มีการรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาดของหน่วยงาน / องค์กร
- มีการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงาน / องค์กรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
- มีการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงาน / องค์กรมีความขยันหมั่นเพียร
- มีความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมายอย่างเสมอภาค

3) สุจริต*

- มีความจริงใจในการติดต่อประสานงานของบุคลากรทุกภาคส่วน
- มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานทั้งต่อหน่วยงาน / องค์กรของตนเอง และหน่วยงาน องค์กรอื่น
- มีการบริหารจัดการด้วยคุณธรรมตามหลักศาสนา หรือวัฒนธรรม
- มีความโปร่งใส และยุติธรรม ไม่คดโกงใคร ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน

4) จิตอาสา*

- หน่วยงาน / องค์กรมีนโยบายที่แสดงถึงความมีน้ำใจไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง
- หน่วยงาน / องค์กรมีนโยบายส่งเสริมบุคลากรให้มีความสามัคคีมีจิตอาสา
- หน่วยงาน / องค์กรมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- หน่วยงาน / องค์กรส่งเสริมให้มีโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์

ส่วนที่4. ข้อมูลคุณธรรมระดับสังคม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย

1) ท่านคิดว่าภาพรวมของประชากรในจังหวัดเชียงรายมีความโดดเด่นในคุณลักษณะของคุณธรรมแต่ละด้านในข้อใดมากที่สุด

1.1) พอเพียง **เลือกตอบเพียงข้อเดียว**

- ความมีเหตุผล ความพอประมาณ
- ความประหยัดอดออม ความพร้อมในการรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.2) มีวินัย **เลือกตอบเพียงข้อเดียว**

- ความสะอาด ความกระตือรือร้น
- ความขยันหมั่นเพียร ความเคารพต่อกติกา กฎระเบียบ และกฎหมาย
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.3) สุจริต **เลือกตอบเพียงข้อเดียว**

- ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น
- ความไม่คดโกงใคร ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ความมีคุณธรรมตามหลักศาสนา หรือวัฒนธรรม
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.4) จิตอาสา ****เลือกตอบเพียงข้อเดียว****

- ความสามัคคีมีจิตอาสา ความมีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัว
- ความเสมอภาค ไม่เหลื่อมล้ำ ความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2) ท่านคิดว่าประชากรในจังหวัดเชียงรายมีคุณธรรม / จริยธรรมที่โดดเด่นในด้านใดมากที่สุด ****เลือกตอบเพียงข้อเดียว****

- ความพอเพียง ความเสียสละ ความรับผิดชอบ
- ความมีสติ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนอดกลั้น
- ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ซื่อตรง ความกตัญญูกตเวที
- ความเมตตากรุณา

3) ท่านคิดว่าควรมีการปลูกฝังคุณธรรม / จริยธรรมในด้านใดให้แก่ประชากรในจังหวัดเชียงรายมากที่สุด ****เลือกตอบเพียงข้อเดียว****

- ความพอเพียง ความเสียสละ ความรับผิดชอบ
- ความมีสติ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนอดกลั้น
- ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ซื่อตรง ความกตัญญูกตเวที
- ความเมตตากรุณา

4) โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม / ปรับปรุง ด้านสถานการณ์คุณธรรมของจังหวัดเชียงราย (ถ้ามี)

ขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือ

แบบสอบถามข้อมูลคุณธรรม

ภาคผนวก ข.

สถานการณ์คุณธรรมจากแหล่งข่าว ปี พ.ศ.2560 – 2563

ข่าวปี 2560

1. บสย. ผนึก คบจ. เชียงใหม่ - เชียงราย ขับเคลื่อน CSR ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (RYT9, 5 ก.ค.60)
2. มหกรรมเกษตรปลอดภัย วิถีพอเพียง วิถีชุมชน (RTY9, 2 มี.ค.60)
3. พิธีเปิดการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่จังหวัด กลุ่มจังหวัด เขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงรุ๊ก ปีที่ 2 ครั้งที่ 2 (RTY9, 25 เม.ย.60)
4. เชียงรายเปิดเส้นทางท่องเที่ยวสายศิลปวัฒนธรรม-วิถีธรรมชาติวิถีพอเพียง (เชียงใหม่รีพอร์ต, 26 ก.ย. 60)
5. คัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง“อยู่เย็น เป็นสุข” เพื่อเข้าสู่ระดับจังหวัด (เชียงใหม่รีพอร์ต, 7 ก.ค. 60)
6. กระทรวงการต่างประเทศจัดการสัมมนาและตรวจสภาพภูมิประเทศตามแนวชายแดนไทย-ลาว บริเวณแก่งผาได ผาตั้ง และภูชี้ดาว จังหวัดเชียงใหม่ (RTY9, 5 ม.ค. 60)
7. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่ รับรางวัล 2 ประเภทดีเด่นหน่วยงาน ประจำปี 2559-2560 (เชียงใหม่รีพอร์ต, 25 ส.ค. 60)
8. นครเชียงใหม่ อบรมโครงการ ทักษะศึกษาดูงานผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับการประกอบการสู่สากล (เชียงใหม่รีพอร์ต, 27 ส.ค. 60)
9. อบจ. เชียงราย ส่งเสริมความเสมอภาคทางการเมือง(เชียงใหม่รีพอร์ต, 22 ส.ค. 60)
10. อบจ.เชียงใหม่ และคณะกรรมการออกตรวจติดตามเงินอุดหนุน โชนที่ 1 (เชียงใหม่รีพอร์ต, 7 ก.ย.60)
11. กรุงไทยร่วมรัฐมอบบัตรสวัสดิการรัฐวันแรกคึกคัก(เชียงใหม่รีพอร์ต, 21 ก.ย. 60)
12. ยกระดับพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพอาชีพสตรี 5 จังหวัดภาคเหนือ ฝัาระวังปัญหาการค้าประเวณีและการค้ามนุษย์ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 9 ส.ค. 60)
13. พลเมืองดีเก็บเงินแสนคืนเจ้าของ ในห้างเซ็นทรัลฯ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มี.ค. 60)
14. จัดหางานจังหวัดเชียงใหม่มอบใบอนุญาตทำงานให้คนไร้สัญชาติมาตรา13 ณ บริษัท ลิงห์ปาร์ค เชียงราย (สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่, 3 ก.พ.60)
15. ปลัดพม.ยกทีมบุกเชียงใหม่ ขับเคลื่อนรณรงค์ด้านค้ามนุษย์ (มติชน, 3 มิ.ย. 60)
16. หยุดการค้ามนุษย์ด้านสตรีและเด็ก พม. เดินหน้าขับเคลื่อนแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่ เชียงราย (เนชั่นทีวี, 3 มิ.ย. 60)
17. การประชุมคณะทำงานเพื่อความร่วมมือไทย (ภาคเหนือ) – ยูนนาน ครั้งที่ ๒ (RYT9, ก.ค. 60)
18. ปลัดท่องเที่ยว รุกเหนือสุดแดนสยาม ขานรับนโยบายรัฐบาล เตรียมพร้อมเป็นเจ้าบ้านที่ดี (RYT9, 27 มิ.ย.60)
19. สาธารณสุขกำชับ 8 จังหวัดภาคเหนือฝัาระวังป้องกันผลกระทบสุขภาพประชาชนจากปัญหาหมอกควัน (RYT9, 10 มี.ค. 60)

20. “โครงการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลนครเชียงราย” (เชียงรายรีพอร์ต, 29 ก.ย. 60)
21. เชียงราย เมืองต้นแบบการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติอย่างยั่งยืน (เชียงรายรีพอร์ต, 20 พ.ย. 60)
22. เปิดบ้านเทศบาลนครเชียงราย OPEN HOUSE. โชว์ผลงานนโยบายทุกด้าน ร่วมก้าวสู่นครเชียงราย 4.0(เชียงรายรีพอร์ต, 7 ธ.ค.60)
23. เซ็นทรัลแจ่งเหตุโรคติดต่อทางผิวหนังจากบ้านบอล ยืนยันทำความสะอาดทุกวัน พร้อมมีมาตรการป้องกัน (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
24. นครเชียงราย อบรมเชิงปฏิบัติการ “รูปแบบการจัดการเมืองและสิ่งแวดล้อม ความต่างที่ต้องเรียนรู้” (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
25. แขวงทางเร่งติดตั้งสัญญาณเตือนโค้งในตัวเมืองสุดอันตราย(เชียงรายรีพอร์ต,13 ก.ค. 60)
26. นรช.โชว์แสงยานุภาพสกัดกั้นยาเสพติด(เชียงรายรีพอร์ต, 22 มิ.ย 60)
27. อบจ.เชียงราย ดำเนิน “โครงการ 18 อำเภอ 18 นวัตกรรมสรรค์สร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน” (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
28. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ลงพื้นที่ “โครงการ 18 อำเภอ 18 นวัตกรรมสรรค์สร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน”(เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
29. อบจ.เชียงราย ลงพื้นที่ตรวจงานโครงการซ่อมสร้างถนนลาดยางผิวจราจร (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
30. ทน.เชียงราย ร่วมพิธีเปิดโครงการขั้วปลอดภัย เปิดไฟ ใส่หมวก(เชียงรายรีพอร์ต, 1 พ.ค. 60)
31. โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (เชียงรายรีพอร์ต, 4 พ.ค. 60)
32. ตรวจเยี่ยม ติดตามจุดตรวจจุดสกัด จุดบริการและด่านชุมชน (เชียงรายรีพอร์ต, 4 พ.ค. 60)
33. สิงหา 60: CHIANG RAI ZERO WASTE สร้างวัฒนธรรมสังคมปลอดขยะ (มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, ส.ค. 60)
34. รายงานข่าวสุขภาพะ ภาคเหนือ สานใจสานพลัง (เชียงราย) 3 ตุลาคม 2560 ตอน เวทีเสริมพลังเครือข่ายจิตอาสาประชารัฐ ครั้งที่ 2 (สถานีวิทยุและโทรทัศน์สุขภาพแห่งชาติ, 3 ต.ค. 60)
35. รายการ “สานรัก คนเก่งหัวใจแกร่ง” วันอาทิตย์ที่ 28 พฤษภาคม 2560 ทางแอป AIS PLAY, AIS PLAYBOX และ Youtube samrakais (เด็กดี) (RYT9, 25 พ.ค. 60)
36. โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สพป.ชร ต.เวียง อ.เทิง จ.เชียงราย เข้าเยี่ยมชมศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (RYT9, 4 ก.ค. 60)
37. ปก.รายงานเกิดสถานการณ์วาตภัยในจังหวัดเชียงรายและพะเยา พร้อมประสานจังหวัดเร่งให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย (RYT9, 6 พ.ค. 60)
38. สภาวิศวกร ถึงจุดหมายแล้ว เดิน-วิ่ง-ปั่น โครงการ"บ้านเวียงป่าเป้า...ปลอดภัยจากอัคคีภัย" (RYT9, 5 ม.ค. 60)

39. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ส่งมอบโครงการพัฒนาความร่วมมือด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ระหว่าง PEA – EDL พร้อมเปิดจ่ายกระแสไฟฟ้า เชียงของ-ห้วยทราย สปป.ลาว (RYT9, 11 ม.ค. 60)
40. นเจอร์ โบโอเทค จำกัด สมทบทุนการศึกษา มูลนิธิเพื่อชีวิตและพัฒนาสังคม (RYT9, 25 ม.ค. 60)
41. “ยามาฮ่ามอบรางวัล CSI Championship 2016” (รางวัลผู้จำหน่ายดีเด่น เชียงรายได้ที่หนึ่ง) (RYT9, 23 ก.พ. 60)
42. นายธนิษฐ์ – คุณหญิงเทวี เจียรนวนนท์ และครอบครัว ร่วมพิธีถวายวิปัสสนากรรมฐานนานาชาติ ณ ไร่เชิญตะวัน จ.เชียงราย(RYT9, 23 ก.พ. 60)
43. 7/4/60: มูลนิธิเพื่อสมอบเงินสมทบทุนแก่มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมจำนวน 40,000ดอลลาร์สหรัฐ (1,400,000 บาท) สำหรับการซ่อมบำรุงโรงเรียนในเชียงรายและโครงการอบรมครูอาสา (RYT9, 27 เม.ย. 60)
44. นักศึกษานิเทศฯ SPU เรียนกับตัวจริง ประสบการณ์จริง คิวรางวัลการประกวดภาพถ่ายวิถีชีวิต ส่งเสริมการท่องเที่ยว จ.เชียงราย “Digital Media Challenge” (RYT9, 10 เม.ย. 60)
45. ดีเจ.กิ้ง - เบนซ์ AF” สุดประทับใจ นำชาว Like ตามรอยเส้นทางสายพระราชดำริสำเร็จ (ดีเจ นำทัพมาทำที่เชียงราย) (RYT9, 12 พ.ค. 60)
46. นครเชียงราย...นครแห่งศิลปะและวัฒนธรรม (เชียงรายรีพอร์ต, 29 ก.ย. 60)
47. เทศบาลนครเชียงราย ได้ร่วมกิจกรรมเชิญธงชาติไทยและร้องเพลงชาติไทย เนื่องในวันพระราชทานธงชาติไทย และครบรอบ100ปี ธงชาติไทย(เชียงรายรีพอร์ต, 29 ก.ย. 60)
48. เทศบาลนครเชียงราย ขอเชิญชวนประชาชน “ปลูกดอกไม้สี่เหล็อง” (เชียงรายรีพอร์ต, 29 ก.ย. 60)
49. เซ็นทรัลขอเชิญชวนพี่น้องชาวเชียงราย(เชียงรายรีพอร์ต, 6 ต.ค. 60)
50. เทศบาลนครเชียงราย ร่วมเฝ้ารับเสด็จและรับประทานโล่รางวัล พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ในโครงการเพชรล้านนา ประจำปี2560(เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
51. นครเชียงราย เป็นประธานในการประชุม เตรียมความพร้อมในการไปเข้าค่ายแลกเปลี่ยนภาษา และวัฒนธรรม (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
52. เทศบาลนครเชียงราย น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระเจ้า (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
53. เทศบาลนครเชียงราย น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระพุทธเจ้าหลวง พระปิยะมหาราช พระเจ้าอยู่หัวฯ (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
54. นายกวันชัยนำทีมปลูกไผ่ยึดหน้าดิน ดอยทอง (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
55. ชักซ้อมพิธีถวายดอกไม้จันทน์ เสมือนจริง เทศบาลนครเชียงราย ร่วมพ่อนเล็บถวายอาลัย (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
56. “สวนดอกไม้ ถวายพ่อ” เทศบาลนครเชียงราย เร่งเตรียมความพร้อม เพื่อถวายอาลัย อย่างสมพระเกียรติ (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)

57. เทศบาลนครเชียงราย เข้าร่วมพิธีถวายดอกไม้จันทน์ จังหวัดเชียงราย เนื่องในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระเมรุมาศจำลอง สนามบินเก่า ฝู่งบิน ๔๑๖ เชียงราย(เชียงรายรีพอร์ต, 31 ต.ค. 60)
58. เทศบาลนครฯ ไม่ยอมหยุด!!! ผู้สูงอายุ คือคลังปัญญาของชุมชน.. นายกฯวันชัย ลั่น!! พร้อมลุยเพื่อพี่น้องเทศบาลฯ (เชียงรายรีพอร์ต, 7 ธ.ค. 60)
59. มพล.จัดงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ นำแนวปรัชญา ศก.พอเพียง ร่วมกับงานวิทยาศาสตร์(เชียงรายรีพอร์ต, 16 ส.ค. 60)
60. ภาครัฐเร่งช่วยเหลือน้ำท่วมชายแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก (เชียงรายรีพอร์ต, 18 ส.ค. 60)
61. บ.ฮาดารี บริจาคช่วย มพล.จัดสร้างศูนย์โรคหัวใจและหลอดเลือดหัวใจ (เชียงรายรีพอร์ต, 24 ส.ค. 60)
62. อบจ.เชียงราย จัดกิจกรรม “D-ToC เชียงราย รวมใจถวายแม่” (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
63. นครเชียงราย ร่วมพิธีเปิดการคัดเลือกนักดนตรี ร่วมวงดนตรีเยาวชน สิงห์ปาร์ค-เชียงรายบราสแบนด์ (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
64. ทน.ชร.ร่วมพิธีเปิดโครงการเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาเมืองในอนาคต (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
65. นครเชียงรายปลูกดอกไม้ถวายพ่อ (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
66. อบจ.เชียงราย เสริมสร้างความเข้าใจ เจตคติ เชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ (เชียงรายรีพอร์ต, 7 ก.ย. 60)
67. อบจ.เชียงราย ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน ๙,๙๙๙ ดอกถวายพ่อ (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
68. อบจ.ชร.จัดสู่วัยเกมส์ (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
69. กองกำลังผาเมือง จัดกิจกรรมปลูกป่าอาเซียน (เชียงรายรีพอร์ต, 6 ก.ค. 60)
70. นศ.มพล.บริจาคเลือดถวายพระราชกุศลสมเด็จพระย่า 22 ปี (เชียงรายรีพอร์ต, 20 ก.ค. 60)
71. ชาวเชียงราย รวมใจประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์(ดอกพวงแสด)สัญลักษณ์ จังหวัด จำนวน ๙,๙๙๙ ดอก ส่งเสด็จพ่อหลวงรัชกาลที่ ๙ (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ส.ค. 60)
72. อบจ.อบรมพัฒนาทักษะกระบวนการเรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
73. อบจ.ชร.ทำดอกไม้จันทน์ (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
74. อบจ.เชียงราย ร่วมโครงการปลูกป่าสร้างรายได้ตามแนวพระราชดำริ (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
75. อบจ.เชียงราย ร่วมพิธีทานหาแม่ฟ้าหลวง (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
76. อบจ.เชียงรายด้วย ร่วมกิจกรรม “เพาะดอกดาวเรือง ถวายพ่อ ปลูกพุทธรักษา ถวายย่า” (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
77. อบจ.เชียงราย ร่วมกิจกรรมในพิธีลงนามถวายพระพร รัชกาลที่ 10 (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)

78. อบจ.ชร.ร่วม ร่วมกิจกรรมปล่อยปลา เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และกิจกรรมประชารัฐร่วมใจกำจัดผักตบชวา (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
79. นครเชียงราย ร่วมพิธีเปิดการอบรมโครงการชุมชนน่าอยู่ หน้าบ้านน้อมอง ประจำปี ๒๕๖๐ (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
80. เทศบาลนครเชียงรายจัดพิธีหล่อเทียนพรรษา ประจำปี ๒๕๖๐ (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
81. นครเชียงราย เข้าร่วมการประชุมนานาชาติว่าด้วยพุทธศาสนาและมนุษยชนในภูมิภาคเอเชีย (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
82. สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15 เพาะกล้าไม้ 1 ล้านต้นแจกทั่วภาคเหนือพื้นฟูป่า (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
83. มูลนิธิไทยอาสาป้องกันชาติ ช่วยภัยแล้งทหารชายแดน (เชียงรายรีพอร์ต, 24 พ.ค. 60)
84. อบจ.เชียงราย ร่วมกับเจ้าหน้าที่ อบต.ศรีถ้อยและผู้นำชุมชน ออกสำรวจพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้ง (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มิ.ย. 60)
85. อบจ.เชียงราย เข้าร่วมประชุมวางแผนการจัดกระบวนการฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มิ.ย. 60)
86. อบจ.ชร.จัดโครงการกระบวนการโรงเรียนชานา (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มิ.ย. 60)
87. เทศบาลนครเชียงราย ร่วมพิธีอบรมปฐมนิเทศโครงการมหาวิทยาลัยผู้สูงอายุ (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มิ.ย. 60)
88. เทศบาลนครเชียงราย ร่วมพิธีทำบุญฉลองสมณศักดิ์สัญญาบัตรพัตยศ เจ้าคณะตำบลชั้นเอก (เชียงรายรีพอร์ต, 6 มิ.ย. 60)
89. นครเชียงราย ร่วมเปิดห้องสมุดของเล่น Play And Learn โดยมูลนิธิหอมเสม พรุ้งพวงแก้ว (เชียงรายรีพอร์ต, 6 มิ.ย. 60)
90. อบจ.ชร. ร่วมโครงการแก้ไขปัญหาดักเก็บผักตบชวาและวัชพืช ประจำปี 2560 (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
91. อบจ.ชร.ร่วมบูรณาการแก้ไขปัญหาดักเก็บผักตบชวาแหล่งน้ำคาบเกี่ยวระหว่าง (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 60)
92. อบจ.เชียงราย สร้างฝายชะลอน้ำ (เชียงรายรีพอร์ต, 6 เม.ย. 60)
93. เซ็นทรัลฯ ขอเชิญร่วมตักบาตร พระสงฆ์ 99 รูป ในงาน “หอมบุญ วิสาขบูชา” (เชียงรายรีพอร์ต, 1 พ.ค. 60)
94. ฉีดพ่นหมอกควัน (ULV) ในพื้นที่หมู่บ้านดงเจริญ (เชียงรายรีพอร์ต, 4 พ.ค. 60)
95. เทศบาลนครเชียงราย จัดกิจกรรมออกกำลังกายยามเช้า (ทุกวันพุธ) (เชียงรายรีพอร์ต, 27 มี.ค. 60)
96. สิงห์อาสา นำเครือข่ายนักศึกษาไทยต่างชาติ มอบเสื้อหนาว สร้างไออุ่นที่บ้านห้วยแม่เหลี่ยม จังหวัดเชียงราย รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด นำกลุ่มอาสา นำเสื้อกันหนาวไปมอบให้แก่ผู้ประสบภัยหนาวที่โรงเรียนบ้านห้วยแม่เหลี่ยม โดยเครือข่ายสิงห์อาสา มีนักศึกษามาร่วม

- กว่า 100 ทั้ง นักศึกษาไทยและต่างชาติที่มาจาก ม.แม่ฟ้าหลวง, ม.เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ม.แม่โจ้ ม.พะเยา, ม.นเรศวร, ม.ราชภัฏพิบูลสงคราม, ม.ราชภัฏชัยภูมิ, ม.เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, ม.ราชภัฏธนบุรี, มศว. และ ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (RYT9, 8 ธ.ค. 60)
97. สมาคมชาวเหนือ บริจาคผ้าห่ม และอุปกรณ์การเรียน
สมาคมชาวเหนือพร้อมคณะ 40 คน ออกเดินทางไป บริจาคสิ่งของและอุปกรณ์การเรียนให้ประชาชน และนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย (RYT9, 16 พ.ย. 60)
98. พี่ตูน อทิวราห์ คงมาลัย กับการวิ่งรับบริจาค (RYT9, 8 พ.ย. 60)
99. สนามบินเชียงราย จัดสวนดอกไม้เพื่อถวายอาลัย ในหลวง ร.เก้า (RYT9, 27 ต.ค. 60)
100. สายการบินไทยเวียดเจ็ทเพิ่มเที่ยวบินพิเศษ สุวรรณภูมิ-เชียงราย ในช่วงพระราชพิธีถวายพระเพลิง ศพ (RYT9, 5 ต.ค. 60)
101. เบิ้ล ปทุมราช เจตตรามา!! ไม่สนคนว่าสร้างภาพ หลังลงช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ (RYT9, 24 ก.ค. 60)
102. 29/12/: สมัชชา UNHCR เชียงราย <https://www.unhcr.or.th/StatelessUNHCR> ได้ดำเนิน โครงการร่วมกับมูลนิธิแอ๊ดเวนตีสเพื่อการพัฒนาและบรรเทาทุกข์ (ADRA) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน โดยจัดตั้งศูนย์บริการในโรงเรียนต่างๆในพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวงและแม่จัน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเปิด โอกาสให้นักเรียนที่ไร้รัฐไร้สัญชาติรวมทั้งครอบครัวของพวกเขาสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ สัญชาติ รวมทั้งช่วยเหลือเพื่อยื่นคำร้องขอเอกสารรับรองการเกิด สัญชาติ สิทธิอาศัยถาวรและ เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสถานะทางทะเบียนราษฎรได้ (UNHCR ประเทศไทย, 29 ธ.ค. 60)
103. เครื่องถ่ายภาพศิลปะ เชียงราย ผนังกำแพงด้าน จ.เชียงราย เป็นเมืองศิลปะ เมืองศิลปะ (มติชน, 11 มิ.ย. 60)
104. ศิลปินเชียงราย วาดถ่ายไม้ 90 ใบสมทบ"พี่ตูน (คมชัดลึก, 15 ธ.ค. 60)
105. โตโยต้า ต่อยอดโครงการค่ายศิลปะ เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าโอท็อป (โตโยต้า, 27 ก.พ. 60)
106. ชั่วศิลปะ ค่ายศิลป์ สร้างสรรค์ 2560 (Thailand Exhibition, 6 มี.ค. 60)
107. รมว.วธ. มอบรางวัล “ถวัลย์ ดัชนี” เขตชูศิลปิน-ผู้ส่งเสริมด้านวัฒนธรรม ผนังเครื่องถ่ายภาพศิลปะ ขับเคลื่อน ยกเชียงรายต้นแบบ “เมืองศิลปะ” (Thai R News, 27 ก.ย. 60)
108. หนังสือเชียงราย 0250 ฉายที่ชั่วศิลปะ เชียงราย ในงาน อุ่นเครื่องเมืองศิลปะ หนังสือ (แผนงานสื่อ ศิลวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ, 6 มี.ค. 60)
109. ปภ.รายงานมีพื้นที่ประสบอุทกภัย 9 จังหวัด พร้อมระดมสรรพกำลังเร่งคลี่คลายสถานการณ์ให้กลับ สู่ภาวะปกติโดยเร็ว (RYT9, 21 ส.ค. 60)
110. ชาวเชียงรายเตรียมพาแม่ไปฉลองวันแม่กันได้ทำงาน “เพชรสมุทรคีรี วิถีไทย ประชาธิปไตย” งาน ท่องเที่ยวสุดเก๋ไก๋ สไตล์วิถีไทย 10-13 ส.ค.นี้ ลานหน้าเซ็นทรัลพลาซ่า เชียงราย (RYT9, 3 ส.ค. 60)

111. SPU: ที่ปรึกษา - อธิการบดี ม.ศรีปทุม ทำบุญมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยปทุมมาจอมศรีศรีเชียงรุ่ง วัดเวียงเชียงรุ่ง จ.เชียงราย (RYT9, 23 มิ.ย. 60)
112. TNP ธนพิริยะ มอบศาลาที่พักและทุนการศึกษาแก่ รร.พานพสกสวัสดิ์ จ.เชียงราย (RYT9, 8 มิ.ย. 60)
113. รวบกทีมอั้งเบื่องสูงปลตหนักให้ประชาชน (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ต.ค. 60)
114. ตชด.แจ้งสกัด 2 หนุ่มขนยาบ้ารุ่นใหม่โปรยไอซ์ ดัดแปลงซุกท้องรถ (เชียงรายรีพอร์ต, 10 ต.ค. 60)
115. รวบนุ่มใหญ่ขนยาบ้าล้านเม็ดขณะขับรถจากชายแดน (เชียงรายรีพอร์ต, 2 พ.ย. 60)
116. รอง ผบ.ตร.แถลงผลการปราบปราม 10 เดือนยึดยาบ้ากว่า 134 ล้านเม็ด ไอซ์กว่า 3,800 กิโลฯ ผู้ค้ารายใหม่เพียบ (เชียงรายรีพอร์ต, 16 ส.ค. 60)
117. หนุ่มเมียนมาบุกเซเว่น ใช้ป้ายตีพนักงาน ก่อนฟาด ตร. (เชียงรายรีพอร์ต, 17 ส.ค. 60)
118. ตำรวจเชียงรายจับยาบ้า 4 ล้าน เคตามีน200กิโลฯ (เชียงรายรีพอร์ต, 17 ส.ค. 60)
119. ชาวไร่ยาสูบชร.เดือดชู่เข้ากรุงหลังราคาลด2ปีซ้อน (เชียงรายรีพอร์ต, 18 ส.ค. 60)
120. โลล่าแก๊งค้ายาอีต 2.4 แสนเม็ดเครือข่ายยี่เซ ก่อนหลบหนีทิ้งรถ ของกลาง (เชียงรายรีพอร์ต, 22 ส.ค. 60)
121. แอบขโมยเรือเพื่อนรับทัวร์น้ำตก ขนโขดหิน ทำ 2 แม่ลูก จมน้ำดับ (เชียงรายรีพอร์ต, 22 ส.ค. 60)
122. พบอีกศพเหตุเรือล่มน้ำตก ยังไม่พบร่างต.ญ.2ขวบ (เชียงรายรีพอร์ต, 24 ส.ค. 60)
123. รวบ 4 โจ้ขนยาบ้า 3 แสนเม็ด หนีได้ 1 เจ้าหน้าที่เร่งตามล่า (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ก.ย. 60)
124. มาเลย์ตามหาเมียไม่เจอถึงแตก วังราว นทท.นิวซีแลนด์ ที่เชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 6 ก.ย. 60)
125. ตำรวจแม่จันสกัดจับขบวนการขนยาไอซ์ยกทีม เกือบ100กิโลฯ มูลค่า100ล้าน (เชียงรายรีพอร์ต, 7 ก.ย. 60)
126. ทหารรวบโจ้ 17 สมุนว่าเหนือขนแสนเม็ดรวบ 1 หนี 1 เร่งขยายผล (เชียงรายรีพอร์ต, 8 ก.ย. 60)
127. ยาบ้ามูเซอ-ว่าใต้ทะเลลักชายแดน 2.6แสนเม็ด คาคมี่จ่อชายแดนอีกเพียบ (เชียงรายรีพอร์ต, 13 ก.ค. 60)
128. ปปส.ไทย-มาเลย์หารือปราบยาเสพติด ปี 60 จับกระท่อมได้ 55 ตัน (เชียงรายรีพอร์ต, 13 ก.ค. 60)
129. รวบ 2 หนุ่มขนยาบ้าซุกกระสอบฟาง(เชียงรายรีพอร์ต, 17 ก.ค. 60)
130. แม่ทัพน้อยหารือเมียนมา เผยผู้ต้องหา ตั้งตัวเป็นเอเย่น ฝั่งทำซีเหล็ก (เชียงรายรีพอร์ต, 21 ก.ค. 60)
131. แม่ทัพภาค 3 ร่วม ผบช.ภ.5 แถลงข่าววิสามัญ 2 ศพ ยึดกว่า 2 ล้านเม็ด ไอซ์ 65 กก (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ส.ค. 60)
132. พบศพขึ้นอืดติดฝายเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 9 ส.ค. 60)
133. เมียนมา ทลายโรงงานยาบ้าห่างชายแดน7กม.ยึดยาบ้า 30ล้านเม็ด เครื่องจักร สารตั้งต้น ทรายปี้มเพียบ (เชียงรายรีพอร์ต, 9 ส.ค. 60)
134. รวบอีกขนยาเกือบ 3 แสนเม็ด คาค่านตรวจ รอยต่อพะเยา – เชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 8 พ.ค. 60)

135. วิสามัญแก๊งค์ค่ายา 9 ศพยึดของกลาง 7 แสนเม็ด(เชียงรายรีพอร์ต, 14 พ.ค. 60)
136. รวบแก๊งค์สกริมเมอร์ชาวจีน ขณะใช้บัตรรูดซื้อของ(เชียงรายรีพอร์ต, 24 พ.ค. 60)
137. ซ้อนแผนไล่จับ3หนุ่ม ยึดยาบ้าแสนเม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 25 พ.ค. 60)
138. ยึดยาบ้าได้อีก 5 แสนเม็ดจากบริเวณวิสามัญ 9 ศพ (เชียงรายรีพอร์ต, 26 พ.ค. 60)
139. อดีต ผช.ผญบ.วัย 69 ควงปิ่นลูกของยิง ผญบ.เจ็บ เจ้าอาวาสสาหัส และชาวบ้านดับ เหตุคับแค้นใจมานาน (เชียงรายรีพอร์ต, 28 พ.ค. 60)
140. คืบหน้า 2 ผตท.ฆ่าฟันศพน้องแอมข้ามพรมแดน ตร.สอบเข้มคนพาข้ามยังอุปไว้โครงเสียชีวิต (เชียงรายรีพอร์ต, 30 พ.ค. 60)
141. หวันแก๊งค์น้องแอมเข้าสู่เขตปกครองว่า จนท.เมียนมาเร่งติดตาม (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มิ.ย. 60)
142. ผู้ว่าเชียงรายแจ้งความดำเนินคดีคนปลอมเฟส เรียกเงินครึ่งแสน (เชียงรายรีพอร์ต, 6 มิ.ย. 60)
143. นักศึกษาโร้แจ้งศูนย์ตำรวจนครหลวงออกไปฝึกงานเกาหลีถูกใช้งานเหมือนทาส พร้อมลวนลามกอดหอมแก้ม (เชียงรายรีพอร์ต, 15 มิ.ย. 60)
144. ว.เกษตรเตรียมตั้งคณะกรรมการสอบสวน กรณีเด็กไปฝึกงานเกาหลี (เชียงรายรีพอร์ต, 15 มิ.ย. 60)
145. ตร.กว่า100นายคุมตัวเกสซ์กรทำแผน หวัดถูกประชาทัณฑ์ (เชียงรายรีพอร์ต, 24 มิ.ย. 60)
146. ย้ายแล้วผอ.วิทยาลัยเกษตรฯเชียงราย เพิ่งย้ายมาเดือนเดียว (เชียงรายรีพอร์ต, 15 มิ.ย. 60)
147. แจ้งความแล้วนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรฯถูกใช้แรงงานหนักและทำนาจาร (เชียงรายรีพอร์ต, 17 มิ.ย. 60)
148. ช่วยเหลือครอบครัวหอบลูก4หนีสามีทาสยา (เชียงรายรีพอร์ต, 28 มิ.ย. 60)
149. พญาเม็งราย ยึดเหล้าเถื่อน 160 ลิตร เตรียมขายสงกรานต์ (เชียงรายรีพอร์ต, 12 เม.ย. 60)
150. กลุ่มต้านสำรวจน้ำโขงยกพวกถือป้ายกลางเกาะชี้จะทำหนังสือถึงรัฐบาลจีน (เชียงรายรีพอร์ต, 29 เม.ย. 60)
151. แก๊งค์ค่ายาใส่ชุดทหารขนยาบ้าแสนเม็ดตบตา ตร.เผยทำสำเร็จมาแล้ว 1 ครั้ง (เชียงรายรีพอร์ต, 1 พ.ค. 60)
152. ยึดทรัพย์ 65 ล้านเครือข่ายยาเสพติดเชื่อมโยง 2 เรือนจำ (เชียงรายรีพอร์ต, 11 ม.ค. 60)
153. ทหารปะทะแก๊งค์ขนยาบ้าวิชา1ศพยาบ้ากว่าสองแสนเม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 27 ม.ค. 60)
154. รวบหนุ่มมิดถาวรจัดบ้านขโมยปลาร้าเครื่องครัวพร้อมทั้งอีกกองโตไว้ในบ้าน (เชียงรายรีพอร์ต, 22 มี.ค. 60)
155. ทหารปะทะยึดยาบ้าวิสามัญฯ2ศพ (เชียงรายรีพอร์ต, 29 มี.ค. 60)
156. เชียงรายยึดยาบ้ามโหราพกว่า 3.5 ล้านเม็ด ไอซ์อีก 9 กิโล (เชียงรายรีพอร์ต, 31 มี.ค. 60)

157. ภาคเหนือครองแชมป์การฆ่าตัวตายสูงสุดในประเทศไทย (Northern Public News, 18 ก.ย. 61)
158. พบเด็กบนดอยยังประสบปัญหาสถานะบุคคลอีกหลายพันคน (สยามรัฐ, 13 ม.ค. 60)
159. ยาเสพติดทะเลาะ วันเดียวตำรวจเชียงรายจับ3คดี ยาบ้า3ล้านกว่าเม็ด ไอซ์11กิโล (มติชนออนไลน์, 27 ก.ค. 60)
160. ปภ. รายงาน 2 จังหวัดภาคเหนือคุณภาพอากาศอยู่ในระดับส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พร้อมประสานจังหวัดภาคเหนือลดผลกระทบจากวิกฤตหมอกควัน (RYT9, 6 มี.ค. 60)
161. ศปภ. สรุป 6 วันสงกรานต์ เกิดอุบัติเหตุ 3,388 ครั้ง เสียชีวิต 335 ราย บาดเจ็บ 3,506 ราย (RYT9, 17 เม.ย. 60)
162. แม่สายอ่วม น้ำท่วมตลาดการค้าชายแดน แม่สาย -ท่าซี้เหล็ก (เชียงรายรีพอร์ต, 18 ส.ค. 60)
163. คนขับสิบล้อเมายาต้องคลั่งอาละวาดขับรถขวางถนน (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ส.ค. 60)
164. อบจ.เชียงราย ลงพื้นที่อำเภอป่าแดด เพื่อตรวจสอบความเสียหายจากสถานการณ์ฝนตกหนัก (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
165. ทน.ชร.เยี่ยมให้กำลังใจ ผู้ได้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุสะดุดทางเดินเท้า(ฟุตบอล) ในเขต ทน. (เชียงรายรีพอร์ต, 1 ก.ย. 60)
166. พบแล้วหนุมไฟอยู่ตักน้ำลาวดับ (เชียงรายรีพอร์ต, 23 ก.ค. 60)
167. คู่กรณีรุมทำร้ายในปั้มน้ำมันแม่สรวยเข้ามอตัวตำรวจต้องสอร่วมเพราะยังเป็นเยาวชน (เชียงรายรีพอร์ต, 18 ม.ค. 60)
168. ฝนกระหน่ำเชียงราย ทางเข้าบ้านด้าท่วมปิดถนน (เชียงรายรีพอร์ต, 7 ส.ค. 60)

ปี2561

1. ตม.ไทย ร่วม เฝ้ายามา หรือป้องกันการค้ำมนุษย์ข้ามชาติ ตามนโยบายปักใจัก พ.ต.อ เอกกร บุชบา บดินทร์ ผกก.ตม.จว (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ธ.ค. 61)
2. ราชภัฏเชียงรายเชิญนายความและผู้รู้แก้ไขปัญหานักศึกษาไร้สัญชาติ ก.พ. (มวลชนออนไลน์นิวส์, 26 ก.พ. 60)
3. ทีมหมูป่า กับ ความหวังของคนไร้สัญชาติเกือบ1ล้านคน (ข่าวสด, 26 ก.ค. 61)
4. พมจ.เชียงราย ร่วมกับ 11 องค์กร หนุนรณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์ชายแดน ไทย -ลาว ที่อำเภอเชียงแสน (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 31 พ.ค. 61)
5. กรมการขนส่งทางบกจัดประชุมระหว่างภาครัฐและเอกชนในภูมิภาคเอเชีย ครั้งที่ 9 ที่จังหวัดเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 14 ธ.ค. 61)
6. เทศบาลนครเชียงรายร่วมการประชุมผู้ปกครองนักเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 2 ก.ค. 61)
7. ครอบครัวสุดอนาถาพ่ออัมพฤตลูกสาว 11 ขวบเก็บผักเลี้ยงชีพ เรียนเก่ง เกรด4ทุกวิชา (เชียงรายรีพอร์ต , 7 พ.ค. 61)
8. อธิการบดี มพล. ให้โอวาทว่าที่บัณฑิต ลูกแม่ฟ้าหลวงต้อง “เก่ง-ดี-มีอัตลักษณ์” (เชียงรายรีพอร์ต, 8 พ.ค. 61)
9. 4 มกราคม 2561: ความร่วมมือ ไทย-พม่าเพื่อใช้น้ำในแม่สาย (RYT9, 4 ม.ค. 61)
10. เชียงรายโมเดล ชวนปั้นเล็กบูห์รี่ (RYT9, 61)
11. กสม. เตือนใจ ร่วมกับจังหวัดเชียงราย – องค์กรเครือข่าย ประชุมแก้ไขปัญหาการสถานะบุคคลในพื้นที่ จังหวัดเชียงราย (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 7 ธ.ค. 61)
12. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผนึกกำลังกับหน่วยงานรัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงรายเปิดตัวโครงการ เชียงรายแต่ๆ ปี 2561 (ข่าวสด, 2 พ.ค. 61)
13. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดประกวดคลิปวิดีโอเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย หัวข้อ“วัยรุ่น เชียงรายโชว์เหนือ (ข่าวสด, 13 มิ.ย. 61)
14. สมาคมสตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน เชียงราย ร่วมกับหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 2 มอบสิ่งของบำรุงขวัญทหารหาญตามแนวชายแดน..รักษาอธิปไตย..รักษาชาติ (เชียงรายรีพอร์ต, 22 ธ.ค. 61)
15. เมียจำแชน ร่วมหมูป่า ไหว้จำแชนวันเกิด38ปี (เชียงรายรีพอร์ต, 23 ธ.ค. 61)
16. ผบ.ฉก.ม.2 ตรวจเยี่ยมจุดตรวจ ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ พร้อมให้บริการประชาชน (เชียงรายรีพอร์ต, 30 ธ.ค. 61)
17. ผช.ผบ.ตร.ตรวจเยี่ยมเจ้าหน้าที่ด่านตรวจ พร้อมให้กำลังใจ และบริการผู้ใช้รถใช้ถนน (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ธ.ค. 61)

18. ทน.เชียงรายจัดบีกคสิ่นนึ่งเคย์ (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ม.ค. 62)
19. ทน.เชียงรายร่วมกับโรงเรียน ท.6 ทำบุญถวายแด่ ในหลวง ร.9 (ทน นายกเทศมนตรี) (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ม.ค. 62)
20. ครเชียงราย ร่วมปล่อยขบวนการแข่งขันกีฬาและเกมส์นันทนาการ “ฟ้าขาว เกมส์” ประจำปี 2561 (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ม.ค. 62)
21. คณะผู้บริหารเทศบาลนครเชียงราย เจ้าหน้าที่ พนักงานเทศบาลนครเชียงราย ร่วมกิจกรรมจิตอาสาในนามรัฐบาล “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ม.ค. 62)
22. นครเชียงราย ร่วมพิธีมอบเกียรติบัตร จิตอาสาพัฒนาเมืองเทศบาลนครเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ม.ค. 62)
23. เทศบาลนครเชียงราย ร่วมรณรงค์แบบ Big Cleaning Dayจังหวัดเชียงราย เพื่อต้อนรับฤดูการท่องเที่ยว (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ม.ค. 62)
24. แม่ทัพภาคที่ 3 นำจิตอาสา “เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ” ทำกิจกรรมพัฒนาทำความสะอาด พระอารามเก่าแก่เมืองพิษณุโลก และแหล่งท่องเที่ยว กองทัพภาคที่ 3 เปิดโครงการจิตอาสาพระราชตามแนวพระราชดำริ (เชียงรายรีพอร์ท, 6 ธ.ค. 61)
25. ติดตั้งแล้วภาพ THE HEROES เผยพบดินพิเศษเป็นสีทองที่ไม่เคยพบมาก่อน ทำให้ไม่ต้องทาสี (เชียงรายรีพอร์ท, 11 ธ.ค. 61)
26. “จำแชน”ถึงเชียงรายคนรับตลอดเส้นทางติดตั้งถ้ำหลวงบ่ายพุงนี้ (เชียงรายรีพอร์ท, 12 ธ.ค. 61)
27. นายกเทศมนตรีนครเชียงราย รับต่อไฟพระฤกษ์ กีฬาแห่งชาติครั้งที่ ๔๖ “เจียงฮายเกมส์” และกีฬาคนพิการแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖ “น้ำกกเกมส์” (เชียงรายรีพอร์ท, 13 ธ.ค. 61)
28. นครเชียงราย ร่วมกิจกรรมการแถลงข่าวจัดการแข่งขัน กีฬาแห่งชาติครั้งที่46 (เชียงรายรีพอร์ท, 13 ธ.ค. 61)
29. พร้อมคณะผู้บริหารเทศบาลนครเชียงรายและคณะกรรมการสมาคมกีฬาแห่งจังหวัดเชียงราย เข้าร่วมในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ 46 เจียงฮายเกมส์ (เชียงรายรีพอร์ท, 13 ธ.ค. 61)
30. ร่วมประกอบพิธีบวงสรวงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 46 “เจียงฮายเกมส์” (เชียงรายรีพอร์ท, 13 ธ.ค. 61)
31. ออมสินหนุนทุกด้านสร้างนศ.Start Up (มพล) (เชียงรายรีพอร์ท, 14 ธ.ค. 61)
32. โตโยต้ามอบ 108 หุ่น ปีที่ 14 เพิ่มโอกาสทางการศึกษา (เชียงรายรีพอร์ท, 14 ธ.ค. 61)
33. เทศบาลนครเชียงราย ร่วมพิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุ โซนที่ ๒ (เชียงรายรีพอร์ท, 31 ต.ค. 61)
34. เอไอเอส เดินสายมอบไออุ่น ผ่านโครงการ “เอไอเอส รวมใจบรรเทาภัยหนาว” ปีที่ 18 (เชียงรายรีพอร์ท, 3 ธ.ค. 61)
35. ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา เชียงราย เชิญร่วมทำบุญตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง พระสงฆ์จำนวน 99 รูป 5 ธ.ค.นี้ (เชียงรายรีพอร์ท, 4 ธ.ค. 61)

36. กิจกรรม Big Cleaning Day ตลาดสดเทศบาล ๒ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 1 ต.ค. 61)
37. นครเชียงใหม่ ร่วมลงพื้นที่เยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง คนชรา ผู้พิการ และด้อยโอกาส (เชียงใหม่รีพอร์ต, 1 ต.ค. 61)
38. ภาพวาดการช่วยเหลือหมาป่า 99%แล้วเหลือเก็บรายละเอียด (เชียงใหม่รีพอร์ต, 20 ก.ค. 61)
39. มหกรรมสละข้อซึ่ง สืบสานวัฒนธรรมดนตรีล้านนา (เชียงใหม่รีพอร์ต, 22 ก.ค. 61)
40. อ.เฉลิมชัยตอกเสาหลักสร้างศาลาหอศิลป์-รูปปั้นจำแخمถ้ำหลวง (เชียงใหม่รีพอร์ต, 1 ส.ค. 61)
41. รูปปั้นจำแخم สวยงามกว่าที่คิด นักท่องเที่ยวแห่ชมการปั้น (เชียงใหม่รีพอร์ต, 60)
42. ทน.ชร.ส่งทีมงานร่วมทำจุดลงจอด ฮ.ช่วยเหลือ 13 หมูป่า (เชียงใหม่รีพอร์ต, 5 ต.ค. 55)
43. เทศบาลนครเชียงใหม่ กรมป่าไม้ นักเรียน ตัวแทนชุมชน ร่วมโครงการรักษ์น้ำ รักป่า รักแผ่นดิน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 6 ส.ค. 61)
44. เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมปลูกป่าตามโครงการรักษ์น้ำ รักป่า รักแผ่นดิน เพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวาย เป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา (เชียงใหม่รีพอร์ต, 6 ส.ค. 61)
45. “AIS Digital For Thais” มุ่งนำดิจิทัลสร้างประโยชน์เพื่อคนไทยทั่วทุกภูมิภาค หนุนประเทศก้าวสู่ไทยแลนด์ 4.0 (เชียงใหม่รีพอร์ต, 8 ส.ค. 61)
46. อ.เฉลิมชัย เริ่มวาดภาพ “นางนอน NANGNON” เตรียมติดตั้งที่ถ้ำหลวง ขนบช่างภาพ THE HEROES (เชียงใหม่รีพอร์ต, 25 ส.ค. 61)
47. เทศบาลนครเชียงใหม่ รวมในพิธีมอบเงินและสิ่งของพระราชทานแก่ผู้ประสบอัคคีภัย (เชียงใหม่รีพอร์ต, 28 ส.ค. 61)
48. นครเชียงใหม่ มอบรางวัล ผู้กระทำความดี มีคุณธรรมจริยธรรม ประจำปี ๒๕๖๑ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 28 ส.ค. 61)
49. เทศบาลนครเชียงใหม่ ประชาชนจิตอาสา ร่วมกิจกรรม “Big Cleaning Day (เชียงใหม่รีพอร์ต, 28 ส.ค. 61)
50. นครเชียงใหม่ ร่วมอวยพรชาวมุสลิม เนื่องในวันฮารีรายออีดิลอัฎฮา ประจำปีอิหฺเราะห์ศักราช ๑๔๓๙ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 28 ส.ค. 61)
51. ทน.ชร.ร่วมกิจกรรม Big Cleaning Day (เชียงใหม่รีพอร์ต, 28 ส.ค. 61)
52. ยูโอบี เปิดโลกการเรียนรู้และจินตนาการให้กับเด็กผู้พิการทางสายตา กับโครงการหนังสือนิทานภาพนูน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 24 ก.ย. 61)
53. ลูกชายอาจารย์ถวัลย์ดัชนีเริ่มก่อวิหารหมื่นพระองค์ อย่างสวยงาม ที่วัดมุงเมือง (เชียงใหม่รีพอร์ต, 8 มิ.ย. 61)
54. ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา เดินทางมาบริจาคเลือดในวันผู้บริจาคโลหิตโลก (World Blood Donor Day) (เชียงใหม่รีพอร์ต, 14 มิ.ย. 61)

55. ทีมซีลห่างเด็กประมาณ 2กม.เจ้าหน้าที่พยายามใช้สารพัดวิธีเพื่อช่วยเหลือ (เชียงรายรีพอร์ต, 25 มิ.ย. 61)
56. ผู้ว่าพบญาติ 13 คนสูญหาย ย้ำทุกฝ่ายทำงานเต็มที่ ทุกนาทีมีค่า (เชียงรายรีพอร์ต, 25 มิ.ย. 61)
57. แพทย์มีประสบการณ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่เนปาลเสนอตัวช่วยเหลือนักเตะหมูป่า พร้อมแนะวิธีการรับมือ (เชียงรายรีพอร์ต, 28 มิ.ย. 61)
58. ชาวบ้านพบโพรงท้องถิ่น ซึ่กว้างและลึกตรงกับแนวถ้ำหลวง (เชียงรายรีพอร์ต, 28. มิ.ย 61)
59. นายกตุการทำงานของเจ้าหน้าที่ก่อนให้กำลังใจญาติแนะนำให้เชื่อแรงศรัทธา (เชียงรายรีพอร์ต, 29 มิ.ย. 61)
60. ผู้ว่าฯ ยันพบปล่องเข้าไปในถ้ำได้แล้ว แจ้งเหตุเจ้าหน้าที่เป็นลมไม่ได้ถูกไฟช็อต (เชียงรายรีพอร์ต, 29 มิ.ย. 61)
61. นายกสมาคมน้ำบาดาลไทย ยันเด็กยังมีชีวิต พร้อมรับรางวัลจากการเจาะบาดาลครั้งนี้เป็น 13 ชีวิตที่ออกมาอย่างปลอดภัย (เชียงรายรีพอร์ต, 29 มิ.ย. 61)
62. บำเพ็ญประโยชน์ขุดลอกและพัฒนาร่องน้ำด้านหลังวัดศรีทรายมูล (เชียงรายรีพอร์ต, 2 ก.ค. 61)
63. มูลนิธิร่วมกตัญญู ขอสนับสนุนหน้ากากดำน้ำเซลฟ์เฟซ ไซส์สำหรับเด็ก (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ก.ค. 61)
64. หมอเผยขั้นตอนการช่วยเหลือ มีทีมแพทย์และอุปกรณ์พร้อมรับมือ (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 61)
65. ครูบาบุญชุ่มปิดวาจา3วันทำพิธีเปิดถ้ำ ให้13หมูป่า (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ก.ค. 61)
66. หมอนวดจิตอาสา คลายเมื่อยให้เจ้าหน้าที่ (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ก.ค. 61)
67. ผาแฝดที่อป ไทค์ ดาราภูภัยเผย น้องได้ยินเสียงโก่งขัน หมาเห่า ตอนหนีน้ำ พุ่งนี้เตรียมค้นหา (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ก.ค. 61)
68. ซีลสละชีพ 1 นาย ผบ.เผยขวัญกำลังใจเรายังดี การพลีชีพครั้งนี้ต้องไม่เสียเปล่า (เชียงรายรีพอร์ต, 6 ก.ค. 61)
69. มอบ1ล้านครอบครัว จ.อ.สมาน เผยเป็นภาระกิจสุดท้ายก่อนกลับ (เชียงรายรีพอร์ต, 6 ก.ค. 61)
70. ผู้ว่าฯเผย ดีเดย์ นำหมูป่าออกจากถ้ำสู่ เตรียมเมยนำส่ง รพ (เชียงรายรีพอร์ต, 8 ก.ค. 61)
71. หน่วยซีล และนักประดาน้ำของต่างชาติเดินทางออกจากจังหวัดเชียงรายแล้ว หลังเสร็จสิ้นภารกิจช่วย 13 หมูป่า (เชียงรายรีพอร์ต, 12 ก.ค. 61)
72. ศิลปินเชียงรายรวมตัวกันวาดภาพเหตุการณ์ช่วยเหลือ 13 หมูป่า อ.เฉลิมชัยเผยหอศิลป์ถ้ำหลวงเสร็จใน 4 เดือน (เชียงรายรีพอร์ต, 14 ก.ค. 61)
73. ภาพ THE HERO เล่าภาระกิจช่วยหมูป่า ใกล้เสร็จแล้ว ศิลปินแห่ร่วมวาดภาพ (เชียงรายรีพอร์ต, 15 ก.ค. 61)
74. นักสำรวจถ้ำชาวอังกฤษให้ความให้นักเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ ในการเข้าถ้ำ พร้อมร่วมไว้อาลัย จำแซมวีระบุรุษถ้ำหลวง (เชียงรายรีพอร์ต, 17 ก.ค. 61)
75. เชียงรายจัดบิกคลีนนิ่งเดย์ ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สมเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว (เชียงรายรีพอร์ต, 23 เม.ย. 61)

76. ทน.เชียงราย เปิดโครงการอบรมคัดกรองสารพิษตกค้างในกระแสเลือดสำหรับเกษตรกรและประชาชน (เชียงรายรีพอร์ต, 1 พ.ค. 61)
77. เจ้าหน้าที่เร่งซ่อมแซมกุฏิวัดป่าอ้อ บ้านดู่ หลังเสียหายจากพายุ (เชียงรายรีพอร์ต, 26 พ.ค. 61)
78. เทศบาลนครเชียงราย รวมพลังทุกภาคส่วนช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัย (เชียงรายรีพอร์ต, 7 มิ.ย. 61)
79. ร่วมปลูกป่า "จิตอาสาประชารัฐร่วมใจ" ตามโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ (จัดให้มีได้, 21 มิ.ย. 61)
80. รพ.เชียงรายฯ ปลื้ม เงินบริจาคอุปกรณ์ทางการแพทย์เข้ามาไม่ขาดสาย เดินหน้าโครงการจัดหาเตียง 3 ไก่ แบบพาราเมทาส์สไตล์โรงพยาบาลเชียงรายประชาชนุเคราะห์ รับบริจาคอุปกรณ์ทางการแพทย์ ไม่ขาดสายเพื่อยกระดับการให้บริการ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ป่วยที่เข้าไปใช้บริการล่าสุด นายพนิชย์ วิทยาภัทร์ นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้าหลักสูตร ปปร. รุ่นที่ 20 ได้มอบเงินบริจาคจำนวน 150,000 บาท ให้แก่โรงพยาบาลเชียงรายประชาชนุเคราะห์ เพื่อจัดหาอุปกรณ์การแพทย์ที่ขาดแคลน โดยมี นายแพทย์ไชยเวช ธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงรายฯ เพื่อนร่วมสถาบันพระปกเกล้า และฮีโร่ ถ้ำหลวงเป็นผู้นับมอบปัจจุบันโรงพยาบาลของรัฐหลายแห่ง แม้ว่าจะมีงบประมาณลงไปสนับสนุนในแต่ละปี แต่ก็ถือว่ายังไม่เพียงพอที่จะจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะโรงพยาบาลเชียงรายประชาชนุเคราะห์ จ.เชียงราย ที่เพิ่งเปิดใช้ อาคารอุบัติเหตุ 14 ชั้น เมื่อเดือนเมษายนปีนี้ แม้ว่าจะมีอุปกรณ์ทางการแพทย์ในระดับหนึ่งแล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอจากความต้องการที่จำเป็นดังกล่าว ทำให้มีกลุ่มบุคคล คนใจบุญ เล็งเห็นถึงความสำคัญในการรักษาผู้ป่วยที่ต้องได้มาตรฐานเทียบเท่าสากลจึงได้เข้าไปสนับสนุนทุนทรัพย์ เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ (RYT9, 15 พ.ย. 61)
81. ชาวเชียงแสนร่วมใจใส่บาตรเที่ยงคืน สืบสานประเพณีอันดีงามของชาวเหนือ
ข่าวท่องเที่ยว 24 ตุลาคม พ.ศ. 2561 15:28 น. —ThaiPR.net
เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน ร่วมกับ กองทุนมหาอุปคุต วัด ชุมชน โรงเรียน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และโครงการ ตถุณ นครา โกลเด้น ไทเองเกิ้ล จัดงานร่วมสืบตำนานมรดกวัฒนธรรมประเพณีโบราณ "ขบวนอัญเชิญพระอุปคุต" และ"ตักบาตรเที่ยงคืน" หรือ พิธีตักบาตรเบ็งปืด อย่างงดงามและยิ่งใหญ่ ชาวเชียงแสนกว่าพันคนร่วมใจใส่บาตรเที่ยงคืนเพื่อเป็นพุทธบูชา ศิริมงคลแก่ชีวิตและสืบสานประเพณีอันดีงามของชาวเหนือ ณ วัดเจดีย์หลวง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย (RYT9, 24 ต.ล. 61)
82. ศิลปินเชียงรายสร้างแรงบันดาลใจด้านศิลปะให้กับน้องๆ นักเรียน นักศึกษา พร้อมขับเคื่อนเชียงรายเมืองศิลปะอย่างยั่งยืน (เชียงใหม่นิวส์, 13 ก.ค. 61)
83. มหกรรมศิลปะ “พุทธพลังแผ่นดิน อัจฉรย์งานศิลป์แผ่นดินล้านนา เชิญตะวัน Art Festival” (ท้องถิ่นนิวส์, 16 พ.ค. 61)
84. ถ้ำหลวง: 17 วันแห่งภารกิจช่วยทีมหมูป่าจากถ้ำมืด ภาพความร่วมมือ คราบน้ำตา สู่ความสำเร็จ (BBC News Thai, 16 ก.ค. 61)

85. แม่ทัพภาค 3 เผยผลงาน 2 เดือนจับยาเสพติดได้เพียบ เตรียมตีครูผู้ต้องหาตามจุดตรวจเตือนสติผู้คิดจะเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 20 ธ.ค. 61)
86. รวบแล้ว 2 โจ้ควงมีดดาบชิงทรัพย์ บี้มน้ำมันพี.ที. (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 20 ธ.ค. 61)
87. เจอยาบ้า 2 แสนเม็ดซุกป่าช้าวัดหลัง ทุกพื้นที่เข้มงวดป้องกัน (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 23 ธ.ค. 61)
88. 2 โจ้แสบขโมยเสื้อผ้าในเครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 24 ธ.ค. 61)
89. เหลืออด ชาวบ้านจัดมือบร็องผู้ว่า หลังนายทุนจ่อออกโฉนดทับที่ฝ่ายเก่า (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 25 ธ.ค. 61)
90. 3 โจ้ชุดขาว จัดตู้เซฟสภกรรม์การเกษตรเชียงร่าย ได้เงินสดกว่า 1 ล้านบาท (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 27 ธ.ค. 61)
91. รวบหนุ่มลำปางรับจ้างขนยาบ้ากว่า 5 หมื่นเม็ด หาเงินเที่ยวปีใหม่ (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 28 ธ.ค. 61)
92. ผบ.กองกำลังผาเมือง ตรวจสอบเจ้าหน้าที ประจำด่านตรวจกั้วทัพยั้ง วันแรก เชียงร่ายดับแล้ว 2 ร่าย (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 29 ธ.ค. 61)
93. กองกำลังผาเมือง ลงพื้นที่ตรวจสอบ ทหารพราน ปะทะ 4 ศพ ยึดยาบ้ากว่า 4 แสนเม็ด (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 4 ม.ค. 61)
94. คนร้านหลบหนีการจับกุม (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 4 ม.ค. 61)
95. รอง ผบ.ตร.ติดตามกวาดล้างยาเสพติด เผยเงินยาบ้าระบาคหนักยึดได้กว่า 250 ล้านบาท (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 6 ม.ค. 61)
96. ยาบ้าทะลักหนัก ทหาร ตำรวจ วิสามัญอีก 1 ศพ (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 7 ธ.ค. 61)
97. รอง ผบ.ตร.แถลง 1ศพ15ล้าน เผยพบแก๊งใหญ่อาศัยอยู่ชายแดน กวาดล้างเดือนกว่ายึดได้เกือบ 80 ล้านบาท (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 7 ธ.ค. 61)
98. บิ๊กลือต 3 หนุ่มตาค รับจ้าง 1.5 ล้าน ขนไอซ์300กิโล ผงขาวอีก 70 กิโล (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 15 ธ.ค. 61)
99. ผบ.กองกำลังผาเมือง แกลงข่าวยึดยาบ้าโลโก้ เรอัลมาดริด 18 ล้านบาท เผยเป็นการกำหนดแหล่งที่มา ด้านเมียนมาเข้มส่งกำลังสกัดกั้นชายแดน 300 นาย (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 17 ธ.ค. 61)
100. ตามล่า 2 โจ้ควงมีดปล้นบี้มน้ำมัน ฟันแขนพนักงาน ชิงเงิน 38,000 (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 18 ธ.ค. 61)
101. ผบ.ตร.ลงพื้นที่ เชียงร่ายเข้มปราบยาเสพติด เผย 2 เดือน ยึดยาบ้า 138 ล้านบาท ไอซ์กว่า 1,200 กิโล (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 19 ธ.ค. 61)
102. รวบ 4 โจ้แว่นบีกไบค์ซึ้นดอยขนยาบ้าเกือบแสน ไอซ์กว่า 20กิโล (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 4 ต.ค. 61)
103. รวบคาค่าน หนุ่มรับจ้างขนยาบ้ากว่า 2 แสนเม็ด พ่วงลูกเมียมาด้วยหวังรอดด่านตรวจ (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 7 ต.ค. 61)
104. แก๊งค้ายาแหกด่านตำรวจทำซึ้เหล็กโล่ล่ายึดยาบ้ากว่า 2 แสนเม็ด (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 11 ต.ค. 61)
105. รวบแก๊งยาเสพติดอาศัยหยุดยาวขนยาบ้า12ล้านไอซ์100กิโล อีกรายไปเก็บเบ็ด เจอยาบ้าซุกป่าข้างทาง 10 ล้านบาท (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 14 ต.ค. 61)
106. ตำรวจแม่อาয়ปฏิบัติการสกัดจับกองทัพนัดขนยาเสพติดในพื้นที่ (เชียงใหม่รายร็พอร์ท, 21 ต.ค. 61)

107. ทหารพราน ร่วม นรข.เชียงราย ยึดยาบ้าริมน้ำโขง 14.6 ล้านเม็ด ฉวยโอกาสช่วง ครม.สัญจรเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 29 ต.ค. 61)
108. พบอีกยาบ้าซุกพงหญ้า 6 แสนเม็ด ที่บริเวณ ถนนระหว่าง บ้านสันตันปุย-ห้วยไคร้ หมู่ 11 ต.ห้วยไคร้ อ.แม่สาย (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ธ.ค. 61)
109. ทหาร ร่วม ปส.ไล่ตามแก๊งค้ายาบ้าเจอเจ้าหน้าที่ยิงใส่ ปะทะ วิสามัญแก๊งยาบ้า 1 ศพ ยึดยาบ้า กว่า 6 ล้านเม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ธ.ค. 61)
110. กำลังทหาร บก.ควบคุม ศป.ปส.ชน.ที่ 3 นำโดย พ.ท.นพดล โตแสนสมบัติ ผบ.บก.ควบคุม ศป.ปส.ชน.ที่ 3 ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.พญาเม็งราย จ.เชียงราย ร่วมกันจับกุม นายสุชาติ อาษาเขต อายุ 18 ปี พร้อมของกลางยาบ้า 4,000 เม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ธ.ค. 61)
111. ทหารใช้ ม.44 รวบหนุ่มแม่สายซุกยาบ้า เกือบแสนเม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ธ.ค. 61)
112. พบชาย 2 คน ซึ่งไม่เคยเห็นหน้าในพื้นที่มาก่อน เดินเท้าอยู่ในสวนปาร์มทางเข้าหมู่บ้าน ใกล้กับจุดที่เจ้าหน้าที่ได้วิสามัญ นายอนุชา พากิจอุดม อายุ 25 ปี พร้อมยึดของกลาง ยาบ้า 6,100,000 (เชียงรายรีพอร์ต, 4 ธ.ค. 61)
113. พบอีกยาบ้าซุกพงหญ้า 6 แสนเม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ธ.ค. 61)
114. จับยาไอซ์ล็อตมึนหมากกว่า 300 กิโลกรัม ขณะขนลงดอยอพญาพิภักดิ์ ด้านเชียงของ ทหารพรานยึดยาบ้า อีกกว่าแสนเม็ดซุกริมฝั่งโขง (เชียงรายรีพอร์ต, 23 ก.ค. 61)
115. โผล่อีก 3 แสนเม็ดลอบขนทางเลียงเมือง ไม่รอดสายตา ตำรวจบ้านตู๋ (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ส.ค. 61)
116. จับแล้วผู้ต้องหาชิงหนีข้ามด่านแม่ต๋ำ (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ม.ค. 61)
117. ปะทะเดือดคาราวานยาเสพติดกลางดอย ทหารวิสามัญเฝ้าป่า 1 ศพยึดยาบ้า4แสนเม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 20 ส.ค. 61)
118. รวบ นศ.ขนยาบ้าซุกเป่า ข้ามด่านพรมแดน อ้างหาเงินไปจ่ายค่าหอ (เชียงรายรีพอร์ต, 28 ส.ค. 61)
119. ขนยาไอซ์ห่างชายแดน 3 กิโล เจอเจ้าหน้าที่หึ่งของกลางวังหนี่ (เชียงรายรีพอร์ต, 20 ส.ค. 61)
120. รวบ 2 สาวพะเยาขนยาบ้าพันเอว 3 หมื่นเม็ดอุ้มเด็กอำพราง (เชียงรายรีพอร์ต, 9 ก.ย. 61)
121. ตำรวจ ปส.ปะทะคาราวานยาเสพติด วิสามัญ 2 ศพ ยึดยาบ้ากว่า 2 ล้านเม็ด ไอซ์ เฮโลอื่นอีกเพียบ (เชียงรายรีพอร์ต, 11 ก.ย. 61)
122. เผยคาราวานยาเสพติดเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงเดินเลาะป่าเข้าถึงชั้นใน ด้านเจ้าหน้าที่ติดตามขบวนการที่บาดเจ็บ (เชียงรายรีพอร์ต, 11 ก.ย.61)
123. มือปืนประกบยิงประธานกู่ภัยแม่สาย วังหนี่เข้าป่ายังตามไปซ้ำ รอดหวุดหวิด (เชียงรายรีพอร์ต, 21 ก.ย. 61)
124. ตำรวจแม่จันจับยาเสพติด ล็อตมึนหมายาบ้า12ล้านไอซ์520กิโลฯหนี่จุดตรวจ (เชียงรายรีพอร์ต, 26 ก.ย. 61)

125. รวบแล้ว”ยัน แม่ข้าวต้ม” ตีนแม่วัวตัวแสบก่อเหตุจี้ดแงะ หัวชุมชน ผู้เสียหายเพียบ(เชียงรายรีพอร์ต, 29 ก.ย. 61)
126. พบอีกยาบ้าซุกก๋อไผ่ 120,000 เม็ด (เชียงรายรีพอร์ต, 7 มิ.ย. 61)
127. ทำเสียเองตำรวจสกัดจับผช.ผญบ.ชนฝิ่น-ยาบ้าเสฟอีกต่างหาก (เชียงรายรีพอร์ต, 8 มิ.ย. 61)
128. ปส.ล่อซื้อยาไอซ์30กิโลฯ ห่างชายแดนเพียง 1 กิโลเมตร (เชียงรายรีพอร์ต, 21 มิ.ย. 61)
129. ยึดอีกยาบ้าข้ามโขงซุกริมฝั่งไทย 7.4 ล.ไอซ์อีก 200 กิโลฯ เผยลาวกดดันหนักริบหนเข้าไทย (เชียงรายรีพอร์ต, 14 ก.ค. 61)
130. บิ๊กโจ๊กแถลงจับเว็บพนันบอลทั่วประเทศ พร้อมรวบหนุ่มในจีเรียใช้เฟสปลอมเป็นหนุ่มหล่อหลอกสาวไทย โอนเงิน (เชียงรายรีพอร์ต, 15 ก.ค. 61)
131. รวบแล้วโจรก่อเหตุลึบ จยย. นศ.ย่านราชภัฏเชียงราย พบก่อเหตุหลายครั้ง (เชียงรายรีพอร์ต, 3 เม.ย. 61)
132. จับยาบ้า 9 ล้านเม็ดยาไอซ์ล็อตเกือบ 800 กิโลฯ ค่าเกือบ2พันล้าน (เชียงรายรีพอร์ต, 3 เม.ย. 61)
133. ที่ปรึกษา สตช.แถลงเองยาบ้า 9 ล้านเม็ด เผยเข้มชายแดนช่วงสงกรานต์ เตือนพี่น้องชนเผ่าอย่างเกี่ยวกับยาเสพติด (เชียงรายรีพอร์ต, 3 เม.ย. 61)
134. ยึดได้อีกล็อตใหญ่ ไอซ์201กิโลฯ เนียนฝากส่ง บ.เอกชน (เชียงรายรีพอร์ต, 6 เม.ย. 61)
135. ป้ากักล้ำเกิน เสพยาบ้ายอมใจก่อน ขนยาบ้า 12,000 เม็ด เดินข้ามด่านพรมแดน (เชียงรายรีพอร์ต, 9 เม.ย. 61)
136. ญาติผู้ต้องสงสัยกว่า 100 คนคดียาบ้า 9 ล้านเม็ด และไอซ์เกือบ 800 กิโลฯ ปิดล้อมโรงพัก ยันเป็นผู้บริสุทธิ์ (เชียงรายรีพอร์ต, 10 เม.ย. 61)
137. คนร้ายลอบยิงกำนันคนดังประธานม้งเมียลูกสาวดับ(เชียงรายรีพอร์ต, 25 เม.ย. 61)
138. ชาวแม่ฮ่องสอนกว่า 500 คน ให้กำลังแกนนำคัดค้านสร้างฟาร์มหมูหลัง โดนฟ้องเรียกค่าเสียหาย 500 ล้าน (เชียงรายรีพอร์ต, 27 เม.ย. 61)
139. 4จุดหมู่บ้านกำนันม้งคลั่งคลือลอบยิงยกครัว (เชียงรายรีพอร์ต, 2 พ.ค. 61)
140. โดยจับยังยิ้มแป้น ตำรวจรวบหนุ่มชาวเขาพร้อมยาไอซ์เกือบ 30 โล (เชียงรายรีพอร์ต, 7 พ.ค. 61)
141. พบศพถูกยิงกลางหลังในพื้นที่ที่กำนันถูกยิง ยังไม่ชัดว่าโยงกันหรือไม่ (เชียงรายรีพอร์ต, 8 พ.ค. 61)
142. ตำรวจกองปราบจับมือดีเอสไอ ล่อซื้อประเวณี หลังพลเมืองดีแจ้งเบาะแสชายอเมริกัน รั้งจัดเช็ทซ์ทัวร์ เด็กเมียนมา รวบพร้อมแฟนเป็นมาฆ่าชิง พร้อมเด็กสาวอีก 2 คน (เชียงรายรีพอร์ต, 8 พ.ค. 61)
143. ทหารตำรวจภาค 5 ปูพรมตรวจค้น 20 จุดห้วยห่านสางคดียิงกำนัน (เชียงรายรีพอร์ต, 11 พ.ค. 61)
144. รวบชาวจีน ซุกไอซ์ 2กก.เตรียมขึ้นเครื่อง เห็นท่าไม่ดีรีบหนีตามจับได้ชายแดน ไทย-ลาว (เชียงรายรีพอร์ต, 11 พ.ค. 61)
145. ผช.ภ.5 เผย ออกหมายจับคดียิงกำนันแล้ว 4 ราย (เชียงรายรีพอร์ต, 18 พ.ค. 61)

146. แม่ทัพภาค 3 แกลงข่าว ยึดยาบ้า 7 ล้านเม็ด ไอซ์ 50 กิโลกรัม พร้อมขยายเวลาการปราบปรามไปอีก 1 เดือน เผยแก๊งค้ายาเกี่ยวโยงคดียิงกำนัน (เชียงรายรีพอร์ต, 19 พ.ค. 61)
147. ไม่หมดสักทีแก๊งค้ายาหันใช้ไปรษณีย์ถูก ตชด.จับเกือบ 4 แสนเม็ด ไอซ์อีก 2 กก. (เชียงรายรีพอร์ต, 20 พ.ค. 61)
148. ยึดอาวุธสงครามส่งไปรษณีย์ ถึงผู้รับหมู่บ้านชายแดน เผยต้นทางอยู่ สงขลา (เชียงรายรีพอร์ต, 21 พ.ค. 61)
149. โจรช่วงด์ตู้บริจาค วัดพระแก้ว ชูฉัตรห้ามบอกใคร (เชียงรายรีพอร์ต, 22 พ.ค. 61)
150. ที่ปรึกษา ผบ.ตร.แกลง ยึดยาบ้า 12 ล้านเชื้อโยงยิงกำนัน (เชียงรายรีพอร์ต, 22 พ.ค. 61)
151. จับหนุ่มขลุ่ยปิ่นหมิ่นนัดคาคดส่งข้ามฝั่ง (เชียงรายรีพอร์ต, 22 พ.ค. 61)
152. รถตู้แหกด่านตชด. ไม่รอดสกัดได้ยาไอซ์120กิโล (เชียงรายรีพอร์ต, 25 พ.ค. 61)
153. จับนายขนไอซ์ล็อตมหึมา 800 กิโล คาคเตรียมส่งไปประเทศที่ 3 ด้าน (เชียงรายรีพอร์ต, 29 พ.ค. 61)
154. ทหารยึดไอซ์ 30 กิโล ไกล่ชายแดน ขณะกำลังลำเลียงเดีฟาคความมืด (เชียงรายรีพอร์ต, 1 มิ.ย. 61)
155. ตม.เชียงของ จับเกาหลิเหนือลอบเข้าไทย (เชียงรายรีพอร์ต, 1 มิ.ย. 61)
156. ครูเขียนลูกหลังแตกซ้ำระบบ แม่ร้อง ผอ.โรงเรียนดั่งจะเอาผิดครู (ไทยรัฐออนไลน์, 4 มิ.ย. 61)
157. ทหารยิงปะทะดับแก๊งยาบ้า พบของกลางอื้อ-เร่งขยายผล
158. ปะทะ2ศพแก๊งยาเสพติด (RYT9, 61)
159. ปะทะเดือดหน้าอบต.! วิสามัญ เจ้าพ่อยาเสพติดรายใหญ่ ยึดยาบ้ากว่า 6ล้านเม็ด (ข่าวสด, 4 ธ.ค. 61)
160. ศพอดีตดีประตุระบายน้ำคลองชลประทานเชียงรายพบเคยพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน (ไทยรัฐออนไลน์, 1 เม.ย. 61)
161. หนุ่มเชียงราย อ้างเพื่อนชอบแอบดูเลือดต้องฆ่า กะชวก 18 แผล ทิ้งศพบ่อเกรอะ (มติชนออนไลน์, 22 มิ.ย. 61)
162. เจ้าอาวาสวัดดั่งเชียงรายหอบเงินเกือบ 60 ล้านแจ้งกรรมการวัด ชาวบ้านร่วมฟังกว่า 300 ยังไม่มีข้อยุติ (มติชนออนไลน์, 31 พ.ค. 61)
163. ชาวบ้านยื่นหนังสือสนง.พระพุทศศาสนาเชียงรายเอาผิดเจ้าอาวาสทุจริต (มติชนออนไลน์, 31 พ.ค. 61)
164. กระสุนปริศนาเข้าศรีษะหนุ่ม ขณะขับผ่านด่านตรวจ หลังกลับจากทำงานมาเที่ยวบ้าน (เชียงรายรีพอร์ต, 3 ม.ค. 61)
165. บิ๊กป็อก'สั่งผวจ.เชียงราย รายงานปมเจอทุจริต 20 กว่าโครงการใน 3 วัน ลั่นไม่ยอมให้มีกรโกงในมท. (ข่าวสด, 27 มี.ค. 61)
166. หนุ่มชลบุรี เมาทะเลาะในงานกีฬาสิ โม่โหดขับกระบะไล่ชนชาวบ้าน ลุงวัย 60 หนีไม่ทันโดนชนดับคาที่ (เชียงรายรีพอร์ต, 15 ธ.ค. 61)
167. ตร.บ้านดู่ ป้องปรามกลุ่มวัยรุ่นแต่งรถคลาสสิครวมตัวหวั่น ก่อเหตุ (เชียงรายรีพอร์ต, 20 ต.ค. 61)
168. ตำรวจนำเฟอร์ซิ่งรถบัสกลางดอยมารับข้อกล่าวหา ผู้ประกอบการสั่งพนักงานไม่มีกำหนด (เชียงรายรีพอร์ต, 14 ส.ค. 61)

169. 2 หน้่มใหญ่ ซึ่่ง จยย.ฝ้่าควมมี้ด พุ่่งชนหน้าวิหารวัดด้บคู้ (เซียงรายรี้พอร้ต, 9 เม.ย. 61)

170. เป็นเรื่่องแล้ว ลุงซ้บรตตู้เข้าแ้จ้งควมตำรวจชู้เอาผิด หลังถูกหว่าแ้ก้งล้กเด็กวอนลบจากโซลเซียง-สือ่า
(เซียงรายรี้พอร้ต, 5 พ.ค. 61)

ปี 2562

1. ลวธ. ชูคุณธรรมฯวัดท่าข้ามศรีดอนชัยต้นแบบชุมชนเข้มแข็งทางศาสนา-ศิลปวัฒนธรรมไทลื้อ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (รัฐบาลไทย, 26 ก.ย. 62)
2. อำเภอยั่งยืนพิจารณาการอนุมัติให้สัญชาติไทย24ราย (เกาะติดข่าวภาคเหนือ, 10 ก.ค. 62)
3. รายงานพิเศษ: 'สหกรณ์ฯเชียงใหม่'คว้ารางวัลดีเด่นผลิตข้าวคุณภาพมาตรฐานGAPเพิ่มรายได้ (RYT9, 2562)
4. อบจ.เชียงราย ได้รับคัดเลือกรับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ประเภทโดดเด่น จากนวัตกรรมดินซีเมนต์ผสมยางพาราสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Para Soil Cement Innovation for Sustainable Development) (สำนักงานปลัด อบจ., 2562)
5. อบจ.เชียงราย รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นทางวัฒนธรรม ประจำปี พ.ศ.2562 ระดับประเทศ (สำนักงานปลัด อบจ., 2562)
6. ต้นไม้ตายหรือถูกตัด1ต้นต้องปลูก4ต้นสร้างปอดกลางเมือง (เชียงรายรีพอร์ต, 10 มิ.ย. 62)
7. ฝ่ายงานซ่อมบำรุง เทศบาลนครเชียงราย ดำเนินการสำรวจและปรับปรุงฝาท่อจุดที่ชำรุด (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
8. เปิดโครงการขับเคลื่อนภัย เปิดไฟใส่หมวก เทศบาลนครเชียงราย (เชียงรายรีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
9. ขนส่งร่วมตำรวจตรวจควั่นดำ รณรงค์ป้องกันหมอกควันพิษ (เชียงรายรีพอร์ต, 4 เม.ย. 62)
10. ผู้ว่าเชียงรายติวเข้มพื้นที่เกิดหอตสพอด ย้ำให้ประชาชนเข้าใจ และเกิดสำนึกในสังคม (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มี.ค. 62)
11. ผู้ว่าเชียงรายลงพื้นที่จัดการปัญหา PM2.5 เน้นสร้างความชุ่มชื้นดักจับฝุ่น ซึ่งเป็นควันมาจากที่อื่น (เชียงรายรีพอร์ต, 25 มี.ค. 62)
12. คนไร้สัญชาติ อำเภอมแม่สาย รอพิสูจน์สถานะมากกว่า 3หมื่นคน (new) (Line today, 15 ก.ค. 61)
13. อบจ.เชียงราย ขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืน (สำนักปลัด อบจ., 6 ก.ย. 62)
14. โรงแรม เดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี ร่วมกับพนักงานโรงแรม ชุมชน ผู้ประกอบการ และเยาวชน ช่วยกันทำกิจกรรม เนื่องในโอกาสวันสิ่งแวดล้อมโลกปี 2562 ภายใต้แนวคิด Beat Air Pollution หยุดหมอกควัน และอากาศพิษ เพื่อคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม (เชียงรายรีพอร์ต, 7 มิ.ย. 62)
15. เราจะเป็นผู้ให้เสมอ ” ผบ.ร.17 พัน.3 นำทหารของประชาชน บริจาคโลหิต ช่วยผู้ป่วยผ่าตัดด่วนเนื่องอกในมดลูก รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์...ด้วยใจที่เสียสละ (เชียงรายรีพอร์ต, 8 มิ.ย. 62)
16. ภาพถ่าย “ดีใจบนภูชี้ฟ้า” คว้ารางวัลที่1ประกวดภาพถ่าย “แอ่วเจียงฮายม่วนขนาด” (เชียงรายรีพอร์ต, 8 มิ.ย. 62)
17. ยูโอบี จัดประกวดจิตรกรรมปีที่10 ชูความเป็นไทยในงานศิลปะ (เชียงรายรีพอร์ต, 10 มิ.ย. 62)

18. อาจารย์เฉลิมชัยชนวนชม วัตถุประสงค์ Light Fest ปทุมมบท โข้วแสงสยามค่าคืนปลายปีนี้ รายได้ให้ รพ. เชียงรายประชาชนเคราะห์ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 14 มิ.ย. 62)
19. เทศบาลนครเชียงใหม่ได้มอบโล่ให้เกียรติคุณ ในวันเทศบาล (เชียงใหม่รีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
20. เทศบาลนครเชียงใหม่ ประชาชนจิตอาสา และพสกนิกรทุกหมู่เหล่า ร่วมปลูกต้นไม้มงคลพระราชทาน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
21. ทน.เชียงใหม่ ร่วม “ กิจกรรม Kick Off “ ออกพัฒนา ทำความสะอาดในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
22. เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมพิธีเปิดโครงการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพ นักเรียน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
23. เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมรับชมการแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน ศักดิ์ทาสูร แสดงโดยนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
24. ปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นประธานเปิดโครงการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
25. เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมพิธีเปิดการประชุมแกนนำสุขภาพ (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) เพื่อเป็นการติดตามนิเทศงานของอาสาสมัครสาธารณสุข อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
26. เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมจัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน “กิจกรรมวิถีพุทธและภูมิปัญญา” (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
27. นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เป็นประธานเปิดโครงการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
28. นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ร่วมเป็นเกียรติพิธีเปิดอาคาร “ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก คลินิกหมอครอบครัวและศูนย์สุขภาพดีวัยทำงาน” (เชียงใหม่รีพอร์ต, 2 มิ.ย. 62)
29. ทหารเชียงใหม่ เร่งดับไฟป่า เผยใช้ ฮ.บินดับไฟ ต่อเนื่อง 3 วันแล้ว (เชียงใหม่รีพอร์ต, 7 เม.ย. 62)
30. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานกระแสมขยและสิ่งของพระราชทานวีรบุรุษไฟป่าผู้เสียสละ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 18 เม.ย. 62)
31. นักดำน้ำออกซึ่เยี่ยมหมู่ป่า ก่อนเข้าสำรวจถ้ำหลวงอีกครั้ง (เชียงใหม่รีพอร์ต, 22 เม.ย. 62)
32. ทน.ชร.อบรมการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนมุสลิม (เชียงใหม่รีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
33. เทศมนตรีนครเชียงใหม่ เป็นประธานเปิดโครงการส่งเสริมสุขภาพแกนนำชุมชนและประชาชนจิตอาสา (เชียงใหม่รีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
34. เทศบาลนครเชียงใหม่ มอบหน้ากากอนามัยป้องกันฝุ่น ให้ตัวแทนผู้นำชุมชนรับมอบไปแจกจ่ายให้ประชาชนในชุมชนแต่ละชุมชน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
35. เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมพิธีเปิดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)

36. เทศบาลนครเชียงราย เจ้าหน้าที่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ร่วมกิจกรรม วันอปพร.ประจำปี 2562 (เชียงรายรีพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
37. ไตรกีฬาสามเหลี่ยมทองคำศึกคัก ผบ.ทร.ลงแข่งด้วย (เชียงรายรีพอร์ต, 2 มี.ค. 62)
38. เชียงรายรวมพลังร่วมลดหมอกควันไฟป่า แสดงการใช้น้ำลดฝุ่นละอองในอากาศ เตรียมต้นเป็นเชียงรายโมเดล (เชียงรายรีพอร์ต, 4 มี.ค. 62)
39. ผู้ว่าฯ เชียงรายสั่งระดมรถฉีดพ่นละอองน้ำชายแดนแม่สาย เพิ่มความชุ่มชื้น ลดปริมาณฝุ่น PM 2.5 (เชียงรายรีพอร์ต, 11 มี.ค. 62)
40. ชาวเชียงรายร่วมใจพ่นละอองน้ำพร้อมกันหวังฝนเทียม (เชียงรายรีพอร์ต, 18 มี.ค. 62)
41. หน่วยซีล-ปภ.เก็บกู้อุปกรณ์ช่วยทีมหมูป่า ตกค้าง ปิด ถ้ำหลวง 3 วัน ส่วนสระมรถ-ขุนน้ำนางนอน เปิดให้เที่ยวได้ตามปกติ (เชียงรายรีพอร์ต, 18 มี.ค. 62)
42. ครบ 1 ปี หมูป่าติดถ้ำ ร่วมพิธีทำบุญ “จำแซม” (springnews, 24 มี.ย. 62)
43. รักประชาธิปไตยมีหมายจับมาเลือกตั้งโดนรวบคาคูหา (เชียงรายรีพอร์ต, 24 มี.ค. 62)
44. ไม่มั่นใจ 4 วันสุดท้ายขนของออกถ้ำหลวงเสร็จ ระดมจิตอาสาช่วย (เชียงรายรีพอร์ต, 26 มี.ค. 62)
45. เทศบาลนครเชียงราย จัดกิจกรรมวันสตรีสากล (เชียงรายรีพอร์ต, 28 มี.ค. 62)
46. เทศบาลนครเชียงราย เข้าอำนวยการเพื่อระงับเหตุเพลิงไหม้ (เชียงรายรีพอร์ต, 28 มี.ค. 62)
47. ฝุ่นควันเชียงรายยังหนัก ทหารระดมสร้างความชุ่มชื้นให้ มหาวิทยาลัย ด้านเอกชนขอเร่งแก้ไขหวั่นกระทบท่องเที่ยว (เชียงรายรีพอร์ต, 2 เม.ย. 62)
48. ขนส่งร่วมตำรวจตรวจควันดำ ทรรงค์ป้องกันหมอกควันพิษ (เชียงรายรีพอร์ต, 4 เม.ย. 62)
49. มพล.เปิดโต๊ะ เป็นตัวกลาง หาทางแก้หมอกควัน (เชียงรายรีพอร์ต, 4 เม.ย. 62)
50. ลูกศิษย์นับหมื่นแห่ร่วมทำบุญครูบาบุญชุ่ม 55 ปี หลังทราบจะปลีภิภิเวกนาน 3 ปี 3 เดือน (เชียงรายรีพอร์ต, 8 ม.ค. 62)
51. แก้ไขแล้ว หลังดราม่าไฟแดงทางเข้าโรงเรียนอนุบาลเชียงราย (ต้นเปา) (เชียงรายรีพอร์ต, 23 ม.ค. 62)
52. นายกเทศมนตรีนครเชียงราย เป็นประธานเปิดการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียนเทศบาล 7 (เชียงรายรีพอร์ต, 29 ม.ค. 62)
53. จิตอาสา 904 รุ่นที่ 1/61 “เป็นบ้า เป็นแม่พิมพ์” (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ม.ค. 62)
54. นพค.35 สนภ.3 นทพ. มอบผ้าห่มกันหนาว (เชียงรายรีพอร์ต, 31 ม.ค. 62)
55. ทหาร ร่วม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ทำแนวกันไฟ 2 แผ่นดิน ลด ไฟป่า หมอกควันในช่วงฤดูแล้ง (เชียงรายรีพอร์ต, 5 ก.พ. 62)
56. น้ำตาร่วง 2 แม่ลูกพบกันแล้ว หลังแม่หายออกจากบ้าน 8 เดือน ไปโผล่คุณหมิงประเทศจีน (เชียงรายรีพอร์ต, 14 ก.พ. 62)
57. มพล.ร่วมเอกชนพัฒนาธุรกิจ นวัตกรรม สินค้าชุมชน นศ.สู่ไทยแลนด์4.0 (เชียงรายรีพอร์ต, 26 ก.พ. 62)

58. ทน.เชียงราย ได้รับเมตตาดจาก ครูบาอริยชาติ อริยจิตโต เป็นประธานในพิธีสงฆ์ ในพิธีบวงสรวงและ อัญเชิญองค์พ่อขุนเม็งรายมหาราช (เชียงรายรีพอร์ต, 28 ก.พ. 62)
59. หัวใจน่ากราบ! ครอบครัว อัมพธ ยอมมอบร่างลูกชายให้ รพ. ไปต่อชีวิตคนอื่นอีก 6 ราย ประเด็นน่าสนใจ เด็กหนุ่มวัย 18 ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต แต่กลับต่อชีวิตให้กับคนอื่นอีก 6 คน หลังเขาไปบริจาคอวัยวะไว้ กับสภากาชาดไทย ด้านครอบครัวตกใจ และยากจะยอมรับ แต่ก็พร้อมมอบร่างให้กับโรงพยาบาล เพื่อ ช่วยชีวิตคนตามเจตนาธรรมของลูก เหตุการณ์นี้ถือเป็นเหตุการณ์เตือนใจสำหรับผู้ปกครองที่มีเด็กเล็ก ควรดูแลให้ดีอย่าคลาดสายตาเพราะอาจเกิดโศกนาฏกรรมสุดสลดขึ้นได้ (mthai, 30 พ.ค. 62)
60. ภาพหมอภาคย์- เด็กๆ ทีมหมูป่า กลับเข้าถ้ำหลวง ขนอุปกรณ์ช่วยชีวิตออกจากถ้ำหน่วยซีล พร้อมทหาร และเจ้าหน้าที่ 110 นาย ขนอุปกรณ์ช่วยชีวิต 13 หมูป่าออกจากถ้ำหลวง (mthai, 21 มี.ค. 62)
61. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศฝ่ายไทย ประชุมหารือร่วมกับปลัดกระทรวงการต่างประเทศฝ่ายพม่า กรณี การส่งกลับแรงงานพม่าผู้พลัดถิ่น (เชียงรายรีพอร์ต, 7 มี.ค. 62)
62. ชาวเชียงรายเข้าร่วมเป็นจิตอาสาฟื้นฟูถ้ำหลวง (PPTV Online, 13 ก.ค. 61)
63. พ่อเมืองเชียงรายนำจิตอาสาฯ ร่วมพัฒนา “หนองกล้วย” แหล่งน้ำสำคัญของเมือง (เชียงใหม่เดลี, 13 ต.ค. 62)
64. ปะทุหนัก! ระเบิดกำลังแรงดับไฟป่าดอยจระเข้ จ.เชียงราย ไฟป่าที่เกิดขึ้นในเขตอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก บริเวณดอยจระเข้ ตำบลป่าแม่จัน และตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ยังคงลุกลามอย่าง ต่อเนื่องมาตั้งแต่วันที่ 14 เมษายนที่ผ่านมา จนขณะนี้ คาดว่าทำให้พื้นที่ป่าไม้เสียหายไปกว่า 1,000 ไร่แล้ว เมื่อวานนี้ (15 เม.ย.) พลตรีจิระเดช กมลเพชร รองแม่ทัพภาคที่ 3 ได้เดินทางไป อำนวยการดับไฟป่าในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งติดตามการใช้เฮลิคอปเตอร์ เพื่อสนับสนุนการดับไฟป่าที่ เกิดขึ้นด้วย และประชาชนอาสาดับไฟป่ากว่า 2,000 คน ได้เข้าร่วมภารกิจดับไฟป่ากัน (Ch7news, 2562)
65. นักเรียนแม่สายแจกหน้ากาก รมรงค์ให้หยุดเผา พ่อเมืองพอใจจุดความร้อน-หมอกควันลด (มติชน, 5 เม.ย. 62)
66. 6ชนเผ่าอาข่า และโล้ซิงซ่า หมูบ้านอาข่าจัดเทศกาลโล้ซิงซ่า “บ่อ ฉ่อง ตู” เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของ อา ข่า 6 ชนเผ่า (เกาะติดข่าวภาคเหนือ, 8 ก.ย. 62)
67. ลี-อายุ จือปา AKHA AMA (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2562)
68. ชาวจีนเชียงรายจัดฉลอง60ปีมูลนิธิสาธารณกุศลสงเคราะห์ (Line today, 4 พ.ย. 62)
69. วว./อบจ.เชียงราย/บริษัทเชียงรายยูไนเต็ดคลับฯร่วมวิจัยพัฒนาการผลิตเชื้อเพลิงขยะ RDF ด้วย วทน. ขับเคลื่อนพื้นที่จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดปลอดขยะในอนาคต (RYT9, 16 ธ.ค. 62)
70. เชียงรายพร้อมแล้วจัดแข่งกีฬาคนพิการน้ำกอกเกมส์ (siamspport, 17 ม.ค. 62)
71. หมูมอบต.วังจากปัตตานีถึงเชียงราย 4,200 กม.ระดมทุนช่วยเหลือรพ.ชุมชน (โพสทูเดย์, 4 พ.ย. 62)
72. นิทรรศการ “Global Women- Women’s Art” โดย กลุ่มศิลปินแม่ญิงเจียงฮายและศิลปินนานาชาติ (เชียงรายโฟกัส, 2562)

73. แอลงข่าวการจัดงาน “มหกรรมรวมพลเยาวชนสร้างสรรค์” ประจำปี 2562 (เชียงรายริวิวส์, 26 ส.ค. 62)
74. จังหวัดเชียงรายสุดคึกคัก เปิดตัวเมืองแห่งกีฬาเชื่อมโยงจุดแข็งด้านวัฒนธรรม กีฬาพื้นบ้าน รั้งสรรค์ สะท้อนแหล่งศิลปะ และอาณาจักรของศิลปินแห่งล้านนา (ศูนย์รวมข่าวเอเชีย, 21 ธ.ค. 62)
75. ศิลปินแห่งชาติ อธิบาย 'พระพุทธรูปอุตร้าแมน' ปกป้องนศ.ศิลปะ (กรุงเทพธุรกิจ, 9 ก.ย. 62)
76. สธ.-สสจ.เชียงราย จัดกิจกรรม 'สาธารณสุขสุขชวนวิง' ตามแนวคิดท่าน ว.วชิรเมธี (มติชน, 17 ก.ค. 62)
77. หลวงพี่หัวใจไทย เดินรุดงค์เชียงรายถึงปลายด้ามขวาน (โพสต์ทูเดย์, 1 พ.ค. 62)
78. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย สั่งเร่งฉีดพ่นน้ำลดฝุ่นละอองในอากาศ หลังพบค่า PM 2.5 สูงเกินค่ามาตรฐาน (สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์, 11 มี.ค. 62)
79. 13 หมูป่า 'นางนอน' ชีวิตที่เลือกเอง (คมชัดลึก, 23 พ.ย. 62)
80. ควบ 2 หนุมรับจ้าง 4 แส่น ขนยาบ้า เกือบล้านเม็ด ชุกในรถกระบะจากชายแดน ปลายทางอุทธรียาฯ (เชียงรายริพอร์ต, 8 มิ.ย. 62)
81. ยึดทรัพย์แก๊งยาบ้า หลังถูกรวบพร้อมของกลางเกือบล้านเม็ด พบใช้เส้นทางอ้อมออกนอกประเทศเลี้ยงด่าน ก่อนวกกลับเข้าไทย (เชียงรายริพอร์ต, 9 มิ.ย. 62)
82. ตำรวจ ปส.ร่วมทหาร ฉก.ม.2 กองกำลังผาเมือง สกัดแก๊งค้ายาเสพติด 2.2 ล้านเม็ดไอซ์ 11 กิโลฯ (เชียงรายริพอร์ต, 12 มิ.ย. 62)
83. พบโครงกระดูกปริศนาถูกเผากลางป่าเหลือแต่ข้อเท้า (เชียงรายริพอร์ต, 2562)
84. สุดโหด ขับรถไล่เบียดใช้ลูกของยิงคู่กรณีดับ คาดปัญหาธุรกิจมืด กับขู่สาว (เชียงรายริพอร์ต, 13 มิ.ย. 62)
85. บข.ปส. ฉก.ม.2 แอลงข่าวจับผู้ต้องหาพร้อมยาบ้า 2.2 ล้านเม็ด ไอซ์ 11 กิโลกรัม (เชียงรายริพอร์ต, 14 มิ.ย. 62)
86. เมียนมาส่งตัวเสรี ผู้ต้องหาหายสาบสูญ อันดับ 1 ภาคใต้ หลังกบดานกว่า 2 ปี (ผ่านด่านเชียงราย) (เชียงรายริพอร์ต, 14 มิ.ย. 62)
87. ทน.ชร.การจัดอบรมให้ความรู้ และแนะนำผู้ประกอบการขนาดย่อมสู่ประเทศไทย 4.0 ตามโครงการ พัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Early – Stage) (เชียงรายริพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
88. ยึดยาบ้ามึน 10 ล้านเม็ด ทางขึ้นตอยแม่สลอง (เชียงรายริพอร์ต, 29 เม.ย. 62)
89. ไทยขอเมียนมาติดตามไล่ล่าแก๊งมันทุกเม็ด พ่วงชะลอสร้างฝายและแก้ปัญหาหมอกควัน (เชียงรายริพอร์ต, 30 เม.ย. 62)
90. รวบแม่เฒ่า 64 ปี นายหน้าค้าสาวพม่าชายแดน (เชียงรายริพอร์ต, 1 พ.ค. 62)
91. ปะทะกลางดึก วิา 4 ศพ ยึดยาเค 340 กิโลฯ หลังน้ำแล้งแก๊งค้ายาเดินข้ามน้ำ 30 คนจะเอ้ทหาร (เชียงรายริพอร์ต, 12 พ.ค. 62)
92. ตร.แม่สาย แจง กรณีรูดเงินชายชาวเขา เรียกสอบ ตร.แล้ว (เชียงรายริพอร์ต, 23 พ.ค. 62)

93. เจ้าหน้าที่สนธิกำลัง บุกรวบนักพนันคาบ่อน แตกกระเจิง วิ่งหนีกระโดดลงชั้น 2 เจ็บ (เชียงใหม่พอร์ท, 25 พ.ค. 62)
94. 2 วัยรุ่น ขนยาไอซ์ 50 กิโล กระโดดลงจากรถวิ่งไล่จับกันวุ่น (เชียงใหม่พอร์ท, 25 พ.ค. 62)
95. รวบแก๊งค้ายาบ้ากะฉวยโอกาสนักท่องเที่ยวช่วงสงกรานต์ ไม่รอดรวบได้ พร้อมยาบ้า 1 แสนเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 10 เม.ย. 62)
96. ไฟไหม้คดียาระเข้เจ้าหน้าที่ควบคุมไม่ให้ลามได้ พบไหม้หลายจุดทั่วจังหวัด ผู้ว่าสั่งขยายเวลาดเผาถึงสิ้นเดือน เม.ย. (เชียงใหม่พอร์ท, 16 เม.ย. 62)
97. ติ่งยาบ้า 2 หมื่นเม็ดริมแม่น้ำสาย (เชียงใหม่พอร์ท, 18 เม.ย. 62)
98. ยาเสพติดระบาดหนักแม่สาย จับยาไอซ์ 15 กิโล อีกราย ยาบ้าเกือบแสนเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 20 เม.ย. 62)
99. ทหารไล่ติดตามรถขับฝ่าเจ้าหน้าที่บริเวณชายแดน ก่อนทิ้งรถหนี ค้นรถพบยาบ้า 1 ล้านเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 3 มี.ค. 62)
100. ขนยาบ้าชิงจยย.หนีทหารพรานจวนตัวทิ้งรถหนีเข้าป่า ค้นเจอสองแสนเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 9 มี.ค. 62)
101. ตำรวจ 191 รวบ 2 หม่อง ส่งเคตامين 5 กิโล ไปรษณีย์ไปสหรัฐฯ (เชียงใหม่พอร์ท, 10 มี.ค. 62)
102. รวบ 2 หนุ่มคาชายแดน หลังซื้อเฮโลอิน ยาบ้า จากประเทศเพื่อนบ้าน มาขายให้ชาวบ้าน (เชียงใหม่พอร์ท, 12 มี.ค. 62)
103. ปส.วิสามัญแก๊งค้ายา 1 ศพหลังยิงเปิดทาง รวบอีก 2 ยึดยาบ้า 8 ล้านเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 16 มี.ค. 62)
104. รวบ 2 หนุ่มชาวเขารับจ้าง 3 หมื่นขนยาบ้า 3.4 แสนเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 17 มี.ค. 62)
105. เลือกตั้งยังไม่ทันเสร็จดีแอบขนยาบ้าเข้าตรู ทหารสกัดได้คาชายแดน 50,000 เม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 25 มี.ค. 62)
106. แก๊งค้ายาขนยาบ้า 47 กระสอบ กว่า 9 ล้านเม็ด ยางแตกทิ้งรถหนี (เชียงใหม่พอร์ท, 29 มี.ค. 62)
107. อุปทูตสหรัฐฯ ร่วมตำรวจข่าวกรองลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์ยาเสพติด (เชียงใหม่พอร์ท, 29 มี.ค. 62)
108. ผู้ว่าฯ เชียงรายเรียกประชุมด่วนหลังหมอกควันเชียงรายพุ่งหนัก กว่า 1,300 จุด (เชียงใหม่พอร์ท, 1 เม.ย. 62)
109. รัฐ-เอกชน 17 จังหวัดภาคเหนือร่วม 6 แขวงลาวเหนือถกแก้ค้าชายแดน (เชียงใหม่พอร์ท, 4 เม.ย. 62)
110. บุกลลายคาราโอเกะลดค่าประเมินเด็ก (เชียงใหม่พอร์ท, 3 เม.ย. 62)
111. ตำรวจเชียงใหม่ รวบแก๊งยาบ้า 3 ราย รวมกว่า 20 ล้านเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 4 เม.ย. 62)
112. ยังเงิบ เมียนมาไม่ส่งตัว “อิคคิว” แก๊งมันทุกเม็ด (เชียงใหม่พอร์ท, 24 ม.ค. 62)
113. “อิคคิว มันทุกเม็ด” ต้องรับโทษ หลบหนีเข้าเมืองที่เมียนมาก่อน 5-6 เดือน ก่อนส่งตัวให้ไทย (เชียงใหม่พอร์ท, 24 ม.ค. 62)
114. รวบ 3 หนุ่มเวียงแก่นส่งยาบ้า ไอซ์ ทาง บ.รับส่งพัสดุ (เชียงใหม่พอร์ท, 25 ม.ค. 62)
115. บังคับสับหรือเมียนมาขนยาบ้าข้ามน้ำ เผยลูกเมียถูกจับเป็นตัวประกัน (เชียงใหม่พอร์ท, 26 ม.ค. 62)

116. ปะทะแก๊งค์ยาบ้า วิสามัญ 1 ศพ ยึดเกือบ3ล้านเม็ด (เชียงใหม่รีพอร์ต, 28 ม.ค. 62)
117. ตม.ไทย พบ เจ้าหน้าที่เมียนมา คาดอีก 2 วัน จะส่งตัวผู้ต้องหาทั้ง 81 คนให้ไทย (เชียงใหม่รีพอร์ต, 6 ก.พ. 62)
118. เมียนมาเผยรายชื่อ 5 ผู้ต้องหา เครือข่ายมันทุกเม็ด ยังไร้ร่องรอยเทพอโซโล บิ๊กโจ๊กเตรียมบินแถลงข่าว (เชียงใหม่รีพอร์ต, 7 ก.พ. 62)
119. แก๊งค์ยาแหกด่านถูกไล่ทันทิ้งรถคันเจอบ้า4.4ล้านเม็ด (เชียงใหม่รีพอร์ต, 8 ก.พ. 62)
120. กระหน่ำยิงหนุ่มนักร้องชาวไทยดับ ศาลานจอตรถดับตั้งเมียนมา (เชียงใหม่รีพอร์ต, 9 ก.พ. 62)
121. แก๊งค์ยาเตรียมส่งมอทยาไอซ์ ตำรวจตามเจอทั้งข้างทาง 5 กิโล (เชียงใหม่รีพอร์ต, 9 ก.พ. 62)
122. รวบชาวเขาชิงมอเตอร์ไซค์แอบขนยาเสพติด เข้าชายแดน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 12 ก.พ. 62)
123. ปล่อยตัวแล้ว 81 คนไทยถูกพม่าจับ ตรวจพบมีหมายจับเพิ่มเป็น16ราย แก๊งค์มันทุกเม็ด 15 ราย (เชียงใหม่รีพอร์ต, 13 ก.พ. 62)
124. รวบ 3 สาวใหญ่ ขนยาบ้า 5 แสนเม็ด พบประวัติทำมาแล้ว 7 ครั้ง (เชียงใหม่รีพอร์ต, 17 ก.พ. 62)
125. วิสามัญหนุ่มอาซ่าขนยาบ้า 5 ล้านเม็ดยิงต่อสู้ขณะหลบหนีอีกคนรอดไปได้ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 21 ก.พ. 62)
126. เฉลิมเกียรติ ขึ้นเหนือ ยึดทรัพย์แก๊งค์ยาบ้า เครือข่ายยาเสพติดเกือบ50ล้าน (เชียงใหม่รีพอร์ต, 21 ก.พ. 62)
127. สุลกากร ลงพื้นที่ตรวจตลาดชายแดน หลังพ่อค้าขายบุหรี่ไฟฟ้าให้เด็ก (เชียงใหม่รีพอร์ต, 25 ก.พ. 62)
128. พบ น้องกัปตัน หายตัวปริศนาที่เชียงใหม่ สภาพล่อนจ้อนคาดคนปล่อยทิ้ง (mthai, 5 พ.ค. 62)
129. จับยาบ้าที่แม่สายที่ขนโดยสารวัตรสืบเมืองอุทัยฯ รับจ้างขนยาบ้า (mthai, 11 ก.ย. 62)
130. ฆ่ายกครัว 3 ศพพ่อแม่ลูก ดับปริศนาคาบ้าน (62) (เดลินิวส์, 3 ธ.ค. 62)
131. นักสิทธิมนุษยชนชี้ “น้ำผึ้ง” เป็นบุคคลไร้สัญชาติในไทยคนแรกที่ถูกสหรัฐฯ ปฏิเสธไม่ออกวีซ่าให้ (BBC News Thai, 8 พ.ค. 62)
132. ตม จว เชียงรายจับต่างด้าวลอบทำงานต้องห้าม ไร้ใบอนุญาต (สยามฮอตไลน์, 9 ส.ค. 62)
133. ขนยาบ้า8ล้านเม็ดเจอสกัด งดปีนยิงสู้ถูกปส.เป่าดับ1ศพ (เดลินิวส์, 16 มี.ค. 62)
134. เชียงรายโมเดลแฝงฤทธิ์! 5 เดือนวิสามัญแก๊งค์ยานรกแล้ว 13 ศพยึดยาบ้าได้นับร้อยล้านเม็ด (MGRonline, 30 มี.ค. 62)
135. ตม.เชียงใหม่ รวบหนุ่มค้ำมนุษย์เพื่อนร่วมชาติ คาบ้านพักเจ้าตัวยังปฏิเสธ (เชียงใหม่นิวส์, 30 มิ.ย. 62)
136. จนท.บุกทลายร้านโอเคะเชียงใหม่ ลักลอบค้ำกามพบบัญชีช่วยจำนวนมาก (Workpoint today, 2562)
137. หนุ่มเชียงใหม่จอดบ๊ิกไบค์ ปลิดชีพปริศนาคาโรงพัก คาดแจ้งเทรดเงิน (ไทยรัฐ, 12 ก.ย. 62)
138. สลด สาวกรงวัย 18 ปีตห้องรมควัน ฆ่าตัวคาหอพักที่เชียงใหม่ (ไทยรัฐ, 9 ก.ย. 62)
139. โขเชียยลจวกหม่อมทำท่าโยคะแหกขาหน้าวัดร่องเสือเต้น ด้านตร.ท่องเที่ยวเรียกเตือนแล้ว (เชียงใหม่รีพอร์ต, 5 มิ.ย. 62)
140. หนุ่มใหญ่เมาเหล้าลงเล่นน้ำดับ (เชียงใหม่รีพอร์ต, 20 มิ.ย. 62)

141. แฉครูโรงเรียนดังเชียงใหม่แซดตี้จีบ นร.สาว ม.6-ชอบเปิดคลิปโคโยตี้ให้เด็ก (MGRonline, 2562)
142. สั่งย้ายฟ้าผ่า 9 ตำรวจ สภ.แม่สาย เช่นข่าวฉาว รีดเงิน 2 หมื่น (ไทยรัฐ, 25 พ.ค. 62)
143. สวนกล้วยหอมเงินในพญาเม็งรายฉาวอีก คนงานพม่าโวยถูกเบียดค่าแรง-เผยแพร่กิจทุจริตหนัก (สยามรัฐ, 23 ธ.ค. 62)
144. หมุ่มเชียงใหม่ถูกแพนทิง เครียดจัดป็นหมอชิต หัวงโตดฆ่าตัวตาย (Microsoft News, 23 ธ.ค. 62)
145. ‘จ.เชียงใหม่’ ยื่นมือช่วยชาวนา หลังจากเอกชนค้างจ่ายเงินค่าข้าวข้ามปี ‘เสียหายรวม 3.3 ล.’ (มติชน, 3 พ.ค. 62)
146. “ชาวนาแม่จัน” ขายข้าวไปแล้วเกือบปีแต่ไม่ได้เงิน มูลค่ากว่า 3.5ล.บาท น้ดรวมพล 2 พ.ค.นี้ (มติชน, 1 พ.ค. 62)
147. รวบ ดร.สาว หนีคดีโกงเงิน สโมสรเชียงใหม่ กว่า 6 ล้าน ชุก กทม. คาเซตบางนา (ไทยรัฐ, 27 ก.ย. 62)
148. คุณคนละ10ปี 6 ด.! อดีตนายก อบต.ห้วยชมภู เชียงราย-พวก ทุจริตสร้างถนนคอนกรีต 7 โครงการ (สำนักข่าวอิศรา, 27 ก.ย. 62)
149. คุณ 6 ด. ให้รอการลงโทษ! อดีตผู้ว่าฯ เชียงราย ทุจริตอนุญาตสร้างคอมเพลกซ์กีฬา 'กลีข' (สำนักข่าวอิศรา, 2 ก.พ. 62)
150. ป.ช.อุบเจียบพันอาญา ปลัดเทศบาลบ้านแซว เชียงราย-พวก 5 ราย คดีทุจริตจัดซื้อ ผ้าห่ม ปี 57 (สำนักข่าวอิศรา, 27 พ.ค. 62)
151. รวบเครือข่ายค้ายาไอซ์ 7 คน พร้อมของกลาง จากแม่สายสู่ กทม. (คมชัดลึก, 8 ธ.ค. 62)
152. ฝุ่นเชียงใหม่ฟุ้งต่อเนื่องวันที่ 3 ฝ่ายปกครอง-อปท.พนักกำลังเร่งดับไฟเวียงแก่น (ประชาชาติธุรกิจ, 13 มี.ค. 62)
153. “โค้ชเอก” ใต้รับทรัพย์หนัง “13 หมูป่า” เผยข่าวยังจะไม่มีกินเลย (PPTV online, 11 ก.ย. 62)
154. จับคาเขาขณะกำลังเผาป่าอ้างเป็นที่ทำกินจะทำอย่างไรก็ได้ (เชียงใหม่ริพอร์ต, 9 เม.ย. 62)
155. หมอกควันเชียงใหม่ยังน่าห่วง ผู้ว่าฯ สั่งเจ้าหน้าที่ลาดตระเวณในป่าจับคนเผา ด้านเมียนมาสั่ง 19 หมู่บ้านชายแดนงดเผาแล้ว (เชียงใหม่ริพอร์ต, 15 มี.ค. 62)
156. จับแล้วมือเผา หลังผู้ว่าฯ เข้ม ด้านเมียนมากระทบหนักยกเลิกเที่ยวบินแล้ว (เชียงใหม่ริพอร์ต, 15 มี.ค. 62)
157. ไฟไหม้ร้านขายอุปกรณ์เครื่องครัวรายใหญ่เชียงใหม่ เจ้าหน้าที่เร่งหาสาเหตุ (เชียงใหม่ริพอร์ต, 27 มี.ค. 62)
158. เชียงรายวิกฤตหนัก หมอกควันฟุ้งเกินค่า ไฟป่า ฟ้าหม่นทึบทั้งเมือง สั่งเวยชีวิตแล้ว 1 ศพ หลังเหตุไฟป่า (ข่าวสด, 31 มี.ค. 62)
159. วิกฤตอีกครั้ง! ฝุ่น PM 2.5 จ.เชียงใหม่ พบชาวบ้านกลับมาเผาเตรียมทำเกษตร(Ch7 news, 2562)
160. วิกฤตPM2.5 เชียงรายลุกลาม! ม.แม่ฟ้าหลวงปิด 2 วัน-วอนรัฐเร่งแก้ไข (Workpoint today, 31 มี.ค. 62)
161. สุดเศร้า! อาสาดับไฟป่าถูกไฟคลอกเสียชีวิตแล้ว ผู้ว่าฯ เร่งเยียวยา (เชียงใหม่ริพอร์ต, 12 เม.ย. 62)

ภาคผนวก ค.

ภาพกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
วันเสาร์ที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2563
ณ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน

ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ - สกุล   ดร.ภัททิรา วิภาวิญญู
 ตำแหน่ง   อาจารย์
 สังกัด   สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 e-mail   pattira@mfu.ac.th

การศึกษา

- 2555   ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (สังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 2538   ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 2535   ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความสนใจทางวิชาการ

Discourse Analysis
 Sociolinguistics

ผลงานวิจัย

- 2548   ภัททิรา วิภาวิญญู. การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย.
- 2553   ภัททิรา วิภาวิญญู. วาทกรรมและการสร้างอัตลักษณ์ของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน. การประชุมแม่ฟ้าหลวงวิชาการ พ.ศ. 2553 : 12 ปี ตามรอยสมเด็จพระเจ้า (19-20 พ.ย. 2553)
- 2557   ภัททิรา วิภาวิญญู. กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ.
- 2560   ภัททิรา วิภาวิญญู. การใช้กลวิธีทางภาษาไทยในคำสอนเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยการพูดของพระมหาจุฒิชัย วชิรเมธี ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์.

บทความวิชาการเผยแพร่

- 2551 ภัททิรา วิภาวิญญู. การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษา เฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก ประเทศพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย **ประเทศไทย** Proceeding การประชุมเครือข่ายการวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ปี 2551 “เทคโนโลยีสู่ชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ โรงแรม โซฟีเทล ราชอาอคิด จังหวัดขอนแก่น (17-19 มกราคม 2551)
- 2558 ภัททิรา วิภาวิญญู. กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ. Proceeding งานประชุมวิชาการระดับชาติ "ภาษาและวัฒนธรรม 2558" เรื่อง อำนาจไร้พรมแดน : ภาษาวัฒนธรรม และอำนาจของการสื่อสารในชีวิตประจำวัน. (27 กรกฎาคม 2558)
- 2558 ภัททิรา วิภาวิญญู. กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ. บทความวิจัย.วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) หน้า 145-161.
- 2559 ภัททิรา วิภาวิญญู. จากความแตกต่างสู่กระบวนการปรับรับเพื่อเรียนรู้ในห้องเรียนพหุวัฒนธรรม. (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติภาษาและวัฒนธรรม 2559 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล “เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม:อนาคตและความท้าทายของประเทศไทย” 25-26 กรกฎาคม 2559
- 2560 ภัททิรา วิภาวิญญู. การใช้กลวิธีทางภาษาไทยในคำสอนเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยการพูดของพระมหาอุทัย วชิรเมธี ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์. (Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 "นวัตกรรมการศึกษา เพื่อ Thailand 4.0" 25-27 กรกฎาคม 2560
- 2561 ณัฐมา ศุภขนานันท์ พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง และ ภัททิรา วิภาวิญญู. สงคราม แสงธรรม และ ประชาธิปไตย: กำเนิดหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระบบการศึกษาไทย. บทความวิจัย. วารสาร รมยสาร ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2561) หน้า 291-310

ผู้ร่วมวิจัย 1

ชื่อ - สกุล	ดร. ภาณี แก้วบวร
ตำแหน่ง	อาจารย์
สังกัด	สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
e-mail	phoranee.kae@mfu.ac.th

การศึกษา

1993	B.A. (Mass Communication) Ramkhumheang University, THAILAND
2000	M.A. (International Relations-Political Sciences) Jawaharlal Nehru University,INDIA
2012	Ph.D. (Social Sciences) Mae Fah Luang University,THAILAND

ความสนใจทางวิชาการ

Social Media Paradigm

ผลงานวิจัย

- 2549 ภาณี แก้วบวร. *ปัญหากระบวนการค้าแรงงานพม่าด้านการบริการในพื้นที่จังหวัดเชียงราย.*
- 2552 ภาณี แก้วบวร. *อิทธิพลของสื่อต่อการปรับตัวในยุควิกฤตเศรษฐกิจของชาวบ้านตำบลเต่า จังหวัดเชียงราย.*
- 2012 Phoranee Kaewbovorn. *Empowerment by Language. Burmese Workers and Thai Media in Northern Thailand.*
- 2015 Marisa Phumipak N.Nongkai and Phoranee Kaewbovorn. *Ways to Improve the Management of Health Promotion Projects of Sri Muang Chum Sub District, Mae Sai District, Chiang Rai Province, Thailand.*

- 2559 ภรณี แก้วบวร. *งานวิชาการนอกกระดาด: สื่อใหม่และอำนาจ*. Journal of Language and Culture. Vol. 35(Special Issue) January-June 2516 Research Institute of Languages and Cultures of Asia. Mahidol University.P.185(Thai language article)
- 2559 ภรณี แก้วบวร. *Life in Exchange for Like : A Case Study of Teenagers Tombon Thasud, Muang District, Chiang Rai THAILAND.*
- 2017 Phoranee Kaewbovorn. *Media Power –Patriotism Paradigm : A Case Study of Laos’ Ideology on Thai Media.*
- 2019 Phoranee Kaewbovorn. *Social Phenomenon and Media Challenges: A Case Study of World Rescue Mission of Tham Luang Cave, Chiang Rai, Thailand.*

บทความวิชาการเผยแพร่

- 2549 ภรณี แก้วบวร. *ปัญหากระบวนการดำเนินงานพม่าด้านการบริการในพื้นที่จังหวัดเชียงราย*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน,สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(Thai language article)
- 2552 ภรณี แก้วบวร. *อิทธิพลของสื่อต่อการปรับตัวในยุควิกฤตเศรษฐกิจของชาวบ้านตำบลเต่า จังหวัดเชียงราย*. สัมมนาวิชาการระดับชาติประจำปีคณะศิลปศาสตร์ ฉลองครบรอบ 7 ปี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง “มองมนุษย์และสังคมในยุคโลกไร้พรมแดน (Proceeding).วันที่ 24-25 กรกฎาคม 2552. เชียงใหม่ โรงแรมเชียงใหม่ออคิด.(Thai language article)
- 2012 Phoranee Kaewbovorn. *Empowerment by Language. Burmese Workers and Thai Media in Northern Thailand*. Zeitschrift zur Kultur Asiens,Volumn1/2012. ORIENTIERUNGEN.Bonn, GERMANY
- 2015 Marisa Phumipak N.Nongkai and Phoranee Kaewbovorn. *Ways to Improve the Management of Health Promotion Projects of Sri Muang Chum Sub District, Mae Sai District, Chiang Rai Province, Thailand*. International Journal of Health, Physical Education and Computer Science in Sports. Volume-17 No.1 Quarterly January – March 2015. INDIA

- 2559 ภรณี แก้วบวร. *งานวิชาการนอกกระดาด: สื่อใหม่และอำนาจ*. Journal of Language and Culture. Vol. 35(Special Issue) January-June 2516 Research Institute of Languages and Cultures of Asia. Mahidol University. P.185(Thai language article)
- 2559 ภรณี แก้วบวร. *Life in Exchange for Like : A Case Study of Teenagers Tombon Thasud, Muang District, Chiang Rai THAILAND.*”(Proceedings)การประชุมวิชาการระดับชาติภาษาและวัฒนธรรม 2559 สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล “เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม: อนาคตและความท้าทายของประเทศไทย” 25-26 กรกฎาคม 2559 หน้า 47
- 2017 Phoranee Kaewbovorn. *Media Power –Patriotism Paradigm : A Case Study of Laos’ Ideology on Thai Media.* (Online Proceedings)The 10th International Conference of HUSOC Network on “Dynamics of Humanities and Social Sciences in Cross-Border Societies”. February 2nd - 3rd, 2017. Faculty of Humanities, Chian Rai Rajabhat University
- 2019 Phoranee Kaewbovorn. *Social Phenomenon and Media Challenges: A Case Study of World Rescue Mission of Tham Luang Cave, Chiang Rai, Thailand.* Oral Presentation. The 3rd National Conference on Education in the Digital Era : Challenges for Humanities and Social Sciences. Faculty of Liberal Arts, Mahidol University, Thailand. 10 June 2019. (Online Proceedings since 12 July 2019)

ผู้ร่วมวิจัย 2

ชื่อ - สกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง
ตำแหน่ง	อาจารย์
สังกัด	สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
e-mail	pollavat.pra@mfu.ac.th

การศึกษา

- 2553 ปรัชญาดุุษฎีบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 2540 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศึกษา แขนงวิชาพิพิธภัณฑ์และการอนุรักษ์วัตถุทางวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2531 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

ความสนใจทางวิชาการ

Ethnicity

Museum Studies

Cultural Studies

Contemporary Art in Thailand

ผลงานวิจัย

- 2556 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “แนวทางการจัดการพื้นที่ชายแดนและเส้นเขตแดนรัฐให้กลายเป็นทุนทางสังคมระหว่างรัฐ” เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : พื้นที่ เชียงแสน ถึงเชียงของ และพื้นที่ต่อเนื่องในประเทศสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ทุนวิจัย สกอ(หัวหน้าโครงการ)
- 2556 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายผู้คน ในพื้นที่ ชายแดนอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย : การปรับนโยบายความมั่นคงชายแดน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว)
- 2557 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “ความเป็นชาติพันธุ์ของเด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์หรือมูลนิธิ” งบวิจัยจากมูลนิธิสตรีพิชคันทรี่โฮม(หัวหน้าโครงการ)
- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “การศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ ขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนาบนพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (หัวหน้าโครงการ)

- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “ภูมิปัญญาในวัฒนธรรมไท่ชนไทยในภาคเหนือตอนบน” โครงการวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ 2558(หัวหน้าโครงการ)
- 2559 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “พื้นที่ทางวัฒนธรรม ในกลุ่มกลุ่มชาติพันธุ์ปั้ง จากการศึกษาเปรียบเทียบตำราการทำนายด้วยกระดูกไก่ จากสามหมู่บ้านในพื้นที่เชียงรายและรัฐฉาน ประเทศสหภาพเมียนมา” ทุนวิจัยมุ่งเป้า ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ด้านมนุษยศาสตร์ ปี 2559 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ฝ่ายวิชาการ-มนุษยศาสตร์) และ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (หัวหน้าโครงการ)
- 2560 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “มังคลาภรณ์กนิมิต : การออกแบบและผลิตสินค้าเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าจากฐานภูมิปัญญา” ทุนวิจัย โครงการนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เครือข่ายวิจัยภาคเหนือตอนบน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(หัวหน้าโครงการ)
- 2560 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “ชาติพันธุ์สัมพันธ์ในพื้นที่ของพุทธศาสนาของกลุ่มปั้ง (ไตดอย-ลัวะ)” ทุนวิจัยมุ่งเป้า ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ด้านมนุษยศาสตร์ ปี 2560 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ฝ่ายวิชาการ-มนุษยศาสตร์) และ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (หัวหน้าโครงการ)
- 2560 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. “ภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์เมืองเชียงราย ในอำนาจของเส้นเขตแดน” ทุนวิจัย ศูนย์วิจัยนวัตกรรมสังคมเชิงพื้นที่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่าย ชุมชนและสังคม (ฝ่าย 4) (หัวหน้าโครงการ)

บทความวิชาการเผยแพร่

- 2557 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. บทความวิชาการ จากภาพยนตร์ พลเมืองจุฬาลง ถึง จุฬาลงในรูปแบบพลเมืองอาเซียนวารสารวิชาการMFU Connexionปีที่3 ฉบับที่1มกราคม-มิถุนายน2557 หน้า 183-201
- 2557 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. บทความวิจัย จากเชียงของถึงเชียงแสน:จากเมืองชายแดนให้เป็นเมืองสุนทรียภาพ. นำเสนอแบบบรรยายและตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากการประชุม(Proceeding) ในการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 14 พ.ศ.2556 วันที่ 26-28 พ.ย. 2556 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

- 2557 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. บทความวิจัย ประชาธิปไตยของคนสี่ขามัน: พื้นที่ และจินตนาการเรื่อง
ประชาธิปไตยในกลุ่มเยาวชนอายุ 18 ถึง 25 ปี ที่ไม่มีสิทธิ์เลือกตั้ง. นำเสนอแบบบรรยาย และ
ตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากการประชุม(Proceeding) ในการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐ
ประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 14 พ.ศ.2556 วันที่ 26-28 พ.ย. 2556 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. บทความวิจัย การศึกษาแหล่งวางไข่และอนุบาลลูกปลาบึงจากฐาน
วัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาติพันธุ์ในพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำโขง. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพ
ชีวิต ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2558 (TCIกลุ่มที่ 1)
- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. บทความวิชาการ “ระบบลอยเงิน” ในพื้นที่เมืองชายแดนแม่สายจังหวัด
เชียงรายการศึกษาเปรียบเทียบกับ “ระบบโพยก๊วน” ตีพิมพ์ในหนังสือรวมบทความวิชาการ 1 ปี
สำนักวิชานวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เชียงราย
- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง,สมารัฐ มหาปิยศิลป์ บทความวิจัย การคัดสรรเพื่อสร้างพลเมืองชายแดน :
ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิทัศน์ชายแดนของรัฐกับผู้คนในพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงราย. นำเสนอ
แบบบรรยาย และตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากการประชุม(Proceeding) ในการประชุมวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 15 พ.ศ.2558วันที่ 5-6พ.ย. 2558 มหาวิทยาลัย
บูรพา
- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง,ปฐมพงศ์ มโนหาญ บทความวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
และวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง. จัดโดยมูลนิธิโครงการหลวงร่วมกับ
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ในการประชุมวิชาการผลงานวิจัยประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2558 ในวันที่ 3 กันยายน 2558 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตำบลแม่เหียะ อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 2558 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. บทความวิชาการ “สืบสายเลือด สืบอุดมการณ์” ของเยาวชนเชื้อสายจีน
ยูนนานในภาคเหนือของประเทศไทย. นำเสนอแบบบรรยาย และตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากการ
ประชุม(Proceeding) ในการประชุมวิชาการระดับชาติ “จีนศึกษา” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครั้งที่
1 สถาบันเอเชียตะวันออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558

- 2558 Prapatpong ,Pollavat .**Fighting Cocks in Cultures Previously without Cockfighting.**
Oral Presentation .Tokyo HCMR Seminar.26-27 September 2015, Toshi Center Hotel,
Tokyo
- 2558 ปรีชา อุบโยคิน,พลวัฒน์ประพัฒน์ทอง,ภัทรา ชลดำรงกุล,พิมพ์รพีพิมพ์ิสุทธิ์, **การศึกษาความต้องการ
แรงงานและพัฒนาฝีมือแรงงาน ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง**,วารสาร MFU Connexion ปีที่ 4 ฉบับ
ที่2 หน้า 43-64 , มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เชียงราย
- 2559 พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง **ทุนและแรงงานของ “เธอ” : นางแบบภาพเปลือยของกลุ่มศิลปะแนว
“อเมริกันสกูลในประเทศไทย”** วารสารสังคมศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีที่
28 เล่มที่ 1 ม.ค. – มิ.ย. 2559
- 2560 Cherdchat Hiranro, Assaree Mahama, Pollavat Prapatpong, **Cultural Spaces Based on
the Comparison of Chicken Bone Divination Scripts from Three Villages,**
Proceeding in The 10th International Conference of HUSOC Network on “Dynamics
of Humanities and Social Sciences in Cross-Border Societies” was held on February
2nd – 3rd, 2017. Main Auditorium at Chiang Rai Rajabhat University. p. 58-71
- 2560 Songsan Udomsilp,Pollavat Prapatpong,Kamol Sarikanon **The Artist As A Significant
Emerging Profession And Identity Of Chiang Rai,** Proceeding in The 10th
International Conference of HUSOC Network on “Dynamics of Humanities and Social
Sciences in Cross-Border Societies” was held on February 2nd – 3rd, 2017. The Main
Auditorium at Chiang Rai Rajabhat University. p. 589 -595